

OSIĄGNIĘCIA MATURZYSTÓW
Z WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO
I WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2011 ROKU -
- NA PODSTAWIE WYNIKÓW EGZAMINU MATURALNEGO
Z JĘZYKÓW OBCYCH NOWOŻYTYNYCH

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, ul. Nowa 2, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

Osiągnięcia maturzystów w województwie podlaskim
i warmińsko-mazurskim w 2011 roku – na podstawie wyników
egzaminu maturalnego z języków obcych nowożytnych

AUTORZY:

Mariusz Zysk – język angielski

Bożena Niebrzydowska – język niemiecki

Halina Bancarewicz – język rosyjski

DANE STATYSTYCZNE:

Krzysztof Najda

Wojciech Stanisławski

OPRACOWANIE TECHNICZNE:

Monika Raszkiewicz

ISBN 978-83-62915-24-8

SPIS TREŚCI

1. JĘZYK ANGIELSKI	5
1.1. POZIOM PODSTAWOWY.....	5
1.1.1. OPIS ARKUSZA.....	5
1.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011	8
1.2. POZIOM ROZSZERZONY.....	15
1.2.1. OPIS ARKUSZA.....	15
1.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011	17
1.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)	24
1.4. KOMENTARZE EGZAMINATORÓW	31
2. JĘZYK NIEMIECKI.....	37
2.1. POZIOM PODSTAWOWY.....	37
2.1.1. OPIS ARKUSZA.....	37
2.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011	39
2.2. POZIOM ROZSZERZONY.....	46
2.2.1. OPIS ARKUSZA.....	46
2.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011	48
2.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)	52
3. JĘZYK ROSYJSKI	59
3.1. POZIOM PODSTAWOWY.....	59
3.1.1. OPIS ARKUSZA.....	59
3.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011	61
3.2. POZIOM ROZSZERZONY.....	69
3.2.1. OPIS ARKUSZA.....	69
3.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011	71
3.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)	76

Język angielski

Egzamin maturalny z języka angielskiego odbył się 6 maja 2011 roku. Język angielski w części pisemnej mógł być zdawany jako przedmiot obowiązkowy na poziomie podstawowym lub dodatkowy – na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpiło 21558 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z województw podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło 4059 zdających z obu województw.

Warunkiem zdania egzaminu wybranego jako obowiązkowy było uzyskanie co najmniej 30% możliwych do zdobycia punktów. Dla egzaminu zdawanego jako dodatkowy nie określa się progu zaliczenia.

1.1. POZIOM PODSTAWOWY

1.1.1. OPIS ARKUSZA

Egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie podstawowym trwał 120 minut. Arkusz wykorzystany na egzaminie maturalnym z języka angielskiego w sesji majowej w roku 2011 składał się z 8 zadań sprawdzających różnorodne umiejętności, za poprawne rozwiązanie których można było otrzymać 50 punktów. Arkusz obejmował trzy obszary standardów: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemną**.

Część pierwsza – **rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych rozwiązywali zadania po wysłuchaniu tekstów odczytanych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego. Na płycie każdy tekst nagrany został dwa razy, a w trakcie nagrania przewidziane były przerwy na przeczytanie polecenia, zapoznanie się z treścią zadania oraz rozwiązanie zadania i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części zdający mógł otrzymać maksymalnie 15 punktów, co stanowiło 30% wszystkich punktów możliwych do uzyskania na tym poziomie. Zadania, które wchodziły w skład tej części, okazały się umiarkowanie trudne dla zdających.

Zadanie 1

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i oparte było na tekście z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie”. W zadaniu tym wykorzystano technikę na dobieranie. Za jej pomocą testowana była umiejętność określania głównej myśli wysłuchanych tekstów. Wykonanie zadania polegało na wysłuchaniu wypowiedzi pięciu osób na temat przygód z dzieciństwa oraz dopasowaniu do każdej z nich zdania, które podsumowało nagraną wypowiedź. Za poprawne rozwiązanie tego zadania maturzysta mógł otrzymać 5 punktów. Zadanie okazało się łatwe – rozwiązywalność wyniosła 78%.

Zadanie 2

Nagranie w tym zadaniu dotyczyło zakresów tematycznych „Sport” i „Szkoła”. Zadanie oparte było na technice prawda/fałsz i sprawdzało dwa standardy umiejętności – stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje (zadania 2.1 – 2.4) oraz określanie głównej myśli tekstu (zadanie 2.5). Zdający wysłuchali komunikatu dotyczącego obchodów Dnia Sportu. W komunikacie przedstawione zostały szczegółowe informacje dotyczące planu zajęć w tym dniu. Na ich podstawie zdający musieli stwierdzić, czy zdania przedstawione w pięciu zadaniach częściowych zgodne są z treścią tekstu, czy nie. Maturzyści, którzy udzielili bezbłędnych odpowiedzi, uzyskali za to zadanie 5 punktów. Okazało się ono umiarkowanie trudne, a zarazem najtrudniejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu. Nawet dość łatwa technika – prawda/fałsz – nie ułatwiła zdającym uzyskania wysokich wyników. Rozwiązywalność zadania wyniosła 60%.

Zadanie 3

Podstawą tego zadania był wywiad z nastolatką, która jest znanym fotografem. W wywiadzie nastolatka odpowiada na pytania dotyczące początków kariery, jej strony internetowej poświęconej fotografii oraz codziennych obowiązków w pracy fotografa. Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego „Praca” i oparte zostało na technice wyboru wielokrotnego. Wykorzystano je do sprawdzenia umiejętności – selekcjonowanie informacji. Po wysłuchaniu wywiadu zdający mieli za zadanie przeanalizować wysłuchane informacje i w pięciu zadaniach częściowych spośród trzech podanych opcji wybrać prawidłową odpowiedź. Zdający mógł otrzymać maksymalnie 5 punktów. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Jego rozwiązywalność wyniosła 68%

Część druga – **rozumienie tekstu czytanego** składała się z 3 zadań zamkniętych, opartych na zróżnicowanych typach tekstów. Umiejętność rozumienia tekstów czytanych badano, stosując różnorodne techniki. Za poprawne rozwiązanie zadań w tej części można było uzyskać maksymalnie 20 punktów, co stanowi 40% wszystkich punktów.

Zadanie 4

Zadanie to obejmowało zakresy tematyczne „Podróżowanie i turystyka”, jak również „Świat przyrody”. Składało się z siedmiu zadań częściowych opartych na tekście, którego autor udzielał kilku rad dotyczących ekologicznego podróżowania. Zadaniem zdającego było dopasowanie do każdego z siedmiu akapitów właściwego zdania podsumowującego jego treść – technika dobierania. W zadaniu tym sprawdzana była umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu. Rozwiązywalność zadania wyniosła 76%.

Zadanie 5

Zadanie oparte zostało na fragmencie tekstu publicystycznego, dotyczącego historii firmy Ben & Jerry’s, znanej z produkcji lodów. Związane było z zakresami tematycznymi „Żywność” i „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany”. Sprawdzało ono dwa standardy – stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje (zadania 5.1 – 5.5), jak również określanie głównej myśli tekstu (zadanie 5.6). W zadaniu wykorzystano technikę prawda/fałsz – zdający po przeczytaniu tekstu musieli stwierdzić, czy zdania występujące w sześciu zadaniach częściowych zgodne są z treścią tekstu, czy też nie. Rozwiązywalność wyniosła 78%.

Zadanie 6

Za podstawę tego zadania służył fragment tekstu literackiego związany z zakresami tematycznymi „Człowiek” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Tekst opowiadał o przygotowaniach jednej z bohaterek do występu w konkursie telewizyjnym. Zadanie wykorzystano technikę wyboru wielokrotnego i składało się z siedmiu zadań częściowych, za pomocą których sprawdzano umiejętności selekcjonowania informacji (zadania 6.1 – 6.6) oraz określania głównej myśli tekstu (zadanie 6.7). Zdający miał wyselekcjonować

odpowieź zgodną z treścią tekstu spośród czterech podanych możliwości. Rozwiązywalność zadania wyniosła 70%.

Część trzecia – **wypowiedź pisemna** składała się z dwóch zadań otwartych. Maturzyści mieli za zadanie utworzyć dwa teksty użytkowe: **wiadomość** i **list prywatny**. W zadaniach sprawdzano umiejętność komunikowania się w sytuacjach niewymagających użycia skomplikowanych struktur gramatyczno-leksykalnych. Za rozwiązanie tej części testu absolwent szkoły ponadgimnazjalnej mógł otrzymać 15 punktów, czyli 30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 7

Zadanie to dotyczyło zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zadaniem zdającego było napisanie krótkiej wiadomości do kolegi w Anglii, w której musiał wyjaśnić problem związany z planowanym przyjazdem. Polecenie brzmiało:

Miałeś/łaś odwiedzić kolegę w Anglii, ale zgubiłeś/łaś dokumenty. Napisz do niego wiadomość.

- Przeprasz, że nie możesz przyjechać.
- Poinformuj o zgubieniu dokumentów.
- Napisz, ile czasu będziesz czekać na nowe dokumenty.
- Zapytaj o możliwość przyjazdu w innym terminie.

Nie określono w nim limitu słów. Za przekaz informacji wymaganych w poleceniu zdający mógł otrzymać 4 punkty, a 1 za poprawność językową, czyli poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Rozwiązywalność zadania wyniosła 77%.

Zadanie 8

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do kolegi z Anglii, który ma wkrótce odwiedzić adresata. Głównym celem napisania listu był planowany przyjazd kolegi i związana z tym organizacja imprezy. W zadaniu tym sprawdzana była znajomość słownictwa z zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka”, a także „Życie rodzinne i towarzyskie”. Polecenie brzmiało:

Napisz list do kolegi z Anglii, który wkrótce zamierza Cię odwiedzić. W swoim liście:

- wyraż zadowolenie z planowanego przyjazdu kolegi do Polski i poradź mu, co powinien ze sobą zabrać
- wspomnij o przyjęciu, które zamierzasz zorganizować podczas jego pobytu, i zapytaj, jaki termin przyjęcia by koledze odpowiadał
- napisz, gdzie zamierzasz to przyjęcie urządzić, i uzasadnij wybór tego miejsca
- poproś o przywiezienie rzeczy, którą zostawiłeś/łaś u kolegi podczas ostatniej wizyty i obiecaj odebrać kolegę z lotniska.

W ocenie tego zadania brane były pod uwagę następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt), forma wypowiedzi (2 pkt), poprawność językowa oraz bogactwo językowe (oba po dwa punkty). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120 – 150 słów). Rozwiązywalność zadania wyniosła 69%.

1.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011

Arkusze maturalne z języka angielskiego składały się z trzech części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemna**. Poniższa tabela ilustruje stopień osiągnięć maturzystów w poszczególnych obszarach umiejętności. Analiza wyników dotyczy wszystkich zdających na terenie działalności OKE w Łomży, bez podziału na poszczególne województwa. Spowodowane jest to tym, że różnice w osiągnięciach maturzystów z obydwu województw były nieznaczne i zazwyczaj wynosiły one ułamki procent.

Tabela 1.1. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach w arkuszu na poziomie podstawowym (MJA-P1_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI	Procent uzyskanych punktów
Rozumienie ze słuchu	68,7%
Rozumienie tekstu czytanego	74,5%
Wypowiedź pisemna	71,8%

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W części **rozumienie ze słuchu** trzema zadaniami zamkniętymi typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego sprawdzano stopień opanowania wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*.

Część sprawdzająca rozumienie ze słuchu badała stopień opanowania poniższych standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu,
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje,
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1.2. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJA-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
1, 2.5	(II. 1a) zdający określa główną myśl tekstu	6	75,9%
2.1 - 2.4	(II. 1c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	4	58,3%
3	(II.1d) zdający selekcjonuje informacje	5	68,4%

Umiejętności z tego obszaru zostały opanowane w stopniu niżej zadowalającym. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych najlepiej opanowali umiejętność określania głównej myśli tekstu. Umiejętność ta sprawdzana była za pomocą dwóch zadań (1 i 2.5). W pierwszym maturzysta po wysłuchaniu krótkich tekstów – wypowiedzi pięciu osób o wydarzeniach z dzieciństwa – musiał dopasować do nich zdania podsumowujące te wypowiedzi. Wszystkie zadania cząstkowe okazały się w tym przypadku łatwe. W zadaniu 2.5 sprawdzana była ta sama umiejętność, jednak tu sprawiła ona zdającym więcej trudności. Maturzysta, po wysłuchaniu komunikatu o Dniu Sportu, miał stwierdzić, czy cały tekst przedstawia reguły bezpieczeństwa podczas zawodów sportowych. Określanie głównej myśli dłuższego tekstu było dla zdających trudniejsze niż ta sama umiejętność oceniana na podstawie krótkiego tekstu – 35% procent zdających nie udzieliło prawidłowej odpowiedzi. Wynika z tego, że w pracy z uczniami pomocne może się okazać intensywne doskonalenie umiejętności określania głównej myśli dłuższych tekstów.

Najtrudniejsze dla zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Zadania te opierały się na technice prawda/fałsz, ale trudność mogła sprawić forma wypowiedzi – komunikat o Dniu Sportu i słownictwo w nim występujące. Analizując zadania cząstkowe 2.1, 2.2 oraz 2.4, które poprawnie rozwiązała niewiele ponad połowa zdających, można zauważyć, że liczna grupa uczniów, decydując, czy stwierdzenie zawarte w zadaniu zgodne jest z informacją zamieszczoną w tekście, najprawdopodobniej skupiła się na podobieństwie pojedynczych wyrazów w zadaniu i tekście, podczas gdy słuchając tekstu, należałoby raczej dokładniej analizować jego treść. Z pewnością w zrozumieniu tekstu pomocą może znajomość słownictwa występującego w zadaniu. Wskazane jest więc, aby uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, przygotowując się do egzaminu maturalnego z języka angielskiego, większą uwagę poświęcili poszerzaniu zasobu i utrwalaniu słownictwa. Dodatkową trudność w tym zadaniu stanowił środek przekazu – maturzystom zazwyczaj trudniej rozwiązywać zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu, ponieważ po dwukrotnym odsłuchaniu tekstu nie mogą do niego już więcej wrócić. Dlatego też warto jak najczęściej ćwiczyć tę umiejętność, zarówno podczas lekcji języka, jak również w życiu codziennym – słuchając przekazów multimedialnych w języku angielskim.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

Część sprawdzająca umiejętności z obszaru **rozumienie tekstu czytanego** za pomocą trzech zadań zamkniętych typu prawda/fałsz, na dobieranie oraz wyboru wielokrotnego i pozwoliła określić stopień opanowania następujących standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu;
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Tabela 1.3. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* (MJA-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
5.6, 6.7	(II. 2a) zdający określa główną myśl tekstu	2	64,2%
4	(II. 2b) zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu	7	76,5%
5.1 - 5.5	(II. 2c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	82,5%
6.1 - 6.6	(II. 2d) zdający selekcjonuje informacje	6	68,9%

Umiejętności te opanowane zostały przez zdających w stopniu zadowalającym. Najwyższe wyniki osiągnęli oni w zadaniach sprawdzających umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Umiejętność tę testowano na bazie tekstu mówiącego o historii amerykańskiej firmy Ben & Jerry's, znanej z produkcji lodów. Okazuje się, że słownictwo znajdujące się w tekście nie sprawiło zdającym poważniejszych trudności. W zadaniach 5.2 oraz 5.5 około 90% abiturientów udzieliło poprawnej odpowiedzi. Najmniej, bo 73% zdających udzieliło bezbłędnej odpowiedzi w zadaniu 5.1, co i tak jest zadowalającym wynikiem. Ciekawostką jest fakt, że ta sama umiejętność sprawdzana za pomocą tekstu słuchanego, okazała się najtrudniejsza w swoim obszarze. Można więc wnioskować, że większej uwagi wymaga uczenie umiejętności stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje w oparciu o komunikat wysłuchany.

Z drugiej strony, najniższe wyniki maturzyści osiągnęli w zadaniach, w których mieli określić główną myśl tekstu. Podobnie jak w słuchaniu, najtrudniejsze okazały się zadania oparte na długim tekście – zarówno zadanie 5.6 jak i 6.7 wymagały zrozumienia całości tekstu. Szczególną trudność sprawiło zadanie 5.6, w którym około połowa zdających udzieliła

niepoprawnej odpowiedzi – nie byli oni w stanie stwierdzić, że tekst nie mówi o najbardziej popularnych smakach lodów w USA. Problemem mogło być pojawienie się w bliskim sąsiedztwie w ostatnim akapicie tekstu słów *favourite* i *flavour* oraz w samym zadaniu słów *flavour* i *most popular*, co mogło nieuwważnym czytelnikom sugerować właśnie taki wybór.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Część sprawdzająca umiejętność redagowania wypowiedzi pisemnej bada stopień opanowania następujących standardów wymagań egzaminacyjnych:

- uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmawianie informacji, wyjaśnień, pozwoleń (treść);
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (forma);
- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe);
- poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji (poprawność językowa).

Standardy te sprawdzane były na podstawie dwóch zadań otwartych. Zadanie 7 wymagało od zdającego napisania krótkiej wiadomości do kolegi z Anglii. W zadaniu 8 maturzysta musiał zredagować tekst listu do kolegi w Anglii.

Tabela 1.4. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* – zadanie 7 (MJA-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
7	inf. 1	1	74,4%
	inf. 2	1	85,8%
	inf. 3	1	77,6%
	inf. 4	1	73,3%
	poprawność językowa	1	72,3%

W **zadaniu 7**, najmniej trudności zdający mieli podczas przekazywania informacji 2 (*poinformuj o zgubieniu dokumentów*). Najtrudniejszą do przekazania okazała się informacja 4 (*zapytaj o możliwość przyjazdu w innym terminie*). W przypadku tej informacji zdający często nie potrafili utworzyć formy zdania pytającego. Zamiast tego często informowali o terminie przyjazdu, nie pytając, czy termin ten odpowiada adresatowi.

Tabela 1.5. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 7 (MJA-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1. (przepróż, że nie możesz przyjechać)	
Informacja o tym, że piszący nie może przyjechać do kolegi połączona z przeprosinami: <ul style="list-style-type: none"> • <i>I'm sorry but I can't visit you.</i> • <i>Sorry, I can't come to you.</i> • <i>I can't drive to you. I'm sorry.</i> • <i>I can't arrive to you. I'm very sorry.</i> • <i>I'm not coming to you. Sorry!</i> 	Brak przeprosin: <ul style="list-style-type: none"> • <i>I can't come to you.</i> • <i>I won't visit you.</i> Użycie niewłaściwego czasu gramatycznego, sugerującego, że zdający mówi o czynności powtarzającej się, bądź o wydarzeniu, które już miało miejsce (niezgodność z poleceniem); form czasowników modalnych w połączeniu z czasownikiem w formie przeszłej: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sorry, I don't go to you.</i> • <i>I'm sorry, I couldn't come to London.</i> • <i>I didn't visit you. I'm sorry.</i> • <i>I can't visited you.</i> Użycie niewłaściwego przyimka po czasowniku "go/drive" sugerującego inny cel wizyty niż odwiedziny: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sorry, I can't go / drive for you.</i> • <i>I can't drive from you. Sorry.</i>

Informacja 2 (poinformuj o zgubieniu dokumentów)	
<p>Przekazanie informacji o zgubieniu dokumentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I lost my documents / ID / passport.</i> • <i>I have lost my identity card.</i> • <i>I can't find my documents. I don't know where they are.</i> 	<p>Błędna pisownia słowa „documents”; wyrazy w języku polskim, ew. niewłaściwe słowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>documents / dokumenty</i> • <i>passport</i> • <i>paper</i> <p>Użycie niewłaściwych form czasowników (teraźniejszych, strona bierna), zmieniających znaczenie zdania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I loose / lose my documents.</i> • <i>I'm / I was lost documents.</i> • <i>I'm lose documents.</i> • <i>I losted passport.</i> <p>Przekazanie innej informacji, niż wymagana w poleceniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I left my documents / passport yesterday.</i> • <i>My documents stolen.</i> • <i>I lost my identity.</i>
Informacja 3 (napisz, ile czasu będziesz czekać na nowe dokumenty)	
<p>Poinformowanie o tym, ile czasu będzie trzeba czekać na nowe dokumenty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I'll have my ID next week.</i> • <i>I must / will / have to wait for my documents three weeks.</i> • <i>I'll get my new documents next week.</i> • <i>I'll be waiting for documents two weeks.</i> 	<p>Błędne użycie przyimków, zakłócające komunikację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I must wait on / at new documents two weeks.</i> • <i>I will wait on two days.</i> • <i>I will have my documents for / by / behind three weeks.</i> <p>Forma czasu przeszłego czasownika w połączeniu z czasownikiem modalnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I must waited for my ID ...</i> <p>Czas przyszły połączony z czasownikiem „must”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I will must wait ...</i> <p>Niewłaściwa pisownia słowa „month”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>monts / moths / mounths / mounts, etc.</i>
Informacja 4 (zapytaj o możliwość przyjazdu w innym terminie)	
<p>Różne formy pytania o możliwość przyjazdu w innym terminie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Can I come next month?</i> • <i>Can I go to you when I get my documents back?</i> • <i>Is it possible to visit you in July?</i> • <i>Should we meet another time?</i> • <i>Is it OK if I come in July?</i> 	<p>Poinformowanie o przyjeździe w innym terminie (bez zapytania o taką możliwość):</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I will come to you in August.</i> • <i>I go to you in another time?</i> <p>Niewłaściwy czas gramatyczny, powodujący zmianę znaczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Maybe I visit you? (dodatkowo brak terminu)</i> <p>Przekazanie informacji niezgodnej z poleceniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Could I invite you in different time?</i> • <i>See me in another time.</i> <p>Błędne wyrażenia odnoszące się do terminu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>on May / in another time / term / termin / deadline / data, etc.</i>

Tabela 1.6. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* – zadanie 8 (MJA-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
8	inf. 1	1	79,3%
	inf. 2	1	73,5%
	inf. 3	1	82,7%
	inf. 4	1	62,2%
	forma	2	72,8%
	bogactwo językowe	2	61,7%
	poprawność językowa	2	63,7%

W **zadaniu 8** najłatwiejszą do przekazania przez zdających okazała się informacja 3 (*napisz, gdzie zamierzasz to przyjęcie urządzić, i uzasadnij wybór tego miejsca*), a najwięcej trudności przysporzyła informacja 4 (*poproś o przywiezienie rzeczy, którą zostawiłeś/łaś u kolegi podczas ostatniej wizyty, i obiecaj odebrać kolegę z lotniska*). Często błędem w przypadku tej informacji było wyrażanie prośby za pomocą zwrotów typu *take my bag/book* itd., co sugerowało adresatowi, żeby wziął sobie tę rzecz. Brakowało tu często jasnej informacji, że ma ją wziąć ze sobą do Polski. Obietnica odebrania kolegi z lotniska często okazywała się niekomunikatywna poprzez użycie niewłaściwego słownictwa, np. słowa *airplane*, *air station*, co wskazywało na brak znajomości słowa *airport*. Zdarzały się również prace, gdzie piszący informowali o przylocie samolotem – *I come by air*. W przypadku niektórych prac wypowiedzi stawały się niekomunikatywne i odczytanie informacji było niemożliwe.

Należy dodać, że zdający coraz częściej pisali krótkie zwięzłe zdania, w których z powodzeniem przekazywali informacje. Można również zauważyć, że zazwyczaj wypowiedzi zdających tworzone były zgodnie z poleceniem – coraz rzadziej zdarzały się teksty o treści znacznie odbiegającej od polecenia.

Tabela 1.7. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 8 (MJA-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1a (wyraż zadowolenie z planowanego przyjazdu kolegi do Polski)	
Przedstawienie zadowolenia z faktu planowanego przyjazdu kolegi do Polski: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm happy that you're coming to Poland.</i> <i>I'm glad you're going to visit me.</i> <i>I'm so happy about your visit in Poland.</i> <i>I'm happy that you'll visit me in Poland.</i> 	Stosowanie formy czasu Present Simple do wyrażania przyszłości: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm happy you come to Poland.</i> Używanie form czasu przeszłego: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm happy you came to Poland.</i> <i>I happy because you went to Poland/ visited me in Poland.</i>
Informacja 1b (i poradź mu, co powinien ze sobą zabrać)	
Wskazanie, jakie przedmioty kolega ma zabrać ze sobą do Polski: <ul style="list-style-type: none"> <i>You should take warm clothes with you.</i> <i>It's a good idea to take a camera and some money with you.</i> <i>You must bring a sweater because it's cold here.</i> <i>Take an umbrella, please.</i> <i>Don't forget to take summer clothes and sunglasses.</i> 	Brak odpowiedniego czasownika sugerującego zabranie ze sobą określonej rzeczy: <ul style="list-style-type: none"> <i>You must a T-shirt, books.</i> <i>Buy / get comfortable shoes</i> (czasownik nie wskazuje na potrzebę zabrania tej rzeczy) <i>You should keep with you swim suit.</i> <i>You must give sunglasses.</i> Stosowanie niewłaściwych czasów gramatycznych: <ul style="list-style-type: none"> <i>I think you'll take to camera and jacket.</i> <i>You taken a book.</i> Wypowiedzi niekomunikatywne: <ul style="list-style-type: none"> <i>Remember money, documents.</i> <i>I must have you a lot of jeans.</i> <i>Take many.</i>
Informacja 2a (wspomnij o przyjęciu, które zamierzasz zorganizować podczas jego pobytu)	
Przedstawienie informacji o przyjęciu, które piszący zamierza zorganizować podczas pobytu kolegi w Polsce: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm organising a party when you come to visit me.</i> <i>I'm going to organise a party for you.</i> <i>I plan to organise a party during your stay.</i> <i>I would like to have a party.</i> 	Łączenie słowa „party” z czasownikiem „make” lub „do” – informacja była przekazywana, ale połączenie wyrazowe jest błędne: <ul style="list-style-type: none"> <i>I want to make a party.</i> <i>I'm going to do a party.</i> Niewłaściwe użycie czasów gramatycznych: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm organised a party when you visited me.</i> <i>I doing a party.</i> <i>I organized a party when you came.</i> <i>I will organised a party</i> Używanie słowa „part” zamiast „party”: <ul style="list-style-type: none"> <i>I'm organising a part for you.</i>

Informacja 2b (i zapytaj, jaki termin przyjęcia by koledze odpowiadał)	
<p>Pytanie o termin przyjęcia, który będzie odpowiadał koledze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>What date for the party do you prefer?</i> • <i>Write me the date which is suitable for you, ok?</i> • <i>What day is the best for you?</i> • <i>What date is good for you?</i> • <i>When do you want me to organise a party?</i> • <i>When would you like this party?</i> 	<p>Stosowanie polskich odpowiedników słowa „termin” lub „data”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Which term / termin will be good for you?</i> • <i>Which data do you prefer?</i> <p>Pytanie o ogólne preferencje dotyczące dni tygodnia / dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Which day do you like?</i> • <i>Which date do you prefer?</i> <p>Użycie czasów przeszłych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Which date was this party?</i> <p>Brak formy pytającej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>This party next week.</i>
Informacja 3a (napisz, gdzie zamierzasz to przyjęcie urządzić)	
<p>Określenie miejsca, w którym zaplanowane zostało przyjęcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I decided to organise the party in a club/ my house.</i> • <i>The party will take place in my garden.</i> • <i>I want to have the party at my house.</i> • <i>The party will be in the pub.</i> • <i>I would like to organise the party in “Elba” club.</i> 	<p>Brak informacji o tym, gdzie przyjęcie miałyby się odbyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I will organise a party.</i> • <i>The party is my home.</i> <p>Stosowanie niewłaściwych czasów gramatycznych do przekazania informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The party was in good restaurant.</i> <p>Użycie wyrażenia „take part” zamiast „take place”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The party will take part in my house.</i> <p>Przekazanie innej informacji niż wymagana (błędy językowe) oraz prace niekomunikatywne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>The party on you visit.</i> • <i>I’m made a party ...</i> • <i>The party is hotel.</i> • <i>Party will organising in my house.</i>
Informacja 3b (i uzasadnij wybór tego miejsca)	
<p>Podanie uzasadnienia wyboru określonego miejsca na przyjęcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>It’s a nice place.</i> • <i>It’s a great cafe.</i> • <i>My parents will not be at home.</i> • <i>It’s a good restaurant and the food is great.</i> • <i>My friends like this pub.</i> • <i>... because we’ll dance there.</i> • <i>... because the music is good.</i> 	<p>Brak uzasadnienia</p> <p>Wypowiedź niekomunikatywna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Is good this place for party.</i> • <i>My parents don’t be home.</i>
Informacja 4a (poproś o przywiezienie rzeczy, którą zostawiłeś/łaś u kolegi podczas ostatniej wizyty)	
<p>Wyrażenie prośby o przywiezienie rzeczy, która została pozostawiona u kolegi podczas ostatniej wizyty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Can you take my ... with you when you come to Poland?</i> • <i>Bring my T-shirt which I left when I visited you in London.</i> • <i>Could you take my camera with you, please?</i> • <i>Could you take for me the book which I forgot?</i> • <i>I would be grateful if you could take back my trainers from your flat.</i> 	<p>Brak formy prośby lub informacji o zabraniu ze sobą pozostawionej rzeczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I forgot to take my book.</i> • <i>I want to please you about a book.</i> • <i>You take the camera.</i> <p>Użycie czasownika „take” bez wyjaśnienia, że ma wziąć tę rzecz ze sobą do Polski. Często wypowiedzi wskazywały, żeby kolega wziął sobie pozostawioną rzecz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Take the book I left in your room.</i> <p>Użycie niewłaściwego wyrazu powoduje przekazanie innej informacji niż wymagana w poleceniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Give me my book.</i> • <i>Can you get me the CD?</i> • <i>Can you drive me my perfume?</i>

Informacja 4b (i obiecaj odebrać kolegę z lotniska)	
<p>Obietnica odebrania kolegi z lotniska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I promise I'll be waiting for you at the airport.</i> • <i>I'll pick you up from the airport.</i> • <i>I'll take you from the airport.</i> • <i>I'll come for you to the airport.</i> • <i>I'll meet you at the airport, I promise.</i> 	<p>Stosowanie niewłaściwych czasów gramatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I go for you to the airport.</i> • <i>I drive for you on airport.</i> • <i>I was coming to you at the airport.</i> <p>Niewłaściwy czasownik, powodujący, że znaczenie utworzonego zdania odbiegało od polecenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I will take you on airport.</i> • <i>I will take you to the airport.</i> • <i>I promise I bring you on airport</i> • <i>I will come by air.</i> • <i>I will drive you to the airport.</i> • <i>I promise I bring you on airport.</i> <p>Nieznajomość słowa „airport” i zastępowanie go innymi wyrazami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>I go to airplace / airstation / plane park.</i> • <i>I drive for you in airliner.</i> • <i>I come to you in airplane.</i>

W przypadku pozostałych standardów wymagań egzaminacyjnych w tym obszarze okazało się, że najlepiej opanowaną umiejętnością jest **wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów**. W wielu pracach widać było, że uczniowie opanowali zwroty typowe dla formy listu. Nawet prace, w których niski poziom języka utrudniał odczytanie informacji, często zawierały wymagane elementy formy listu. Z drugiej strony zdarzają się prace wykazujące się szerokim zakresem struktur gramatyczno-leksykalnych, w których zdający tworzy wypowiedź, przekraczając określony w zadaniu limit słów (ponad 200 słów), co skutkuje odjęciem punktów za formę. Wskazane jest, aby przypominać maturzystom o obowiązującym limicie słów w długiej formie oraz konsekwencjach przekroczenia tego limitu.

Liczna grupa absolwentów nie wykazała się dostateczną **znajomością prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi**. Prace wielu maturzystów charakteryzowały się niskim poziomem bogactwa językowego. Umiejętność poprawnego stosowania struktur leksykalno-gramatycznych także nie została przez zdających opanowana w zadowalającym w stopniu. W wielu pracach pojawiają się liczne błędy leksykalno-gramatyczne. Typowe błędy w pracach zdających to użycie niewłaściwego słowa w kontekście zdania, przez co wypowiedź staje się niekomunikatywna. Co więcej, nieznajomość czasów gramatycznych oraz nagminne mylenie przyimków mogło w wielu przypadkach być przyczyną nieuznania informacji, gdyż błędy te często wypaczają sens wypowiedzi. Wydaje się, że czynna znajomość słownictwa i struktur gramatycznych to obszary, które wymagają ustawicznego kształcenia tak, aby wypowiedzi uczniów były jak najbardziej precyzyjne i nie budziły wątpliwości podczas oceny przekazywanych w tekście informacji.

1.2. POZIOM ROZSZERZONY

1.2.1. OPIS ARKUSZA

Arkusz na egzaminie maturalnym z języka angielskiego na tym poziomie składał się z dwóch części. Część pierwsza trwała 120 minut i sprawdzano w niej umiejętność **stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych** oraz tworzenia rozbudowanej **wypowiedzi pisemnej**. Za prawidłowe rozwiązanie tej części arkusza absolwent szkoły ponadgimnazjalnej mógł otrzymać 23 punkty. Część druga trwała 70 minut i badała stopień opanowania umiejętności **rozumienia ze słuchu** i **rozumienia tekstu czytanego** oraz **rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych**. Bezbłędne rozwiązanie zadań znajdujących się w tej części arkusza pozwalało zdającym uzyskać 27 punktów. Za obydwie części arkusza zdający mógł otrzymać w sumie 50 punktów.

W części pierwszej arkusza umiejętność **stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych** sprawdzano za pomocą dwóch zadań otwartych wykorzystujących techniki słowotwórstwa oraz transformacji. Za poprawne rozwiązanie tych zadań maturzysta mógł uzyskać 5 punktów. Zadania, w których testowano tę umiejętność, okazały się trudne dla zdających.

Zadanie 1

Podstawą zadania był krótki tekst (zakres tematyczny „Podróżowanie i turystyka”), będący reklamą książki, której autorem jest osoba podróżująca po Tybecie. Maturzysta musiał uzupełnić luki w tekście wyrazami, które powstały po przekształceniu słów podanych w nawiasach. Po wpisaniu tych wyrazów, tekst musiał tworzyć spójną logicznie i gramatycznie całość. W zadaniu tym sprawdzana była umiejętność stosowania zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu. Za bezbłędne uzupełnienie luk w tekście zdający mógł otrzymać maksymalnie 2,5 punktu. Rozwiązywalność zadania wyniosła 47%.

Zadanie 2

Zadanie oparte było na kilku krótkich zdaniach. Zdający miał w nim przekształcić oryginalne zdania, wykorzystując do transformacji podane słowa. Zdanie utworzone przez maturzystę musiało zachować znaczenie zdania wyjściowego oraz być bezbłędne językowo. W zadaniu sprawdzana była umiejętność stosowania zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu. Za bezbłędne uzupełnienie luk w tekście zdający mógł otrzymać maksymalnie 2,5 punktu. Rozwiązywalność zadania wyniosła 33%.

Zadanie 3.

Zadanie polegało na sformułowaniu wypowiedzi pisemnej na jeden z trzech podanych tematów. Zdający mieli do wyboru jedną z trzech form wypowiedzi: **opis**, **opowiadanie** oraz **rozwprawkę**. Tematy brzmiały następująco:

1. **Opisz** muzeum, które ze względu na atrakcyjną tematykę oraz nowoczesny sposób prezentacji zbiorów poleciłbyś/poleciłabyś w konkursie na muzeum przyjazne młodzieży.
2. Napisz **opowiadanie**, którego bohater pomaga zapobiec planowanemu przestępstwu dzięki przedmiotowi znalezionemu na ulicy.
3. Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na równoczesne studiowanie na dwóch kierunkach. Napisz **rozwprawkę**, w której przedstawisz argumenty za i przeciw podjęciu takiej decyzji.

Pierwszy temat wymagał zastosowania środków językowych z zakresu tematycznego „Kultura”. Temat opowiadania z kolei dotyczył tematyki „Człowiek” oraz „Państwo

i społeczeństwo”. Natomiast w rozprawce sprawdzana była znajomość słownictwa z zakresu tematycznego „Szkoła”.

W wypowiedzi pisemnej oceniano treść (5 punktów), kompozycję (4 punkty), bogactwo językowe (5 punkty) oraz poprawność językową (4 punkty). Za utworzenie wypowiedzi pisemnej maturzysta mógł więc uzyskać maksymalnie 18 punktów. W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (200-250 słów).

W części drugiej arkusza sprawdzano umiejętności **rozumienia ze słuchu** i **rozumienia tekstu czytanego** oraz **rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych**. Trzy zadania (4 – 6) służyły zbadaniu umiejętności rozumienia wypowiedzi odtworzonych z nagrania na płycie CD. Ta część egzaminu trwała około 25 minut i za poprawne rozwiązanie zadań maturzysta mógł otrzymać maksymalnie 15 punktów.

Zadanie 4

Zadanie oparte było na nagraniu, w którym zdający wysłuchali komunikatu informującego o spotkaniu z badaczką obszarów polarnych, Anną Bancroft. Tekst nagrania odnosił się do zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zadanie składało się z pięciu zadań częściowych. Sprawdzano w nim umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje, czyli zdający musiał stwierdzić, czy zdania zamieszczone w zadaniu zgodne są z informacją, której wysłuchał. Najprawdopodobniej tematyka tekstu oraz zastosowana technika prawda/fałsz okazały się łatwe, gdyż zadanie nie sprawiło zdającym większych trudności – okazało się najłatwiejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu. Rozwiązywalność zadania wyniosła 84%.

Zadanie 5

Nagranie w tym zadaniu dotyczyło zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka” oraz „Szkoła”. Wykorzystano w nim pięć wiadomości, których treść mówiła o przygodach uczniów podczas podróży do szkoły. Zadaniem zdających było dopasowanie do wysłuchanych wypowiedzi nagłówków podsumowujących treść wysłuchanych komunikatów, a zatem w zadaniu wykorzystano technikę dobierania. Ponadto, zadanie służyło ocenie umiejętności określania głównej myśli tekstu. Okazało się łatwe, a badana umiejętność opanowana została przez maturzystów w zadowalającym stopniu. Rozwiązywalność zadania wyniosła 70%.

Zadanie 6

Ostatnie zadanie w części testującej rozumienie ze słuchu opierało się na dialogu z szefem kuchni, Davidem Lawrencem. Rozmowa dotyczyła głównie tematów związanych z pracą rozmówcy w zawodzie kucharza, jego drogi zawodowej oraz przygód związanych z wykonywanym zawodem. Zadaniem osób przystępujących do egzaminu było wskazanie spośród czterech podanych możliwości odpowiedzi zgodnej z treścią nagrania. Zadanie korzystało z techniki wyboru wielokrotnego i opierało się na tekście z zakresów tematycznych „Praca” oraz „Żywność”. Pomimo zastosowania techniki, która nie należy do najłatwiejszych, zadanie okazało się łatwe dla zdających. Wyniki egzaminu wskazują, iż opanowali oni umiejętność selekcjonowania informacji w stopniu zadowalającym. Rozwiązywalność zadania wyniosła 80%.

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało dwa zadania (7 – 8), a **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** – jedno – zadanie 9. Za bezbłędne rozwiązanie zadań z tej części arkusza zdający mógł uzyskać maksymalnie 12 punktów.

Zadanie 7

W zadaniu wykorzystano fragment tekstu literackiego o tematyce „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Człowiek”. Tekst zawierał wspomnienia kobiety związane z ważnym wydarzeniem rodzinnym oraz jej rozterki w kwestii wzięcia udziału w nagraniu filmu dokumentalnego, dotyczącego tego wydarzenia. Zdający mieli wskazać wśród czterech podanych możliwości prawidłową odpowiedź. W zadaniu wykorzystano technikę wyboru

wielokrotnego w celu sprawdzenia umiejętności selekcjonowania informacji. Być może dzięki temu, że zdający mogli dokładnie przeanalizować dołączony tekst, a tematyka nie była zbyt skomplikowana, zadanie okazało się łatwe. Rozwiązywalność wyniosła 83%.

Zadanie 8

Zadanie oparte było na tekście publicystycznym o tematyce „Człowiek” oraz „Państwo i społeczeństwo” i dotyczyło problemów ze zrozumieniem przez użytkowników języka angielskiego wypowiedzi osób anglojęzycznych, posługujących się regionalnymi dialektami. Po przeczytaniu tekstu zdający musieli uzupełnić luki podanymi pod nim zdaniami tak, aby otrzymany tekst był spójny i logiczny. W zadaniu wykorzystano technikę dobierania, która posłużyła sprawdzeniu umiejętności rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Wynik, jaki maturzyści uzyskali, rozwiązując to zadanie, wskazuje, że umiejętność ta nie została opanowana w zadowalającym stopniu – zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 58%.

Zadanie 9

Do konstrukcji zadania wykorzystano tekst publicystyczny, mówiący o koncepcji domu w przyszłości – tzw. „inteligentnego domu”. Tekst oparto na słownictwie z zakresów tematycznych „Dom” oraz „Nauka i technika”. W zadaniu wykorzystano technikę wyboru wielokrotnego, a maturzysta miał rozpoznać różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne i wybrać właściwe uzupełnienie luk w tekście. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, zdający musiał znać struktury gramatyczne oraz słownictwo na poziomie rozszerzonym. Zadanie składało się z sześciu zadań częściowych. Za każdą poprawną odpowiedź zdający mógł otrzymać 0,5 punktu. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 68%.

1.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ANGIELSKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011

W arkuszu maturalnym z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym sprawdzano umiejętności maturzystów w pięciu obszarach: **przetwarzanie tekstu**, tworzenie **wypowiedzi pisemnej**, **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego**, a także **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Poniższa tabela ilustruje stopień osiągnięć uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności na poziomie rozszerzonym.

Tabela 1.8. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach w arkuszu na poziomie rozszerzonym (MJA-R1_1P-112 i MJA-R2_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI		Procent uzyskanych punktów
Przetwarzanie tekstu		39,8%
Wypowiedź pisemna	Temat 1 (opis)	70,8%
	Temat 2 (opowiadanie)	69,5%
	Temat 3 (rozprawka)	69,9%
Rozumienie ze słuchu		77,8%
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych		70,9%

PRZETWARZANIE TEKSTU

Tabela 1.9. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *przetwarzanie tekstu* (MJA-R1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
1, 2	(V. 2b) zdający stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu	5	39,8%

W tej części badano stopień opanowania umiejętności **stosowania zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu**. Zadania mające na celu oszacowanie stopnia opanowania tych umiejętności oparto na technikach słowotwórstwa oraz transformacji. Zdający osiągnęli wyższe wyniki w zadaniu z zastosowaniem techniki słowotwórstwa, a jego rozwiązywalność wyniosła 47%. Najmniej problemów maturzyści mieli, rozwiązując zadania cząstkowe 1.1 oraz 1.3 – obydwie zostały poprawnie rozwiązane przez 69% zdających. Musieli wykazać się znajomością słów *foreigners* i *competition*. Ogromne trudności napotkali maturzyści w zadaniu 1.5, w którym zaledwie 4% zdających udzieliło prawidłowej odpowiedzi, wstawiając w lukę w tekście słowo *penetrable*. Często pojawiającym się błędem w tym zadaniu cząstkowym było używanie słów *(un)penetrated*, *penetrating*, *unpenetrable* oraz błędnej pisowni słowa *penetratable*. Niektórzy maturzyści używali również słowa *penetration*, pomimo tego, że w tym zdaniu wymagana była forma przymiotnika.

Zadanie, w którym wykorzystano technikę transformacji, okazało się trudne. Rozwiązywalność wyniosła 33%. Najłatwiejsze okazało się zadanie 2.1 – 59% zdających rozwiązało je bezbłędnie. Sprawdzano w nim znajomość konstrukcji zdania z wykorzystaniem strony biernej. Najczęstszym błędem w tym zadaniu było konstruowanie zdania w stronie biernej w połączeniu z bezokolicznikową formą czasownika *meet* – *will be meet*. Więcej trudności przysporzyły zadania 2.2, 2.3 oraz 2.5, które poprawnie rozwiązało od 20 do 22% maturzystów. W zadaniu 2.2 sprawdzano znajomość konstrukcji bezokolicznika w czasie przeszłym po czasowniku *appear*. Typowym błędem było użycie bezokolicznika w formie odnoszącej się do czasu teraźniejszego – *appears to forget* lub *appears to forgot*. W zadaniu 2.3 sprawdzano znajomość konstrukcji bezokolicznikowych z użyciem czasownika *congratulate*. Poprawnym uzupełnieniem zdania wyjściowego była konstrukcja *congratulated Jack on passing / having passed*. Zdający często popełniali błąd, używając następujących połączeń wyrazowych: *congratulated (to) Jack passing/ congratulated Jack because of passing / congratulated Jack that he had passed*. W zadaniu 2.5 sprawdzana była znajomość konstrukcji opartej na słowie *capable*. Poprawną konstrukcją było: *were / are capable of flying*. Wielu zdających używało po przymiotniku *capable* czasownika *fly* w formie bezokolicznika – *were / are capable to fly*.

Podsumowując, umiejętność stosowania zmiany struktur leksykalno-gramatycznych została opanowana w stopniu niskim. Analizując wyniki maturzystów z lat poprzednich, należy podkreślić, iż zjawisko to można zaobserwować w każdej sesji egzaminacyjnej. Nasuwa się wniosek, że w pracy nad przygotowaniem maturzystów do egzaminu z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym dobrze jest skupić się także na intensywnym rozwijaniu tej umiejętności.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Część arkusza dotycząca tworzenia **wypowiedzi pisemnej** sprawdzała stopień opanowania poniższych umiejętności:

- tworzenia tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (opis);
- tworzenia tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (opowiadanie);

- tworzenia tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawienie i uzasadnienie opinii własnych i innych osób (rozpawka);
- wypowiedzania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (kompozycja);
- stosowania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe);
- poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa).

Tabela 1.10. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* na poziomie rozszerzonym (MJA-R1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
TEMAT 1			
Opisz muzeum, które ze względu na atrakcyjną tematykę oraz nowoczesny sposób prezentacji zbiorów poleciłbyś/poleciłabyś w konkursie na muzeum przyjazne młodzieży.			
treść	(III. 2a) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności	5	87,5%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	81,4%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	63,0%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	49,1%
TEMAT 2			
Napisz opowiadanie , którego bohater pomaga zapobiec planowanemu przestępstwu dzięki przedmiotowi znalezionemu na ulicy.			
treść	(III. 2b) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń	5	85,5%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	76,8%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	63,0%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	50,3%
TEMAT 3			
Coraz więcej młodych ludzi decyduje się na równoczesne studiowanie na dwóch kierunkach. Napisz rozwprawkę , w której przedstawiś argumenty za i przeciw podjęciu takiej decyzji.			
treść	(III. 2d) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób	5	73,1%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	87,2%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	62,0%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	58,2%

W przypadku **tematu pierwszego** zdający musiał opisać muzeum, które można polecić w konkursie na muzeum przyjazne młodzieży, odnosząc się do atrakcyjnej tematyki oraz nowoczesnego sposobu prezentacji zbiorów. Pomimo tego że temat był wymagający i rzadko wybierany (4,9% zdających wybrało ten temat) maturzyści, którzy przystąpili do realizacji tego tematu, otrzymywali najwyższe noty za odniesienie się do tematu wypowiedzi. Odwołując się do sposobu prezentacji zbiorów, często podkreślano interaktywność wystaw, możliwość dotykania przedmiotów oraz przedstawianie informacji w multimedialny sposób. Jednym z najczęściej opisywanych muzeów było Muzeum Powstania Warszawskiego. Najtrudniejsze okazało się dla zdających przedstawienie obydwu elementów, do których mieli się w swojej wypowiedzi odnieść (tematyka i sposób przekazu).

Czasami zdarzały się prace, w których zdający opisywali jedynie atrakcyjny sposób prezentacji treści lub łączyli w jedną całość atrakcyjną tematykę i sposób przekazu. Nieliczne prace przypominały opisy wydarzeń lub opowiadania o wizycie w muzeum.

W ocenie umiejętności **wypowiadania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów** (kryterium kompozycji) abiturienti niezbyt często rozdziłali opis atrakcyjnej tematyki oraz sposób nowoczesnej prezentacji zbiorów w dwóch odrębnych akapitach. Czasem pojawiał się język potoczny, a także mało było przymiotników służących opisowi muzeum.

Temat 2, który wymagał od maturzysty napisania opowiadania, okazał się atrakcyjniejszy – wybrało go 34,5% abiturientów. Zdający najczęściej odnosili się do wszystkich elementów wymaganych w poleceniu, czyli pisali o zapobieżeniu przestępstwu dzięki przedmiotowi znalezionemu na ulicy. Najczęściej znajdowanym przedmiotem na ulicy była broń lub telefon komórkowy, które miały zazwyczaj służyć zapobieżeniu napadom na bank. Niektórzy zdający byli bardzo oryginalni w swoich pomysłach. W jednej z prac bohater znajduje orzeszki, którymi częstuje przestępcę uczulonego na nie. W innej wypowiedzi znaleziony obrazek przedstawiający świętą osobę służy nawróceniu przestępców. Również w tym temacie pojawiały się jednak błędy w realizacji wymaganych elementów. Najczęstszym błędem było opisanie przestępstwa, do którego już doszło, a znaleziony przedmiot służył jedynie jego przerwaniu – brak było elementu zapobieżenia przestępstwu. Czasami opisywano przestępstwo, które się odbyło, a przedmiot posłużył jedynie schwytaniu przestępców. W pracach niektórych maturzystów przedmiot nagle pojawiał się w opowiadaniu i nie można było określić, w jakich okolicznościach został znaleziony. Czasami brak było logicznego powiązania pomiędzy znalezionym przedmiotem a zapobieżeniem przestępstwu. Niekiedy ktoś inny, niż główny bohater, zapobiega lub przerywa przestępstwo.

W przypadku **wypowiadania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów** (kryterium kompozycji) najczęściej pojawiającym się błędem było zaburzenie logiki w konstruowanej wypowiedzi. Czasami logikę zaburzały liczne błędy językowe. Zdarzały się przypadki pisania pracy „jednym ciągiem” – bez wyodrębnienia graficznego lub treściowego poszczególnych części pracy. Należy dodać, że zdający w dalszym ciągu przekraczają limit słów w pracach. Niektóre prace liczyły ponad 300 słów i w takim przypadku zdający nie otrzymywał punktów za kryterium kompozycji. Rekordzista zredagował pracę składającą się z 529 słów.

Najwięcej maturzystów (60,6%) zdecydowało się na napisanie wypowiedzi na **temat 3**. Zgodnie z nim zdający musiał napisać rozprawkę, w której należało się odnieść do równoczesnego studiowania przez młodzież na dwóch różnych kierunkach oraz wskazać zalety i wady takiego sposobu studiowania. Zdający zazwyczaj uwzględniali w pracach elementy wymagane w poleceniu. Najczęściej występujące w ich rozprawkach argumenty za równoczesnym studiowaniem na dwóch kierunkach to możliwości znalezienia dobrze płatnej pracy po studiach, poznanie wielu nowych osób oraz rozwój swoich zainteresowań i intelektu. Jako wady zdający widzą najczęściej brak wolnego czasu, stres związany z nauką, koszty nauki, możliwość nabawienia się chorób, w tym psychicznych, oraz zajmowanie miejsca innym studentom. W pracach zdających pojawiały się różnego rodzaju błędy związane z realizacją wypowiedzi na ten temat. Inne błędy w pracach dotyczyły tezy, argumentacji, jak również podsumowania tematu. Teza w rozprawkach maturzystów wielokrotnie nie odwoływała się do wszystkich elementów zawartych w temacie – dość często zdający nie znali prawidłowych angielskich odpowiedników słów „kierunek” oraz „równoczesne studiowanie”. Typowe błędne wyrażenia to: *study two directions / classes / specialities / professions*. Argumenty przytaczane przez zdających czasami były nielogiczne lub nie wiązały się w znaczącym stopniu z tematem – niejednokrotnie dotyczyły pracy po studiach, a nie studiowania. Zdarzały się też prace, w których podsumowanie tematu nie wynikało z treści rozprawki.

Podczas oceny kryterium **kompozycji** w przypadku rozprawki dostrzec można najczęściej występujący układ tej formy wypowiedzi, składający się z czterech akapitów, czyli wstępu, części poświęconej argumentom za oraz przeciw i podsumowania. Inny układ to argumenty za i przeciw łączone tematycznie w jeden akapit, ale takich prac jest bardzo niewiele. Podczas analizy prac dostrzec można różnego rodzaju niedociągnięcia kompozycyjne. Logika wypowiedzi w niektórych pracach jest daleka od ideału – argumenty nie zawsze są logicznie uzasadnione. Niektórzy zdający nie zachowują właściwych proporcji między poszczególnymi częściami pracy – zdarzały się prace, w których długość wstępu i zakończenia były takie same jak rozwinięcia lub były zbliżone długością. W nielicznych przypadkach piszący nie wyodrębniali graficznie poszczególnych części pracy lub wyodrębnianie to nie wynikało z zawartości treściowej. Podobnie jak w innych formach wypowiedzi, również tutaj mamy do czynienia z pracami, w których zdający znacznie przekraczają limity liczby słów – niejednokrotnie piszą ponad 300 słów.

Biorąc pod uwagę **znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi** (kryterium bogactwa językowego), liczna grupa zdających wykazała się znajomością urozmaiconego słownictwa oraz struktur gramatycznych na poziomie rozszerzonym. Zważywszy na fakt, iż zdający za to kryterium uzyskali przeciętnie od 62 do 63% możliwych do uzyskania punktów, należy podkreślić, że można dużo zrobić, aby wyniki maturzystów były lepsze. W dalszym ciągu niektórzy zdający egzamin na poziomie rozszerzonym nie wykazują się znajomością zaawansowanego i zróżnicowanego słownictwa oraz struktur gramatycznych. Styl wypowiedzi jest często bliższy językowi potocznemu niż formalnemu, często wymaganemu w tego typu wypowiedziach – zdarza się, że piszący korzystają z form osobowych – *I'll try to point pluses and minuses of this decision*. W pracach napotkać można też formy skrótowe czasowników posiłkowych oraz odniesienia do pierwszej osoby liczby pojedynczej lub mnogiej, co często wpływa na ocenę stylu. Niejednokrotnie zdający tłumaczą wyrażenia z języka polskiego, tworząc zwroty, które w języku angielskim nie występują.

Analizując prace pod kątem **poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji** (poprawność językowa), można zauważyć, że umiejętność ta jest najslabiej opanowana spośród wszystkich, które sprawdzane są w wypowiedzi pisemnej. Zdający otrzymują od 49 do 58% punktów możliwych do uzyskania za to kryterium. Typowe błędy to użycie niewłaściwego słownictwa, prawdopodobnie wynikające z nieznaności odpowiedniej leksyki. Czasami piszący popełniają błędy w pisowni poszczególnych wyrazów, np. wyraz *crimer* zastosowany jako błędny odpowiednik słowa *criminal*. Niejednokrotnie błędy wynikają z nieopanowania czasów gramatycznych – nie jest to nagminne, ale zdarzają się prace, których autorzy mają problem z tworzeniem zdań z użyciem ich poprawnej formy, bądź z zastosowaniem odpowiedniego czasu gramatycznego.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Część testująca **rozumienie ze słuchu** zawierała trzy zadania zamknięte typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego. Sprawdzano w nich stopień opanowania wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*.

Część sprawdzająca rozumienie ze słuchu badała stopień opanowania poniższych standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w odniesieniu do standardów wymagań egzaminacyjnych w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia tabela 1.11.

Tabela 1.11. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJA-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
4	(Il. 1c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	83,5%
5	(Il. 1a) zdający określa główną myśl tekstu	5	69,3%
6	(Il. 1d) zdający selekcjonuje informacje	5	80,5%

Analizując powyższe dane, można dostrzec, że zdający osiągnęli najwyższe wyniki w zadaniach, w których sprawdzano umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje oraz selekcjonowania informacji.

Umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje sprawdzana była za pomocą zadania 4, w którym zdający wysłuchali tekstu będącego komunikatem o wykładzie na uniwersytecie badaczki obszarów polarnych, Ann Bancroft. Zdający nie mieli większych trudności z rozwiązaniem poszczególnych zadań cząstkowych i zdobywali zazwyczaj około 85% punktów możliwych do uzyskania. Wyjątkiem było zadanie 4.2, które poprawnie rozwiązało 76% abiturientów. W zadaniu tym zdający musieli stwierdzić, czy pieniądze zebrane podczas opisywanego wydarzenia zostaną przekazane organizacji charytatywnej prowadzonej przez Ann Bancroft. Zdanie to nie było zgodne z wysłuchanym tekstem, gdyż pieniądze te miały być przekazane na fundusz uniwersytecki wspomagający niezwykle dokonania kobiet.

Zadanie 6 oparte na technice wyboru wielokrotnego służyło ocenie umiejętności selekcjonowania informacji w wysłuchanym tekście. Pomimo dość trudnej techniki nie przysporzyło ono zdającym kłopotów. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 6.1, które bezbłędnie rozwiązało 92% maturzystów, a najtrudniejsze 6.4 oraz 6.5, które rozwiązało poprawnie odpowiednio 71 i 72% zdających. W przypadku zadania 6.4 około 21% zdających błędnie stwierdziło, że podczas testu do programu telewizyjnego David zemdlął na widok krwi. Najwidoczniej te osoby wybrały tę odpowiedź, po wysłuchaniu fragmentu tekstu *my assistant fainted at the sight of the blood*. Niestety, nie zwrócili oni uwagi na to, że to asystent Davida zemdlął. Maturzyści sugerowali się podobieństwem słów w zadaniu i nagrany tekst. W zadaniu 6.5 około 20% abiturientów dokonało niewłaściwego wyboru, wskazując, że David w swoim wywiadzie mówi o przepisach, za które otrzymał kilka nagród. Zaskakujące jest to, że w wywiadzie nie ma mowy o tym, że David otrzymał nagrodę za jakikolwiek przepis. David wspomina jedynie, że jeden z jego przepisów jest uwielbiany przez jego klientów i różne gwiazdy pytają o niego. Nie oznacza to jednak, że przepis ten został nagrodzony.

Umiejętność określania głównej myśli tekstu słuchanego opanowana została na niżej zadowalającym poziomie. W zadaniu 5, które sprawdzało tę umiejętność, zdający wysłuchali pięciu wiadomości, w których przedstawione zostały nietypowe zdarzenia podczas podróży uczniów autobusem do szkoły. Maturzyści musieli określić główną myśl krótkich tekstów. Zadanie to okazało się najtrudniejsze w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu. Pewnym zaskoczeniem może być fakt, że podobna umiejętność oparta na krótkich tekstach na poziomie podstawowym okazała się najłatwiejsza. Prawdopodobnie trudnością mogło być to, że teksty przedstawiały bardzo podobne przypadki i zdający mogli mieć kłopot z dobraniem odpowiednich nagłówków. Dodatkowo, wiele razy słownictwo pojawiające się w treści zadań cząstkowych występowało również w poszczególnych nagraniach. Najłatwiejsze zadanie cząstkowe to 5.4 (92% poprawnych odpowiedzi), a najtrudniejsze to 5.5 (49% poprawnych odpowiedzi). W zadaniu 5.5 21% zdających wybrało niewłaściwe zdanie *BUS DRIVER REFUSES TO DRIVE FOR PUPILS' SAFETY*. W wysłuchanym fragmencie tekstu nie pada nigdzie stwierdzenie, że kierowca odmawia jazdy autobusem. Być może, zdający wybierając tę odpowiedź, sugerowali się słowem *safety* kilka razy występującym w nagraniu. Należy jednak podkreślić, że wskazywało ono jedynie, że kierowca autobusu bezpiecznie wyprowadził dzieci z płonącego autobusu.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO I ROZPOZNAWANIE STRUKTUR LEKSYKALNO-GRAMATYCZNYCH

Tabela 1.12. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* i *rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych* (MJA-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
7	(II. 2d) zdający selekcjonuje informacje	5	83,3%
8	(II. 2f) zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	4	58,1%
9	(II. 2j) zdający rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście	3	67,5%

W obszarze **rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych** umiejętnością, która okazała się najlepiej opanowana przez abiturientów, było selekcjonowanie informacji. Sprawdzana była zadaniem 7, w którym zdający musieli dokładnie przeanalizować fragment tekstu literackiego. Spośród poszczególnych zadań cząstkowych najłatwiejsze było 7.1. Należało w nim stwierdzić, co było treścią koszmarów nocnych, które śniły się głównej bohaterce tekstu. 93% maturzystów bezbłędnie stwierdziło, że w swoim śnie spotkała się ona z kobietą, którą znała. Najwięcej kłopotu z wybraniem właściwej odpowiedzi mieli zdający w zadaniu cząstkowym 7.4, które rozwiązało prawidłowo 73% osób przystępujących do egzaminu. Fragment tekstu, do którego odnosiło się zadanie, informował, że pierwszy list od Urszuli przypominał Grace (głównej bohaterce tekstu) o programie telewizyjnym, który oglądała. Najczęściej wybierane błędne odpowiedzi to B (około 14% zdających) oraz D (około 9% zdających). Poprzez wybór odpowiedzi B zdający stwierdzał, że pierwszy list od Urszuli zachęcił Grace do obejrzenia filmów z Emeline Hartford, co nie jest zgodne z tekstem. Wskazuje on jedynie, że Grace obejrzała programy dokumentalne o wspomnianej Emeline. Z odpowiedzi D dowiadujemy się, że list przywrócił wspomnienia o szczęśliwych dniach spędzonych z siostrami Hartford. Natomiast tekst mówi o tragicznych wydarzeniach związanych z tymi siostrami.

Zadanie 8 okazało się najtrudniejsze w tym obszarze i opierało się na technice dobierania. Zdający musieli uzupełnić luki w tekście zdaniami, które najlepiej do niego pasują, uzyskując spójny i logiczny tekst. Umiejętność, która była sprawdzana, to rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu. Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe 8.3, bezbłędnie rozwiązane przez 72% maturzystów. Tę lukę należało uzupełnić zdaniem B – *I should add that some Americans also find very upper-class British accents hard to understand*. Po tej luce pojawiał się przykład, który wskazywał na trudności ze zrozumieniem księżnej Anny przez nastolatków w Nowym Jorku. Najtrudniejsze było zadanie 8.1, w którym 41% zdających udzieliło poprawnej odpowiedzi. W tym przypadku uzupełnieniem luki jest zdanie E – *Not because of anything that was said, though*. Zdanie to odwoływało się do poprzedzającego *The interview was remarkable* poprzez odniesienie do słowa „wywiad” i podkreślenie, że wywiad był niezwykły, ale nie z powodu tego, co zostało powiedziane. Zdanie, które pojawiło się po luce – *It was rather so because it carried subtitles in English so that Americans could understand her* – odnosiło się w logiczny sposób do właściwego uzupełnienia luki. Często wybraną, ale niewłaściwą odpowiedzią w przypadku tej luki, było także zdanie C – *CBS explained that her Scottish accent was ‘a little difficult’ to understand* (wybrane również przez około 41% zdających). Niestety, po wpisaniu tego zdania okazuje się, że niemożliwe jest logiczne połączenie go ze zdaniem następnym.

W przypadku zadania 9, które sprawdzało opanowanie przez uczniów umiejętności **rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście**, najłatwiejsze okazały się zadania cząstkowe 9.1, 9.2 oraz 9.5, które bezbłędnie rozwiązało od 81 do 90% zdających. Najtrudniejsze było zadanie 9.3, w którym 16% zdających rozpoznało właściwą strukturę leksykalną. Sprawdzany był tu zwrot *keep track of something*.

Zamiast prawidłowej odpowiedzi *track* zdający częściej wybierali słowo *balance* (46% zdających) oraz *an eye* (około 27% zdających) jako uzupełnienie luki 9.3 (*keep ... of the energy it uses*).

1.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)

Analizując wypowiedzi maturzystów, można dostrzec, że najwięcej problemów na poziomie podstawowym w zakresie *wypowiedzi pisemnej* przysporzyła zdającym dłuższa forma użytkowa. Naturalnym wydaje się analiza wybranych wypowiedzi absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Jej celem jest ocena umiejętności wypowiadania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów, a także zwrócenie uwagi na inne problemy, które często występowały podczas konstruowania wypowiedzi pisemnej. Zadanie ósme, w którym zdający musiał napisać list prywatny, okazało się umiarkowanie trudne dla piszących – za rozwiązanie tego zadania otrzymali oni przeciętnie 69% punktów możliwych do uzyskania.

Zdający mógł otrzymać maksymalną liczbę punktów, jeśli przekazał informacje (4 pkt), wykazał się dobrą znajomością formy listu prywatnego z zachowaniem podanego limitu słów (2 pkt), znał proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (2 pkt), a także stosował środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (2 pkt).

Analizie zostało poddane głównie kryterium formy listu prywatnego. Maksymalną liczbę punktów za realizację kryterium formy listu prywatnego można uzyskać, jeśli list zawiera 5 elementów obligatoryjnych, tzn. zwrot grzecznościowy rozpoczynający list (typowy dla listu prywatnego), wstęp, rozwinięcie, zakończenie, zwrot grzecznościowy kończący list (typowy dla listu prywatnego). Jeżeli list zawiera tylko 1 lub 2 z 5 obligatoryjnych elementów, to praca jest niezgodna z wymaganą formą i niezależnie od stopnia realizacji pozostałych podkryteriów (spójność i objętość) oceniana jest w kryterium formy na 0 punktów. Dodatkowo, list powinien być spójny i logiczny, a także powinien zawierać od 120 do 150 wyrazów. Jeżeli praca zawiera więcej niż 200 słów, to zdający otrzyma również 0 punktów za kryterium formy.

Praca nr 1.

Hi Mark,

I'm sorry I haven't written for so long but I was busy preparing for my matura exams.

I'm so happy that you will come to Poland. You should take with you umbrella and some warm clothes, because in my country it is winter now.

When you finally come I will organise a party for you. Which day is the best for you? I'm planning to do this party in the club „Winter”, because it is fantastic place to have fun. They always play my favourite music. Can you take with you my jacket? I forgot about it when I was recently in your house.

I promise I will take you from the airport.

I must go now. I'm looking forward to hearing from you.

Yours,
XYZ

Powyżej przedstawiono przykład pracy, która uzyskała maksymalną liczbę punktów za wszystkie kryteria oceniane w tym zadaniu.

W powyższym liście odnajdziemy 5 elementów obligatoryjnych:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list: *Hi Mark*
- wstęp: *I'm sorry I haven't written for so long but I was busy preparing for my matura exams.*
- rozwinięcie
- zakończenie: *I must go now. I'm looking forward to hearing from you.*
- zwrot grzecznościowy kończący list: *Yours*

W pracy zdający w wyraźny sposób oddzielił graficznie poszczególne części pracy.

Maturzysta przekazał wszystkie informacje w sposób zwięzły, ale bardzo komunikatywny. Oprócz tego zadbał o spójność i logikę wypowiedzi. Praca mieści się w określonym limicie słów: od 120 do 150.

Bogactwo językowe zostało także ocenione na maksymalną liczbę punktów. Wprawdzie uczeń posługuje się dość prostym słownictwem, ale jest ono użyte w niemalże bezbłędnych konstrukcjach zdaniowych. Praca ta jest dowodem na to, że nawet zdający, który nie posługuje się złożonymi konstrukcjami leksykalno-gramatycznymi, jest w stanie napisać komunikatywną pracę. Użycie struktur lub słownictwa typu: *you should take, I was busy*

preparing, They always play my favourite music, I promise I will take you..., I must go now itp., umożliwiły zdającemu uzyskanie 2 punktów za to kryterium.

W pracy pojawiają się drobne błędy językowe i ortograficzne, ale nie mają one wpływu na punktację w zakresie poprawności językowej. Błędem, który dość często pojawia się w pracach zdających na poziomie podstawowym, jest błędna pisownia słowa *which* – *witch*. Warto wspomnieć, że ten maturzysta często nie używa przedimka nieokreślonego *a/an*, co równocześnie bywa dość częstym błędem.

Praca nr 2.

Dear John:

~~I'm sorry I haven't~~ ~~to you for the last~~
~~six months, but I was in~~

That's great that you decided to visit Poland. During summer, the weather is very changeable in Poland. I suggest that you ~~take~~ suitable clothes - a few T-shirts, a sweater and a jacket.

~~My parents~~ ~~I~~ ^{am} going to organise a special party for my ~~grand~~ grandparents. We will be celebrating my grandparents' 50th wedding anniversary. This party will be during your ~~stay~~ staying in Poland, in July.

I hope ~~it~~ that day fits you.

I am going to organise ~~a~~ this party in a cosy restaurant in the Old Town. The food in this restaurant is very good and the ~~as~~ atmosphere is marvellous. It is because ~~I~~ I ~~chose~~ choose this restaurant.

Can you bring my book that I forgot ~~to~~ from you last summer. I ~~will~~ will drive for you on ~~atp~~ airport.

I love x

XYZ

Praca przedstawiona powyżej jest interesująca, gdyż zdający wykazuje się dość szerokim zakresem słownictwa oraz struktur gramatycznych ale nie zamieszcza w pracy wszystkich wymaganych w liście elementów obligatoryjnych. Okazuje się również, że nie wszystkie informacje zostały przekazane w sposób komunikatywny – zdający nie pyta o termin przyjęcia, który będzie odpowiadał koledze.

W analizowanym liście znający nie zawarł wszystkich elementów obligatoryjnych. Znaleźć można jedynie 3 z nich:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list: *Dear John*
- rozwinięcie
- zwrot grzecznościowy kończący list: *Love*

Zdający przekazał większość informacji w sposób komunikatywny. W związku z tym, że w pracy pojawiły się jedynie 3 elementy obligatoryjne formy, za podkryterium zgodności z formą listu praca może być oceniona jedynie na 1 punkt. Układ tekstu jest spójny i logiczny. Wyjątkiem jest zdanie *I hope that day fits you*, które nieznacznie zaburza logikę wypowiedzi, ale nie obniża oceny podkryterium spójności i logiki. Praca mieści się w określonym limicie słów: od 120 do 150. W związku z powyższymi ocenami za poszczególne podkryteria praca otrzymuje w sumie 2 punkty za zgodność z formą listu.

W tej pracy osoba pisząca wykazuje się dość bogatym zakresem struktur leksykalno-gramatycznych. Można wyróżnić poszczególne słowa i zwroty wskazujące na zróżnicowanie w tym zakresie: *during summer, I suggest that you take suitable clothes, the weather is very changeable, We will be celebrating my grandparents' 50th wedding anniversary, cosy restaurant, the atmosphere is marvellous*. Przypomnieć należy, że w ocenie bogactwa językowego bierze się pod uwagę konstrukcje leksykalno-gramatyczne poprawnie użyte. Dopuszczalne są jedynie drobne błędy ortograficzne nie zmieniające znaczenia wyrazów i nie zakłócające komunikacji.

Nieliczne błędy językowe, które pojawiają się w pracy, nie przekraczają 15% słów i w związku z tym praca otrzymała 2 punkty za kryterium poprawności językowej.

Praca pozostawia wiele do życzenia pod względem estetyki. Pojawiają się skreślenia, które utrudniają jej czytanie. Jednakże w żaden sposób nie wpływają one na ocenę tej wypowiedzi. Należy zwrócić uwagę na drobne problemy z użyciem przyimków, chociażby w zdaniu *I will drive for you on airport* zdający używa przyimka *on* zamiast *to* i dodatkowo pomija przedimek określony *the* przed słowem *airport*, które jest równocześnie przykładem błędu ortograficznego.

Praca nr 3.

Hi Peter,
I am writing for you because I very miss you now!
I am very happy when you will visit for me ^{in Poland.} ~~at home~~
I think that ^{will} you must ~~wear~~ sunglasses and
very short clothes, because in my city is very hot
and sunning. When you will go to my, my me,
my mum will cook a spaghetti and will make ice
cream for we. In June ~~is~~ are will my twenty
birthday. I am - that think very old. Maybe this
is stupid when you can ^{will} do my party birthday?
I can ^{not} do my party in beach, because I like
sun, wather and palms. I think that ^{of funny} ~~super~~ suprise!
^{please, you will go to me and} my MP3 player and
~~my MP3 player~~
my umbrella. I will be ^{you} very thanks!
I promise, that I will drive for you in airport.
~~Thank~~ You are my best friends! I very miss you now
and I can ~~see~~ you look now!
Your ~~best~~ faithfully
XY2

W tej pracy maturzysta nie zdołał w sposób komunikatywny przekazać większości informacji. Odczytać można jedynie informację 3 pomimo tego, że pojawiają się w niej pewne błędy językowe. Poziom umiejętności językowych osoby piszącej ten list jest raczej niski, jednakże wykazuje się ona znajomością niektórych elementów formy. Jest to dość typowe zjawisko wśród zdających.

W analizowanym liście zdający nie zawarł wszystkich elementów obligatoryjnych. Znaleźć można jedynie 3 z nich:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list: *Hi Peter*
- wstęp: *I am writing for you because I very miss you now!*
- rozwinięcie

Zdający pomija zakończenie typowe dla listu, natomiast zwrot kończący list *Your faithfully* nie jest odpowiedni w liście prywatnym.

Maturzysta nie otrzymał punktów za bogactwo i poprawność językową, gdyż uzyskał jedynie jeden punkt za treść. Poza tym w pracy dostrzec można było wiele błędów językowych, które dodatkowo znacznie utrudniają zrozumienie tej wypowiedzi.

Praca nr 4.

Hello Allan

I'm very happy, because will pop me. Get a bag with clothes, black shoes and the white T-shirt, telephone and notebook. I am would like to party for you and my friends. The party will be you Cristal Restaurant in Warsaw 2nd August thousand and eleven.

Could you ok destlime? Party is a Restaurant, becuwe beafitel place. The place I like very so much, becuwe my friends ^{with} ~~of~~ London go to holidays every summer. In a Cristal Restaurant it is cultural place. Menu with Restaurant it is great, person is a small.

Could you like my books and my red dresses, becuwe I am left for you.

Please tell me and let me now when open the door aiptare and going to the place, becuwe drie for you.

x42

Maturzysta w przypadku tej wypowiedzi nie wykazał się umiejętnością czytelnego przekazania informacji. Pomimo tego, że podejmuje on próbę napisania listu zgodnego z poleceniem, treść jest w dużym stopniu nieczytelna. Dodatkowo, zdający nie zna podstawowych elementów formy listu. W swojej pracy zawarł jedynie 2 elementy formy – zwrot grzecznościowy rozpoczynający list – *Hello Alan* oraz rozwinięcie. W konsekwencji nie otrzymał punktów za realizację formy listu nawet pomimo tego, że liczba słów mieściła się w limicie określonym w poleceniu.

W związku z tym, że informacje nie zostały przekazane w klarowny sposób, zdający nie otrzymał również punktów w kryteriach bogactwa oraz poprawności językowej. Podsumowując, osoba, która zredagował ten list, nie otrzymała za niego żadnego punktu.

Praca nr 5.

CZYSTOPIŚ

Dear Michał!

06.05.2011.

How are you things? Is everything all right? I hope your fine. I am writing to you to tell you about that I am very, very happy and very excited about your visit. It is great news, at last you will see my hometown, my house and my beautiful green which about I have told you. Very important is for you to take passport and some money for souvenir, naturally. Don't take much cloths, i live near beach so only you need is a towel. I almost forgot to tell you that I am arranging a big party in the best club in town, so some party cloths are nice seen. My friend own this club so it

isn't a problem to book a date of this party. What date fits you? He will have a great time, my friend prepare few surprises for us. He said only one thing: that for every one who comes to the party ~~will~~ will arrive big limousine. Is it fantastic? Oh, one more thing. I left my favourite cd on my last visit to you. Could you take this cd with you? Write to me quickly, please, and tell me your opinion. Your best friend

XYZ.

Powyższa praca została przedstawiona w tym sprawozdaniu aby zilustrować problem, który często pojawiał się w pracach absolwentów wykazujących się dość wysokim poziomem umiejętności językowych. Ci zdający często piszą list, nie zwracając uwagi na liczbę słów. W przypadku tej pracy piszący napisał więcej niż 200 słów i przez to stracił 2 punkty za kryterium formy niezależnie od stopnia realizacji pozostałych podkryteriów. Wskazane jest, aby w pracy z uczniami przygotowującymi się do egzaminu maturalnego podkreślać konsekwencje konstruowania wypowiedzi liczącej ponad 200 słów.

1.4. KOMENTARZE EGZAMINATORÓW

Ponglish na maturze na poziomie podstawowym, czyli „angielski” po polsku

Analizując tegoroczne wypracowania maturalne na poziomie podstawowym, stwierdzam, że (przynajmniej w zespole, do którego należałam) było coraz więcej prac dobrych i bardzo dobrych, co jest niezwykle budujące dla nauczycieli tych maturzystów. Poza tym czyż nie znacznie przyjemniej pracuje się egzaminatorowi, który ma do sprawdzenia prace na wysokim poziomie?

Jednakże nadal dużo wypowiedzi pisemnych pozostawia wiele do życzenia. Niestety, w wielu przypadkach wypracowania nie są napisane standardowym angielskim, ale raczej „językiem”, który jest podobny do slangu funkcjonującego pod nazwą Ponglish. Znaczy to ni mniej ni więcej to, że możemy przeczytać zdania w stylu: „I zgubiejszyn dokuments” czy też „party will be in restaraution”.

Jakie są źródła większości błędów pojawiających się w wypowiedziach pisemnych maturzystów?

1. Nieznajomość słownictwa – to, niestety, nieustannie pięta Achillea zdających. Często niezwykle trudnym zadaniem nauczyciela jest przekonanie uczniów, że bez znajomości niezbędnego słownictwa nie może być mowy o komunikacji. Bo czy można zamówić kawę, znając strukturę „May I have a cup of ...?”, jeśli nie zna się słowa „coffee”?

Z problemem nieznajomości adekwatnego słownictwa na tegorocznym egzaminie maturalnym zdający radzili sobie najczęściej w dwojaki sposób:

- a) wpisywali wyrazy, które brzmiały dosyć podobnie, ale miały zupełnie inne znaczenie (i tak na przykład w tegorocznych wypracowaniach można znaleźć zdania typu: „I would like to *expect* my heppines” zamiast „I would like to *express* my happiness”);
 - b) tworzyli nieistniejące wyrazy lub zwroty (wynikiem tego „słowotwórstwa” były następujące zwroty: „*airplace*”, „*airplane port*”, „*plane port*” czy też „*air station*”, które oczywiście miały za zadanie zastąpić angielski wyraz „*airport*”).
2. Fonetyczny zapis wyrazów lub całych zwrotów – z tym problemem najczęściej, ale nie wyłącznie, borykają się dyslektycy, w których pracach czytamy: „Sorry I *kent* visit you”, „*Dis* Party in the my *haus*”, „when you *flaying* to Poland”, czy też „*hepines*”. To oczywiście tylko niektóre „sztandarowe” przykłady błędów zdających, które można zaliczyć do wyżej wymienionej kategorii. Jeszcze większe wsparcie ze strony nauczycieli i podkreślanie wagi ćwiczeń ortograficznych są, zdaje się, najlepszymi sposobami na walkę z problemem fonetycznego zapisu.
 3. „Kalka” z języka polskiego – to prawdopodobnie największy problem spędzający sen z powiek nauczycieli. Niestety, wielu maturzystów stara się wyrazić swoje myśli, dosłownie tłumacząc wyrazy lub zwroty z języka polskiego na angielski. Potwierdzeniem tej tezy są następujące przykłady zaczerpnięte z tegorocznych wypowiedzi pisemnych: „I lost my *evidence* last Saturday” zamiast „I lost my *ID* last Saturday”, „Does 2 July *answer* you?” zamiast „Does July, 2 *suit* you?”, „for new

dokuments I must wait to two weeks”, „*How time will be good for you?*”, „*thank you from the mountain*”, czy też „*I’m very happy because I had plan to visit you*”.

Niestety, często bezowocne jest wyjaśnianie uczniom, że język angielski różni się od polskiego nie tylko z powodu brzmienia, słownictwa, ale również składni. Na przykład, według niektórych uczniów, zdania „*My brother invited Robert*” i „*Robert invited my brother*” są jednoznaczne, bo przecież nie ma różnicy w języku polskim, czy powiemy „*Roberta zaprosił mój brat*” czy „*Mój brat zaprosił Roberta*”. I jak tu przekonać ucznia zdającego poziom podstawowy do tego, żeby zwracał większą uwagę na gramatykę? Na nic bowiem zdaje się tłumaczenie, że zastosowanie odpowiednich struktur gramatycznych służy wyrażaniu myśli, skoro uczeń mówi: „*ale przecież na poziomie podstawowym nie ma zadań sprawdzających znajomość gramatyki*”. Jak się okazuje, nie jest to do końca prawdą, że nie ma takich zadań.

Z powyższych rozważań można wyciągnąć następujący wniosek – nauczycielom pozostaje nakłanianie uczniów do wkładania większego wysiłku w pracę nad własnym rozwojem, poszerzania wiedzy poprzez przyswajanie słownictwa i struktur gramatycznych w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu zaawansowania języka angielskiego. Miejmy również nadzieję, że zdający rozumieją, że, starając się komunikować w języku obcym, nie powinni kurczowo trzymać się słów Mikołaja Reja: „*A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają*”.

Katarzyna Kaszuba

I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łomży

Analiza wypowiedzi pisemnych z języka angielskiego na poziomie podstawowym

Matura 2011 z języka angielskiego na poziomie podstawowym w części wypowiedzi pisemnych była zadaniem realizowanym przez tegorocznych maturzystów poprawnie. Analiza ocenionych prac pozwala wyodrębnić umiejętności językowe uczniów opanowane na bardzo dobrym poziomie, jak i te, które wymagają udoskonalenia.

W krótkiej formie użytkowej redagowanie poszczególnych punktów wiadomości nie sprawiło maturzystom większej trudności. Zdający wykazali swoje umiejętności w praktycznym stosowaniu prostych, dobrze znanych konstrukcji językowych, takich jak przeproszanie lub przekazywanie informacji. W wielu przypadkach widać było duże wyrobienie w pisaniu krótkiej, zwięzłej wiadomości, używania skrótów, języka potocznego. Tegoroczne prace wskazywałyby, iż uczniowie mają dobrze wypracowaną sprawność redagowania krótkiej notki informacyjnej. W stosowanych zwrotach językowych widać zarówno pracę nauczyciela, jak również wpływ Internetu – łatwej możliwości korespondowania z rówieśnikami z krajów anglojęzycznych.

W tej części wypowiedzi pisemnej największą i najczęściej pojawiającą się trudnością było konstruowanie pytań (punkt 4 – „*zapytaj o możliwość przyjazdu w innym terminie*”). W niewielu przypadkach użyte były pytania pośrednie, a bardzo często brakowało zastosowania inwersji, czy właściwego operatora. Wymagana konstrukcja pytająca była w wielu pracach zastępowana niepoprawnym zdaniem oznajmującym. Powtarzające się błędy wskazują na braki w wiedzy jeszcze z etapu edukacji na poziomie szkoły podstawowej, które niestety ciągną się aż do szkoły ponadgimnazjalnej.

Warto zbadać ten obszar wiedzy wśród uczniów szkół średnich, określić stopień problemu i wyjść z konstruktywnym rozwiązaniem, najlepszym dla danej sytuacji. Ogólną wskazówką byłoby zwiększenie ilości ćwiczeń w układaniu zdań pytających, stosując wszelkie znane i sprawdzone metody i formy jak ćwiczenia powtórzeniowe, scenki komunikacyjne, metoda tłumaczeniowa, czy skecze teatralne itp.

Długa forma użytkowa, czyli list prywatny, była realizowana na poziomie zadowalającym. Maturzyści dość często posługiwali się prawidłowymi konstrukcjami wyrażającymi zadowolenie, poprawnie udzielali rad, czy wyrażali prośbę. Satysfakcjonującym zjawiskiem jest również fakt, że z roku na rok poprawia się znajomość pięciu obligatoryjnych elementów formy listu, które były bardzo często poprawnie stosowane.

Biorąc pod uwagę bogactwo językowe w pracach maturzystów, nasuwa się może nieobiektywny wniosek, iż słownictwo tegorocznego maturzysty jest proste i dość powtarzalne. Ponadto uczniowie niestety rzadko używali konstrukcji „be going to” do wyrażenia zamiaru oraz ponownie mieli spore trudności w budowie poprawnych zdań pytających – polecenie drugie, część druga – „...jaki termin przyjęcia by koleżde odpowiadał”.

Analizując wypowiedzi zdających, można było dostrzec, że bardzo często błędnie były stosowane czasy gramatyczne, np. czas przeszły, aby wyrazić teraźniejszość, abstrakcyjne mieszanki form przeszłych czasowników z okreśnikami czasu teraźniejszego, czy nawet redagowanie całego tekstu za pomocą bezokoliczników. Wpływa to zarówno na niską ocenę poprawności językowej, jak również na mniejszą liczbę punktów za przekazane treści.

Tegoroczne prace wyraźnie wskazują na ciągły deficyt umiejętności sprawnego stosowania podstawowych czasów gramatycznych. Praca oparta na spiralnym powtarzaniu, serii dużej ilości ćwiczeń gramatycznych, czy to za pomocą metod tradycyjnych, czy innowacyjnych wydaje się jedynym rozwiązaniem.

Matura 2011 z języka angielskiego na poziomie podstawowym w części, w której pojawiły się zadania otwarte, była zrealizowana dobrze. Obrazuje ona wyraźne efekty pracy nauczycieli i uczniów, jak również pozwala wyciągnąć jasne wskazówki, co do braków, niedociągnięć, obszarów, które wymagają wzmożonej pracy, nowych twórczych rozwiązań, aby wspólny wysiłek zakończył się sukcesem.

Ewa Polanis-Dąbrowska

IV Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Białymstoku

O „przyjaznej” maturze z języka angielskiego

Matura 2011 z języka angielskiego na poziomie podstawowym jest postrzegana zarówno przez uczniów jak i nauczycieli jako łatwa dla przeciętnego maturzysty zadowolonego z przeciętnego wyniku, o czym świadczą wpisy młodzieży w Internecie:

1. *Matura łatwa ;) zrozumiała i w ogóle. A list nieformalny coś prostego ;) To są podstawy angielskiego ludzieeee...*
2. *...początek po prostu banalny, a potem trzeba było coś wiedzieć i nic więcej, by napisać na min. 70%*
3. *...to tylko tak w moim odczuciu i nikogo nie urażając, ja uważam, że była prosta, ale wiadomo: kto umie angielski choć trochę, to zda.*

Matura okazała się też przyjazna dla bardzo słabych uczniów szczęśliwych z przeskoczenia magicznego progu 30%, często nawet ze znacznym zapasem:

1. *Ogólnie to wiedziałam, że się pogrążę, ale jak dobrze pójdzie to ustukam te 15 pkt.*
2. *Kurcze a ja się tak bałam. Matura wcale nie była taka trudna. Spodziewałam się gorszego. Cieszę się, że list był nieformalny.*

Uczniowie ambitni też mogli znaleźć odrobinę wyzwania, jak dwóch cytowanych poniżej abiturientów:

1. *Nie wiem co myśleć :D pierwsze słuchanie to był banał... dla mnie trudny był ostatni tekst...*
2. *...może w 1 podpunkcie można było mieć wątpliwość...*

I tak wszyscy powinni być zadowoleni i chyba są, no może z wyjątkiem egzaminatorów, którym przyszło sprawdzać prace tych mniej ambitnie uczących się, ale ambitnie zdających uczniów.

Na podstawie sprawdzanych przeze mnie prac, generalnie mogę wyodrębnić dwie grupy maturzystów:

Do pierwszej grupy należą ci, którzy nie mieli trudności z tworzeniem tekstów i przekazywaniem informacji. Z ich kompetencjami językowymi szła w parze znajomość formy pisanego listu. Ich prace nie wymagały wielu oznaczeń błędów, w przekazywaniu informacji pojawiały się nieszablonowe rozwiązania, czasami humor. Te ostatnie zalety nie wpływały oczywiście na i tak wysoką liczbę przyznawanych punktów, ale cieszyły egzaminatora i dawały wyobrażenie maturzysty w roku 2011 – młodego, inteligentnego człowieka swobodnie posługującego się językiem angielskim.

Choć tego typu prace nie należały do wyjątków, zdecydowanie więcej czasu spędziłam sprawdzając prace należące do wyodrębnionej przeze mnie drugiej grupy maturzystów, czyli tych, którym komunikacja w języku angielskim przychodzi z trudem, ze względu na różnego rodzaju bariery. Często w ślad za nieporadnością językową podążała tu nieznajomość formy listu, ale zdarzały się też prace, gdzie jedynym zdobytym punktem był właśnie ten za formę. Sprawdzając szereg prac liczących ponad 150 słów, a ocenionych na 0, 0,5 lub 1 punkt i przedzierając się przez gąszcz bełkotu, zamiast nerwowo zaciskać zęby, otwierałam buzię ze zdumienia i podziwu dla niezłomnej determinacji i woli walki tych młodych ludzi. Jeden z tego typu listów liczył nieomal 300 słów i otrzymał 0,5 punktu. Trzeba przyznać, iż taki maturzysta walczył o każdy punkt i każdą połówkę punktu mimo ogromnych trudności w redagowaniu tekstów. Zdecydowanie rzadziej, a właściwie tylko sporadycznie nie były podejmowane próby redagowania jednej z wypowiedzi. Szkoda z kolei, że niektórzy przekraczali limit słów.

Krótką formą użytkową nie pozwalała na taki rozmach, bo limit kartki to uniemożliwił. KFU okazała się dla wielu na tyle trudna, że przekazali mniej niż trzy informacje, co skutkowało także nieprzyznaniem punktu za poprawność językową. Już pierwsza informacja okazała się dla wielu trudną do przekazania. *Przepraszam, że nie możesz przyjechać.* Wydaje się, że nieprzekazanie tej informacji w języku angielskim miało swoje źródło w nieuważnym odczytaniu polecenia w języku polskim; uczniowie, którzy używali czasu przeszłego prawdopodobnie opisali sytuację, w jaką się wczuli, jaką sobie wyobrazili, a nie jaką mieli zarysowaną w poleceniu. Użycie form przeszłych w poleceniu *miałeś (odwiedzić), zgubiłeś* nieuważnemu odbiorcy komunikatu w języku polskim narzuciło niejako automatycznie użycie czasu przeszłego w komunikacie w języku angielskim. Niektórzy uczniowie jakby nie zauważali w dalszej części polecenia z kropką użycia czasu teraźniejszego (nie możesz) lub po prostu nie rozpoznają czasów także w języku polskim. Nieliczni zaś uczniowie zapominali o elemencie przeprosin zawartym w poleceniu, co też skutkowało nieprzekazaniem informacji, nawet jeśli opisali niemożność odwiedzin. W grupie uczniów mających problemy z redagowaniem tekstu pisanego ta informacja okazała się najrzadziej przekazywaną. Uczniowie w pracach sprawdzanych przeze mnie wręcz nagminnie używali form czasu przeszłego po czasownikach modalnych (po *can't, must*), co nie tylko daje smutny obraz ich znajomości struktur gramatycznych, ale także uniemożliwia przekazanie informacji. Podobne problemy pojawiły się w informacji 3: *Napisz, ile czasu będziesz musiał czekać na nowe dokumenty.* Użycie przez zdających czasu przeszłego zamiast przyszłego znów zakłóciło komunikację. Najlepiej maturzyści radzili sobie z przekazaniem informacji 2, choć niektórzy, pisząc o zagubionych dokumentach, sami się pogubili (*I'm lost*). Także informacja 4 nie była trudna do przekazania. Nawet w pracach, ocenionych na niewiele punktów, piszący zazwyczaj potrafili zadawać pytania. Niestety, niektórzy mieszały czasy gramatyczne z okolicznikami czasu, które były nieadekwatne do informacji przekazanej za pomocą czasu gramatycznego, przez co tworzyli konstrukcje typu: „Czy mogę Cię odwiedzić w zeszłym tygodniu?”

Podsumowując, obraz maturzysty wyłaniający się ze sprawdzanych przeze mnie prac charakteryzuje się bardzo zróżnicowanym poziomem. Niektórzy z nich z lekkością i swobodą redagowali dłuższą i krótszą formę wypowiedzi, precyzyjnie przekazując informacje i stosując się do wymogów formy.

Wielu piszących tworzyło jednak wypowiedzi mało komunikatywne, przede wszystkim przez nieumiejętność stosowania czasów gramatycznych, zwłaszcza używanie czasu przeszłego dla czynności przyszłej. Większość piszących nie miała trudności w redagowaniu formy listu prywatnego i otrzymywała przynajmniej 1 punkt za formę listu. Liczna grupa też nie rezygnowała z tworzenia własnej wypowiedzi, nawet gdy stanowiło to dla piszącego niemałe wyzwanie. Na uwagę zasługuje też fakt, że uczniowie coraz rzadziej ulegają pokusie tłumaczenia informacji zawartej w poleceniu po polsku. Są dość kreatywni w zastępowaniu, omijaniu, opisywaniu wyrazów i wyrażeń, których nie znają w języku angielskim. Jestem przekonana, że maturzysta w roku 2011, który zdał choćby w stopniu minimalnym egzamin maturalny z języka angielskiego, zaliczy także swój życiowy egzamin z praktycznego posługiwania się tym językiem. I o to przecież chodzi na poziomie podstawowym.

Ewa Skorupska

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Jarosława Iwaszkiewicza w Ciechanowcu.

Jest lepiej...

Podstawowym problemem dla tegorocznego maturzysty okazała się, jak co roku, gramatyka. Uczniowie, wyćwiczeni na testach z lat ubiegłych, wreszcie nauczyli się tworzyć choćby załączki czasów przeszłych i wszędzie wstawiali czasowniki *was/were* i końcówkę *-ed*. Szkoda tylko, że w tym roku zdarzało im się używać formy czasów przeszłych nawet w sytuacji, gdy polecenie wskazywało na potrzebę użycia czasu przyszłego. Duża liczba zdających jednocześnie dorzucała tu i tam czasownik posiłkowy *will*, prawdopodobnie na zasadzie „dobrego nigdy za wiele”. Jak co roku też problemem nie do pokonania okazały się przyimki, notorycznie niewłaściwe.

Mniej niż zwykle było prac pustych lub tylko rozpoczętych i porzuconych w popłochu, co może wskazywać, że nawet uczniowie nie obdarzeni wysokimi umiejętnościami językowymi podjęli wyzwanie napisania wypowiedzi w języku angielskim. Mniej też niż zwykle było prac całkowicie niekomunikatywnych, pozbawionych jakiegokolwiek sensu, ale może po prostu miałam szczęście sprawdzać prace uczniów, którzy lepiej opanowali wiedzę wykładaną na lekcjach z języka angielskiego.

Uczniowie w większości przypadków nauczyli się już liczyć słowa, długa forma jest już więc na ogół odpowiedniej długości. Jednak zwięzłość krótkiej formy budzi w wielu uczniach wyraźną podejrzliwość, rozpisują się więc na całą stronę. Wiele tak zwanych krótkich form miało powyżej stu słów.

Liczna grupa uczniów stosuje właściwy zwrot początkowy i pamięta o wstępie, ale zakończenie i zwrot kończący to dla większości jedno i to samo.

Jak zawsze, uczniowie czytali polecenia nieuważnie – zdający przeprasza, ale nie pisze za co; zamiast samemu przyjechać w innym terminie, każe to zrobić koledze, zamiast zapytać o termin przyjęcia informuje go o nim, nie uzasadnia wyboru miejsca na przyjęcie, itp. Nagminnie ujawniali kłopoty ze słownictwem – używają *znalazł* zamiast *zgubić*, *wziąć* zamiast *odebrać*, *samolot* zamiast *lotnisko* – „I will take you in an airplane” powtarzało się tak często, że aż przestało to być zabawne.

Na ogół jednak prace były całkiem komunikatywne i sprawdzało się je przyjemniej, niż w ubiegłym roku.

Dominika Donderowicz,

Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Jagiellończyka

w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Lidzbarku Warmińskim

Język niemiecki

Egzamin maturalny z języka niemieckiego odbył się 11 maja 2011 roku. Język niemiecki mógł być zdawany jako przedmiot obowiązkowy lub dodatkowy – na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpiło 537 abiturientów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego oraz 1919 abiturientów z województwa warmińsko-mazurskiego. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło 234 abiturientów z obu województw.

Warunkiem zdania egzaminu wybranego jako obowiązkowy było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania. Dla egzaminu zdawanego jako dodatkowy nie określa się progu zaliczenia.

2.1. POZIOM PODSTAWOWY

2.1.1. OPIS ARKUSZA

Arkusz egzaminacyjny na poziomie podstawowym (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemną**.

Część pierwsza – **rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnych tekstach nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego.

Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana.

Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, czyli 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Wiadomości i umiejętności z obszaru *rozumienie ze słuchu* sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi, a teksty do nich odtworzono z płyty CD.

Zadanie 1.

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i oparte było na tekście z zakresu tematycznego „Dom”. Za pomocą tego zadania sprawdzano umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje. Tekst miał formę wywiadu z młodym chłopakiem, który podawał powody swojej przeprowadzki i opisywał warunki, w jakich mieszka obecnie. W zadaniu tym wykorzystano technikę prawda/fałsz. Za poprawne rozwiązanie tego zadania maturzysta mógł otrzymać 5 punktów. Zadanie to okazało się najłatwiejsze spośród

wszystkich zadań z obszaru *rozumienie ze słuchu*. Rozwiązywalność zadania wyniosła 73% w województwie podlaskim i 71% w województwie warmińsko-mazurskim.

Zadanie 2.

W zadaniu wykorzystano tekst z zakresu tematycznego „Szkoła”. Zdający dobierali nagłówki do opisu pięciu uczniów. Testowaną umiejętnością było tutaj określanie głównej myśli tekstu. Było to jednocześnie najtrudniejsze zadanie w obszarze *rozumienie ze słuchu*. Rozwiązywalność zadania wyniosła 49% w województwie podlaskim i 43% w województwie warmińsko-mazurskim.

Zadanie 3.

Nagranie do tego zadania związane było z zakresem tematycznym „Praca”. Zadaniem zdających było wysłuchanie wywiadu z policjantką, która opowiadała m.in. o motywach wyboru swojego zawodu, swoich obowiązkach i istniejącej opinii o kobietach pracujących w policji. Wybranie odpowiedzi zgodnych z treścią nagrania okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 60% w województwie podlaskim i 54% w województwie warmińsko-mazurskim.

Część druga – **rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych, sprawdzających rozumienie różnorodnych tekstów. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów, tj. 40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 4.

Tekst do tego zadania związany był z zakresem tematycznym „Zakupy i usługi”. Zadanie zawierało opisy problemów i potrzeb siedmiu osób oraz ogłoszenia o możliwościach korzystania z usług. Zdający dobierali ogłoszenia do przedstawionych sytuacji. Sprawdzaną umiejętnością było selekcjonowanie informacji. Zadanie to było najtrudniejsze spośród zadań z obszaru *rozumienie tekstu czytanego*. Rozwiązywalność wyniosła 49% w województwie podlaskim i 47% w województwie warmińsko-mazurskim.

Zadanie 5.

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i oparte było na tekście z zakresu tematycznego „Żywność”. Tekst opowiadał o wcześniejszych i obecnych sposobach produkcji czekolady. Zdający mieli wyselekcjonować odpowiedzi zgodne z treścią tekstu spośród czterech podanych możliwości. Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 53% w województwie podlaskim i 50% w województwie warmińsko-mazurskim.

Zadanie 6.

W zadaniu wykorzystano tekst informacyjny z zakresu tematycznego „Kultura”. Tekst dotyczył propagowania czytelnictwa na świecie. Sześć zadań cząstkowych, w których wykorzystano technikę prawda/fałsz, sprawdzało umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje (zadania 6.1 – 6.5) oraz określanie głównej myśli tekstu (6.6). Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Co więcej, osiągnęło ono najwyższą rozwiązywalność spośród wszystkich zadań z obszaru *rozumienie tekstu czytanego*, tj. 61%. w województwie podlaskim i 57% w województwie warmińsko-mazurskim.

Część trzecia – **wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań otwartych. Zdający musiał napisać dwa różne teksty użytkowe: **wiadomość** i **list prywatny**. Obie formy wymagały użycia języka niemieckiego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części tekstu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów, czyli 30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 7.

Zadanie związane było z zakresem tematycznym „Zdrowie” i wymagało sformułowania treści wiadomości do kolegi z Berlina. Polecenie brzmiało:

Umówiłeś/łaś się z kolegą z Berlina na spotkanie wieczorem. Niestety, z powodów zdrowotnych okazało się to niemożliwe. Napisz koledze wiadomość, w której:

- przeprosisz za swoją nieobecność
- poinformujesz, co się stało
- napiszesz, jak rozwiązałeś problem
- zaproponujesz miejsce kolejnego spotkania.

W zadaniu nie określono limitu słów. Za przekazanie informacji określonych w poleceniu można było uzyskać 4 punkty, a za poprawność językową 1 punkt. Zadanie okazało się łatwe dla zdających. Rozwiązywalność wyniosła 75% w województwie podlaskim i 73% w województwie warmińsko-mazurskim.

Zadanie 8.

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do kolegi z Monachium. List związany był z zakresem tematycznym „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zdający musieli opisać przyjęcie urodzinowe swojej koleżanki. Polecenie brzmiało:

Byłeś/aś na przyjęciu urodzinowym Twojej koleżanki. W liście do kolegi z Monachium:

- napisz o tym wydarzeniu oraz wyjaśnij, dlaczego zaproszenie na to przyjęcie Cię zaskoczyło
- opisz, jak wyglądała Twoja koleżanka w dniu urodzin oraz wyraż swoją opinię o oprawie muzycznej przyjęcia
- poinformuj, która z atrakcji przyjęcia podobała Ci się najbardziej i dlaczego
- przekaż, co otrzymała koleżanka z okazji urodzin oraz zaproponuj koledze wysłanie zdjęć z przyjęcia.

W zadaniu wyznaczony był limit długości tekstu (120-150 słów). Kryteria oceniania uwzględniały nie tylko komunikatywny przekaz informacji (4 pkt), ale także elementy formy (2 pkt), bogactwo językowe (2 pkt) i poprawność językową (2 pkt). Zadanie było dla zdających umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 59% w województwie podlaskim i 57% w województwie warmińsko-mazurskim.

2.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011

Arkusz maturalny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym tworzyły trzy części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemna**. Poniższa tabela ilustruje stopień osiągnięć uczniów w poszczególnych obszarach umiejętności.

Tabela 2.1. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach w arkuszu na poziomie podstawowym (MJN-P1_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI	Procent uzyskanych punktów	
	podlaskie	warmińsko-mazurskie
Rozumienie ze słuchu	60,8%	56,3%
Rozumienie tekstu czytanego	54,3%	50,8%
Wypowiedź pisemna	64,0%	62,2%

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W części **rozumienie ze słuchu** trzema zadaniami zamkniętymi typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego sprawdzano stopień opanowania wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*.

Część sprawdzająca rozumienie ze słuchu badała stopień opanowania poniższych standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2.2. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJN-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
1	(II. 1c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	72,9%	70,9%
2	(II. 1a) zdający określa główną myśl tekstu	5	49,2%	43,4%
3	(II.1d) zdający selekcjonuje informacje	5	60,4%	54,4%

Najlepiej opanowaną umiejętnością było stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje. Umiejętność tę sprawdzano w zadaniu pierwszym. Tekst do zadania dotyczył przeprowadzki i obecnych warunków mieszkaniowych Patricka. Na uwagę zasługuje zadanie częściowe 1.2, które okazało się najłatwiejsze w całym obszarze *rozumienie ze słuchu*. Rozwiązało je bezbłędnie 83% zdających w województwie podlaskim i 84% w warmińsko-mazurskim. Bez trudu powiązali oni zdanie z tekstu *Ich habe in Erfurt bei meinen Eltern gewohnt, aber jetzt wohne ich in einer Wohngemeinschaft* z informacją z zadania *Patrick wohnt in Stuttgart in einer Wohngemeinschaft*.

Najwięcej problemów sprawiło określanie głównej myśli tekstu, które sprawdzano w zadaniu drugim. Zdający z województwa podlaskiego uzyskali około połowę punktów za rozwiązanie tego zadania. W województwie warmińsko-mazurskim maturzyści zdobyli 43,4% punktów możliwych do uzyskania za to zadanie. Najprawdopodobniej trudność powodowała technika dobierania wykorzystana w tym zadaniu. Wskazanie głównej myśli tekstu było możliwe po uważnym wysłuchaniu go w całości. Należało skoncentrować się, aby wysłuchać, o czym mówi tekst, oraz uświadomić sobie ogólny sens całego nagrania. W zadaniu drugim treść wypowiedzi skupiała się wokół opisu postaci. Warto zauważyć, że prawidłowe rozwiązanie zadania częściowego 2.1 podało 39% zdających z województwa podlaskiego i 37% z województwa warmińsko-mazurskiego. Należało w nim powiązać usłyszany opis zachowania ucznia z nagłówkiem *Der Streber – will immer der Klassenbeste sein*. Większość zdających udzieliła niewłaściwej odpowiedzi mimo występowania w zadaniu stosunkowo prostej do odczytania definicji. Problem wystąpił też w zadaniu częściowym 2.3. Rozwiązało go bezbłędnie 34% zdających w województwie podlaskim i 42% w warmińsko-mazurskim. Zdający mieli problem z dopasowaniem opisu zachowania ucznia do nagłówka *Der Beliebte – ohne Kampf die Nummer eins in der Klasse*. Zdający mogli mylić ze sobą wyżej wymienione nagłówki, gdyż oba dotyczą osób, które pod pewnym względem wyróżniają się w klasie.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

W części **rozumienie tekstu czytanego** trzema zadaniami zamkniętymi typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego sprawdzano następujące umiejętności:

- określanie głównej myśli tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2.3. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* (MJN-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
4, 5	(II.2d) zdający selekcjonuje informacje	14	51,3%	48,2%
6.1 – 6.5	(II. 2c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	59,4%	54,9%
6.6	(II. 2a) zdający określa główną myśl tekstu	1	71,1%	65,7%

Najlepiej opanowaną umiejętnością było określanie głównej myśli tekstu. Umiejętność tę sprawdzano jedynie zadaniem cząstkowym 6.6. Zdający bez trudu ustalili, że tekst nie dotyczy technik czytania. Kolejną umiejętnością, która przysporzyła zdającym najmniej problemów w obszarze *rozumienie tekstu czytanego*, było stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje. Umiejętność tę sprawdzano zadaniami cząstkowymi 6.1 – 6.5. Warto zauważyć, że obie wyżej wymienione umiejętności dotyczą jednego zadania. Cały tekst do zadania szóstego poruszał temat czytelnictwa na świecie.

Najstąbiej opanowaną umiejętnością było selekcjonowanie informacji, które sprawdzano w zadaniu czwartym i piątym. Podczas selekcjonowania informacji należy wybrać z tekstu te treści, które spełniają warunki podane w zadaniu. Aby poprawnie wykonać to zadanie, należy pamiętać, że użycie tych samych wyrazów w tekście i zadaniu nie przesądza o tym, że informacja w zadaniu jest prawidłowa. Nie oczekuje się, że ujęcie słowne w zadaniu będzie identyczne jak w tekście. Najwięcej problemów sprawiło zdającym zadanie cząstkowe 4.2. Tylko 31% zdających z województwa podlaskiego i 26% z warmińsko-mazurskiego udzieliło właściwej odpowiedzi. W zadaniu tym należało dopasować ogłoszenie dotyczące możliwości odchudzania się z opisem problemu Annette. Aby bezbłędnie rozwiązać to zadanie, należało wykazać się znajomością słownictwa: *abnehmen, Essgewohnheiten ändern, Übergewicht, Ernährungsberater*. Atrakcyjne było ogłoszenie, w którym wystąpił czasownik *zunehmen* i rzeczownik *Magersucht*, a więc słownictwo związane z problemami żywieniowymi. Dopiero zrozumienie całego kontekstu pozwoliło na wykluczenie tej odpowiedzi. Ogłoszenie było skierowane bowiem do osób, które cierpią na anoreksję, podczas gdy problem Anette był związany z koniecznością odchudzania się.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Poprzez polecenie sformułowania wypowiedzi pisemnej w arkuszu dla poziomu podstawowego sprawdzano następujące umiejętności:

- uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmawianie informacji, wyjaśnień, pozwoleń (treść);
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (forma);
- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe);
- poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (poprawność językowa).

Standardy te sprawdzane były na podstawie dwóch zadań otwartych. Zadanie siódme wymagało od zdającego napisania krótkiej wiadomości do kolegi z Berlina. W zadaniu ósmym maturzysta musiał utworzyć tekst listu do kolegi z Monachium.

Tabela 2.4. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* – zadanie 7 (MJN-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
7	inf. 1	1	79,5%	76,3%
	inf. 2	1	89,2%	91,2%
	inf. 3	1	82,1%	81,4%
	inf. 4	1	75%	74,4%
	poprawność językowa	1	48,6%	43,5%

W zadaniu siódmym zdający najlepiej poradzili sobie z przekazaniem informacji nr 2, w której mieli podać, z jakiego powodu odwołują spotkanie. W województwie podlaskim 89,2%, a w województwie warmińsko-mazurskim 91,2% abiturientów uzyskało punkt za przekazanie tej informacji. Zaproponowanie miejsca kolejnego spotkania (informacja nr 4) sprawiło zdającym najwięcej problemów.

Analiza danych w powyższej tabeli pozwala stwierdzić, że w dalszym ciągu najwięcej problemów zdający mają, stosując środki leksykalno-gramatycznych. Wielokrotnie popełniają oni liczne błędy podczas prób konstruowania wypowiedzi pisemnych.

Poniższa tabela obrazuje przykładowe poprawne oraz błędne sposoby przekazywania informacji w zadaniu siódmym. W komentarzu zachowano kolejność informacji z zadania.

Tabela 2.5. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 7 (MJN-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1 (przepros za swoją nieobecność)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Entschuldigung, ich kann nicht kommen.</i> • <i>Tut mir leid, aber ich kann nicht kommen.</i> 	Problemy z wyrażeniem przeprosin: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich möchte Entschuldigung/ Ich Entschuldigung.</i> Zastosowanie czasownika <i>gehen</i> zamiast <i>kommen</i> : <ul style="list-style-type: none"> • <i>Entschuldigung, ich kann nicht gehen.</i> Błędny szyk zdania po <i>dass</i> i <i>weil</i> .
Informacja 2 (poinformuj, co się stało)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich war krank.</i> • <i>Ich hatte Kopfschmerzen.</i> • <i>Ich hatte Husten und Schnupfen.</i> • <i>Ich fühlte mich nicht gut.</i> 	Podawanie innych powodów niż zdrowotne: awaria samochodu, sprzątanie domu. Nieznajomość nazw części ciała: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe Baumschmerzen.</i> Nieznajomość form czasu przeszłego: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe mein Bein gebrecht.</i> Stosowanie czasu teraźniejszego zamiast przeszłego.

Informacja 3 (napisz, jak rozwiązałeś/aś problem)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe Medikamente genommen.</i> • <i>Ich bin zum Arzt gegangen.</i> • <i>Ich lag im Bett.</i> • <i>Ich war beim Arzt.</i> 	<p>Niewłaściwe zastosowanie czasownika <i>legen</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich lege im Bett.</i> <p>Błędna koniugacja czasownika: <i>nehmen</i>.</p> <p>Niewłaściwe użycie przyimków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich ging in Arzt.</i>
Informacja 4 (zaproponuj miejsce kolejnego spotkania)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wir können zusammen ins Kino / in die Stadt / ins Theater gehen.</i> • <i>Wir können uns im Park treffen.</i> 	<p>Podawanie określenia czasu zamiast miejsca:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Treffen wir uns am Montag!</i> <p>Brak kontekstu, który mógłby wskazywać na jakiegokolwiek miejsce spotkania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich warte auf dich.</i> <p>Błędy językowe, które prowadziły do zniekształcenia informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wir treffen ins Kino. / Kannst du mir morgen besuchen?</i>

Tabela 2.6. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* – zadanie 8 (MJN-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
8	inf. 1	1	64,2%	65%
	inf. 2	1	83,6%	84%
	inf. 3	1	58,8%	59,7%
	inf. 4	1	65,4%	68,6%
	forma	2	71,4%	71,2%
	bogactwo językowe	2	57%	53,3%
	poprawność językowa	2	28,4%	19,6%

W zadaniu ósmym zdający najlepiej poradzili sobie z przekazaniem informacji nr 2, w której mieli przedstawić, jak koleżanka wyglądała w dniu urodzin, oraz wyrazić swoją opinię o oprawie muzycznej przyjęcia. Przekazanie, co otrzymała koleżanka z okazji urodzin, oraz zaproponowanie koleżdze wysłania zdjęć (informacja nr 4) sprawiło zdającym najwięcej problemów.

Z zastosowaniem właściwej **formy** listu zdający w obu województwach nie mieli poważniejszych problemów. Dało się jednak zauważyć, że często stosowano wyuczone na pamięć elementy formy, podczas gdy spójność i logika podawanych informacji były zaburzone. Zdarzały się też prace, w których umieszczono poniżej 60 słów, a to miało swoje konsekwencje przy ocenie bogactwa językowego i poprawności językowej. Nierzadko można znaleźć prace, w których zwrot powitalny brzmi: *Tschüs*. W wielu pracach pojawiały się pod koniec listu treści niezwiązane z tematem, natomiast informacje określone w zadaniu były realizowane pobieżnie.

Niewiele ponad połowa zdających z obydwu województw może pochwalić się bardzo dobrą znajomością struktur leksykalno-gramatycznych, które umożliwiają sprawną komunikację. Prawie połowa zdających używa leksyki i frazeologii na poziomie elementarnym i na granicy komunikatywności, równocześnie stosując bardzo proste i nieurozmaicone formy gramatyczne.

Najwięcej problemów w całym zadaniu przysporzyło jednak zdającym zachowanie **poprawności językowej**. Znaczna większość osób konstruujących wypowiedź pisemną na poziomie podstawowym nie wykazała się umiejętnością utworzenia poprawnego pod względem językowym listu prywatnego. Wskazane jest więc, aby praca nad doskonaleniem

tej umiejętności zajmowała większą część czasu przeznaczanego na naukę języka niemieckiego.

Poniższa tabela obrazuje sposoby przekazywania informacji w zadaniu ósmym. W komentarzu zachowano kolejność informacji z zadania:

Tabela 2.7. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 8 (MJN-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1a (napisz o tym wydarzeniu – w trzonie zadania mowa jest o przyjęciu urodzinowym)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Meine Freundin hat eine Geburtstagsparty organisiert und sie hat mich eingeladen.</i> • <i>Ich wurde zum Geburtstag eingeladen.</i> • <i>Ich ging zur Geburtstagsparty.</i> 	<p>Kontekst nie pokazywał, że piszący był uczestnikiem przyjęcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Meine Freundin hatte Geburtstag.</i> <p>Użycie czasu teraźniejszego zamiast przeszłego.</p> <p>Niewłaściwe użycie przymków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich war in Geburtstag.</i>
Informacja 1b (napisz, dlaczego zaproszenie na to przyjęcie Cię zaskoczyło)	
<p>Najczęściej używanym słowem dla określenia zaskoczenia był: <i>Schock</i>.</p> <p>Zaskoczenie uzasadniano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wir haben uns nicht mehr gesehen.</i> • <i>Ich war überrascht, weil ich sie lange nicht sah.</i> • <i>Diese Einladung habe ich nicht erwartet.</i> 	<p>Nieznajomość leksyki: szokować, być w szoku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich schockt die Einladung. / Ich war Schock.</i> <p>Używanie wyrazów: <i>lustig, traurig</i> zamiast <i>überrascht</i>.</p> <p>Brak zaskoczenia otrzymaniem zaproszenia lub brak uzasadnienia.</p>
Informacja 2a (opisz, jak wyglądała Twoja koleżanka w dniu urodzin)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sie hat schön ausgesehen.</i> <p>Czasem pojawiał się bardzo dokładny opis wyglądu.</p>	<p>Bardzo często z kontekstu nie wynikało, że chodzi o wygląd w dniu urodzin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sie ist schön.</i> <p>Błędne końcówki przymiotnika w opisie wyglądu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Meine Freundin hatte schön Rock, weiß Bluse.</i>
Informacja 2b (wyraż swoją opinię o oprawie muzycznej przyjęcia)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Die Musik war super / toll / phantastisch.</i> • <i>Die Musik hat mir gefallen.</i> 	<p>Brak znajomości rodzaju rzeczownika: <i>Musik</i>.</p> <p>Brak znajomości formy Partizip II dla czasownika <i>gefallen</i>.</p> <p>Niewłaściwe zastosowanie przymiotnika <i>neugierig</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Die Musik war neugierig.</i>
Informacja 3a (poinformuj, która z atrakcji przyjęcia podobała Ci się najbardziej)	
<p>Informacje na temat jedzenia, muzyki i zabawy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Das Essen war am besten. / Am besten war die Musik, weil... / Die Attraktion war der Clown.</i> 	<p>Informacje na temat tego, co się działo podczas przyjęcia bez wskazania na największą atrakcję:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wir haben eine Torte gegessen.</i> <p>Brak znajomości formy Partizip II dla czasownika <i>gefallen</i>.</p> <p>Błędna pisownia wyrazu: <i>Attraktion</i>.</p>
Informacja 3b (poinformuj, dlaczego podobała Ci się wymieniona atrakcja)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>... weil ich gern singe.</i> • <i>... weil ich Süßigkeiten mag.</i> • <i>Diese Band ist meine Lieblingsgruppe.</i> 	<p>Błędny szyk zdania po <i>weil</i>.</p> <p>Niewłaściwe użycie czasownika <i>mögen</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich mag lachen.</i>

Informacja 4a (przekaż, co otrzymała koleżanka z okazji urodzin)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sie hat ein Auto / viel Geld / viele Geschenke bekommen.</i> 	<p>Zastosowanie czasownika <i>geben</i> zamiast <i>bekommen</i>.</p> <p>Brak znajomości formy Partizip II dla czasownika: <i>bekommen</i>.</p> <p>Brak rodzajnika nieokreślonego przed wymienionymi prezentami.</p>
Informacja 4b (zapropnuj koledze wysłanie zdjęć z przyjęcia)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe viele Fotos gemacht und schicke sie dir.</i> • <i>Willst du die Fotos von der Geburtstagsparty?</i> • <i>Ich sende dir Fotos per Internet.</i> 	<p>Niewłaściwe użycie przyimków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe Fotos mit der Party.</i> <p>Zastosowanie czasownika <i>geben</i> zamiast <i>schicken</i>, <i>senden</i>.</p> <p>Informacja o zdjęciach bez propozycji ich przesłania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ich habe Fotos.</i>

Podsumowanie:

Maturzyści zdający język niemiecki na poziomie podstawowym najlepiej opanowali poniższe umiejętności:

- stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje na bazie zadań korzystających z techniki prawda/fałsz i zakresu tematycznego „Dom” (*rozumienie ze słuchu*);
- określania głównej myśli tekstu w zadaniach opartych na technice prawda/fałsz oraz zakresie tematycznym „Kultura” (*rozumienie tekstu czytanego*);
- przekazanie informacji nr 2 w krótkiej formie użytkowej – podanie powodu odwołania spotkania (*wypowiedź pisemna*).

Najwięcej trudności maturzystom zdającym język niemiecki na poziomie podstawowym przysporzyły zadania sprawdzające poniższe umiejętności:

- określania głównej myśli tekstu w zadaniach korzystających z techniki dobierania i opartych na zakresie tematycznym „Szkola” (*rozumienie ze słuchu*);
- selekcjonowania informacji na bazie zadań opartych na technice dobierania i zakresie tematycznym „Żywnienie” (*rozumienie tekstu czytanego*);
- poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (*wypowiedź pisemna*).

2.2. POZIOM ROZSZERZONY

2.2.1. OPIS ARKUSZA

Ze względu na niewielką liczbę abiturientów, zdających egzamin maturalny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, w sprawozdaniu umieszczono opisy zadań wraz ze wskaźnikami rozwiązywalności dla całego terenu działania OKE w Łomży.

Poziom rozszerzony – część I

Część I poziomu rozszerzonego (czas trwania: 120 minut) zawierała dwa zadania sprawdzające umiejętność **stosowania struktur leksykalno-gramatycznych** oraz zadanie sprawdzające umiejętność konstruowania rozbudowanej **wypowiedzi pisemnej**. Za tę część testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 23 punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 1.

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych, z których każde zawierało po dwa zdania. Zdający musiał uzupełnić lukę w zdaniu docelowym, używając przekształconej formy wyrazu podkreślonego w zdaniu wyjściowym. Wymagana była pełna poprawność ortograficzna wstawianego wyrazu. Poza tym powstałe zdania musiały być logiczne i poprawne. Zadanie okazało się trudne. Rozwiązywalność wyniosła 39%.

Zadanie 2.

Zadaniem zdającego było dokonanie transformacji podanych zdań tak, aby drugie zdanie w parze miało takie samo znaczenie, jak zdanie pierwsze. Od maturzystów wymagano pełnej ortograficznej i gramatycznej poprawności zdań. Zadanie okazało się trudne. Rozwiązywalność zadania wyniosła 40%.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 3.

Zdający musiał sformułować wypowiedź na jeden z trzech tematów. Tematy wypracowań dotyczyły następujących zakresów tematycznych: „Podróżowanie i turystyka”, „Zakupy i usługi” (temat pierwszy – opis), a także „Świat roślin i zwierząt” (temat drugi – opowiadanie) oraz „Życie rodzinne i towarzyskie” (temat trzeci – rozprawka).

1. **Opisz** atrakcyjne miejsce w Polsce, które jest najchętniej odwiedzane przez turystów ze względu na walory krajobrazowe oraz gastronomiczne.
2. Napisz **opowiadanie** o rodzinnej wyprawie na zakupy, w wyniku której w Twoim domu pojawiło się zwierzątko.
3. Dla wielu młodych ludzi oglądanie telewizyjnych seriali stało się nawykiem. Napisz **rozprawkę**, przedstawiając pozytywne i negatywne strony tego zjawiska.

W wypowiedzi pisemnej oceniano treść (5 punktów), kompozycję (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językową (4 punkty). Maturzystów obowiązywał limit długości tekstu: 200 – 250 słów. Wszystkie trzy tematy nie sprawiły zdającym większych problemów. Rozwiązywalność opisu wyniosła 74,8%, rozwiązywalność opowiadania 77,7%, zaś rozprawki 78,0%.

Poziom rozszerzony – część II

Część II poziomu rozszerzonego (czas trwania: 70 minut) obejmowała: **rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego** i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składała się wyłącznie z zadań zamkniętych.

Rozumienie ze słuchu trwało około 25 minut i składało się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnych tekstach nagranych profesjonalnie w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego.

Słownictwo i struktury gramatyczne zawarte w wysłuchanych tekstach zawierały elementy typowe dla poziomu rozszerzonego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst odtworzono dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na przeczytanie poleceń, zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana.

Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów na poziomie rozszerzonym.

Zadanie 4

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „Świat przyrody”. Tekst informacyjny zawierał wiadomość dotyczącą powodzi na terenie Niemiec i Austrii. W zadaniu zastosowano technikę prawda/fałsz, zaś badaną umiejętnością było stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje. Zadanie okazało się łatwe dla zdających. Rozwiązywalność wyniosła 73,3%.

Zadanie 5

Zadanie związane było z zakresem tematycznym „Nauka i technika”. Po dwukrotnym wysłuchaniu wywiadu z zasłużonym naukowcem – Christiane Nüsslein-Volhar – należało dopasować zadane jej pytania do wysłuchanych odpowiedzi. Sprawdzaną umiejętnością było określanie głównej myśli tekstu. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 62%. Było to jednocześnie najtrudniejsze zadanie w obszarze – *rozumienie ze słuchu*.

Zadanie 6

Treść tekstu do tego zadania związana była z zakresem tematycznym „Praca”. Pan Schmidt opowiadał w przeprowadzonym z nim wywiadzie o swoich problemach związanych z utratą pracy oraz nowych poszukiwaniach zatrudnienia. Zdający musieli selekcjonować informacje, zaś zastosowaną techniką testowania był wybór wielokrotny. Zadanie okazało się łatwe. Rozwiązywalność wyniosła 77%.

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało dwa zadania (zadania siódme i ósme), a rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych opierało się na jednym zadaniu (zadanie dziewiąte). Zastosowano tu zadania zamknięte. Do ich konstrukcji wykorzystano trzy różnorodne teksty. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 12 punktów, czyli 24% ogólnej liczby punktów na poziomie rozszerzonym.

Zadanie 7

Zadanie oparte było na tekście z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie”. Można w nim znaleźć opis etapów kariery słynnego cyrkowca – Freddego Nocka. W zadaniu zastosowano technikę wyboru wielokrotnego, zaś sprawdzaną umiejętnością było selekcjonowanie informacji. Zadanie okazało się łatwe. Rozwiązywalność wyniosła 75%.

Zadanie 8

Treść tekstu do tego zadania związana była z zakresem tematycznym „Państwo i społeczeństwo”. Pojawiły się tu informacje na temat prognozowanego zaludnienia w Niemczech i problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa. W zadaniu

zastosowano technikę dobierania. Zdający musieli wykazać się umiejętnością określania głównej myśli tekstu. Zadanie okazało się łatwe. Rozwiązywalność wyniosła 77%.

Zadanie 9

Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego „Dom” i składało się z sześciu zadań cząstkowych. Tekst do zadania opowiadał o możliwościach wynajmu mieszkania w zamian za pracę. Zdający musieli rozpoznać różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne. Rozwiązywalność wyniosła 64%.

2.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA NIEMIECKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011

W niniejszym rozdziale opisano stopień opanowania poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym.

Tabela 2.8. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach w arkuszu na poziomie rozszerzonym (MJN-R1_1P-112 i MJN-R2_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI		Procent uzyskanych punktów
Przetwarzanie tekstu		39,8%
Wypowiedź pisemna	Temat 1 (opis)	74,8%
	Temat 2 (opowiadanie)	77,4%
	Temat 3 (rozprawka)	78%
Rozumienie ze słuchu		71%
Rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych		73%

PRZETWARZANIE TEKSTU

Zadanie pierwsze i drugie sprawdzały tę samą umiejętność, którą jest stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu.

Tabela 2.9. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *przetwarzanie tekstu* (MJN-R1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
1, 2	(V.2b) zdający stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu	5	39,8%

Zdający nie opanowali tej umiejętności w stopniu zadowalającym. Najlepsze wyniki uzyskano za zadania cząstkowe 1.2 i 2.5. W pierwszym z nich należało przekształcić czasownik *trinken* na rzeczownik *Getränke*. Natomiast w kolejnym sprawdzana była umiejętność tworzenia zdania okolicznikowego celu ze spójnikiem *damit*. Niepokojący jest stopień rozwiązywalności zadania cząstkowego 1.4. Tylko 11% maturzystów prawidłowo wpisało przymiotnik *vorteilhaft* albo wyrażenie *von Vorteil*, które należało wpisać w lukę na podstawie rzeczownika *Vorteile*. Jedynie 25% zdających potrafiło zastosować zdanie porównawcze ze spójnikiem *als*. Warto też zauważyć, że aż sześć spośród dziesięciu zadań cząstkowych okazało się trudnymi dla zdających w obszarze *przetwarzanie tekstu*.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

W część sprawdzającej tworzenie **wypowiedzi pisemnej** sprawdzano następujące umiejętności:

- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (opis);
- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (opowiadanie);
- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (rozprawka);
- wypowiedzania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (kompozycja),
- stosowania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe),
- poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa).

Tabela 2.10. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedzi pisemnej* (MJN-R1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
WP – TEMAT 1			
treść	(III. 2a) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności	5	94,2%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	83,3%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	79,2%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	36,5%
WP – TEMAT 2			
treść	(III. 2b) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń	5	95,2%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	87,3%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	75,2%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	48,1%
WP – TEMAT 3			
treść	(III. 2d) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób	5	88,1%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	89,4%
bogactwo jęz.	(I. 1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	79,2%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatnie do ich funkcji	4	52,6%

Aby uzyskać maksymalną liczbę punktów za realizację **opisu**, należało uwzględnić atrakcyjne miejsca w Polsce oraz jego walory krajobrazowe i gastronomiczne. Zdający nie mieli trudności z konstruowaniem wypowiedzi zgodnej z tematem oraz z kompozycją opisu. Mimo tego zdarzały się prace, w których pojawiały się drobne uchybienia w ich układzie. Znalazły się prace, w których wystąpiło zbyt długie zakończenie lub zbyt długi wstęp. Dało się też dostrzec w niektórych pracach brak graficznego wyróżnienia poszczególnych części tekstu. Najmniej punktów uzyskali zdający za zachowanie poprawności językowej.

Temat nr 2 wymagał napisania **opowiadania**. W jego treści powinny pojawić się informacje o rodzinnych zakupach, w wyniku których w domu pojawiło się zwierzątko. Podobnie jak

miało to miejsce w opisie, w przypadku opowiadania zdający potrafili zredagować tekst opowiadania zgodny z wymaganym tematem. Znalezienie rannego psa lub kota stanowiło często treść opowiadania. Jednym z problemów był brak podania informacji na temat wyprawy rodzinnej. Również umiejętność tworzenia wypowiedzi zgodnej z kompozycją opowiadania było mocną stroną zdających. Sporadycznie można było dostrzec zaburzenie proporcji (zbyt krótkie zakończenie lub zbyt długi wstęp). Podobnie jak w przypadku opisu ponad połowa zdających miała problem z zachowaniem poprawności językowej.

Temat nr 3 wymagał napisania **rozprawki** dotyczącej zalet i wad oglądania telewizyjnych seriali. W treści należało uwzględnić też aspekt nawyku oglądania seriali. W większości prac zdający konstruowali wypowiedź zgodną z tematem. Pojawiały się jednak prace, gdzie ograniczano się do podania zalet i wad oglądania telewizji, bez uwzględnienia nawyku oglądania seriali. Większość zdających nie miała także problemów z właściwą kompozycją rozprawki. Zdarzały się jednak prace, w których wystąpiło zbyt krótkie, nie wynikające z tematu, podsumowanie. Najlepsze wyniki uzyskano ponownie za zachowanie poprawności językowej.

We wszystkich trzech formach *wypowiedzi pisemnej* wskaźnik rozwiązywalności w zakresie bogactwa językowego wynosi ponad 70% (opis – 79,2%, opowiadanie – 79,2%, rozprawka – 79,2%). Zdający nie mieli więc poważniejszych problemów z zastosowaniem różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W części **rozumienie ze słuchu** trzema zadaniami zamkniętymi typu prawda/fałsz, dobieranie i wyboru wielokrotnego sprawdzano stopień opanowania wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*.

Część sprawdzająca rozumienie ze słuchu badała stopień opanowania poniższych standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2.11. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJN-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
4	(II.1c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	73,3%
5	(II.1b) zdający określa główne myśli poszczególnych części tekstu	5	62,1%
6	(II.1d) zdający selekcjonuje informacje	5	77,4%

Najlepiej opanowaną umiejętnością było selekcjonowanie informacji. Umiejętność tę sprawdzano zadaniem szóstym. Maturzyści słuchali tekstu dotyczącego problemów związanych z utratą i poszukiwaniem pracy. W każdym z zadań cząstkowych wybierali jedną właściwą odpowiedź (spośród czterech podanych możliwości). Na uwagę zasługuje zadanie cząstkowe 6.3, które okazało się najłatwiejsze i aż 91% zdających rozwiązało je bezbłędnie. Zdający bez trudu znaleźli wspólną płaszczyznę semantyczną między usłyszanym zdaniem *Sie stärkten immer wieder meine Motivation zur weiteren Jobsuche* oraz informacją w zadaniu *Sie haben ihn zur Arbeitssuche motiviert*.

Najslabiej opanowaną umiejętnością było określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu, która była sprawdzana w zadaniu piątym. Podczas słuchania należało zwrócić uwagę, czego dotyczą poszczególne części tekstu. Bez uświadomienia sobie sensu fragmentów tekstu, w których zawarte były odpowiedzi Christiane Nüsslein-Volhard, niemożliwe było wskazanie właściwego pytania. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 5.1, które poprawnie rozwiązało 56%, choć zdający mogli powiązać wyrażenie *Nutzen bringen* ze zbliżonym brzmieniowo czasownikiem *nützen*. Zakres tematyczny „Nauka i technika” oraz zastosowana technika na dobieranie okazały się najmniej przyjazne dla zdających w obszarze *rozumienie ze słuchu*.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO I ROZPOZNAWANIE STRUKTUR LEKSYKALNO-GRAMATYCZNYCH

W części – **rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** – sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi typu na dobieranie i wyboru wielokrotnego następujące umiejętności:

- selekcjonowanie informacji;
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2.12. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych* (MJN-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
7	(II.2d) zdający selekcjonuje informacje	4	75%
8	(II.2b) zdający określa główne myśli poszczególnych części tekstu	5	76,7%
9	(II.2j) zdający rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście	3	64,3%

Najlepiej opanowaną umiejętnością okazało się określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu, która była sprawdzana w zadaniu ósmym. Tekst do tego zadania dotyczył problemów demograficznych, a więc związany był z dość trudnym zakresem tematycznym. Na uwagę zasługuje wysoka rozwiązywalność zadania cząstkowego 8.2, która wyniosła 76,7%. Zdający w większości właściwie powiązali fragment tekstu o starzeniu się społeczeństwa z nagłówkiem *Immer höheres Alter der Deutschen*. Najslabiej opanowaną umiejętnością było rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście. Umiejętność rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych sprawdzano w zadaniu dziewiątym. Należało pamiętać, że zastosowane struktury muszą być w pełni poprawne pod względem językowym. Na uwagę zasługuje zadanie cząstkowe 9.2, które poprawnie rozwiązało 50% maturzystów, a więc okazało się najtrudniejsze w całym obszarze *rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych*. Wymagało ono znajomości właściwej rekcji rzeczownika *Wunsch*.

Podsumowanie

Mocne strony maturzystów zdających język niemiecki na poziomie rozszerzonym:

- umiejętność przekształcenia czasownika *trinken* na rzeczownik *Getränke*; umiejętność zastosowania zdania celowego ze spójnikiem *damit* (stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych);
- bardzo dobra realizacja kryterium treści opisu i opowiadania oraz kryterium kompozycji rozprawki (*wypowiedź pisemna*);
- umiejętność selekcjonowania informacji w zadaniu korzystającym z techniki wyboru wielokrotnego i opartym na zakresie tematycznym „Praca” (*rozumienie ze słuchu*);
- umiejętność określania głównej myśli tekstu za pomocą zadania opartego na technice dobierania oraz zakresie tematycznym „Państwo i społeczeństwo” (*rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych*).

Słabe strony maturzystów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym:

- brak umiejętności zastosowania zdania porównawczego ze spójnikiem *als*, brak zachowania poprawności ortograficznej (*przetwarzanie tekstu*);
- brak zachowania poprawności językowej (*wypowiedź pisemna*);
- umiejętność określania głównych myśli poszczególnych części tekstu w zadaniu korzystającym z techniki dobierania i opartym na tekście z zakresu tematycznego „Nauka i technika” (*rozumienie ze słuchu*);
- umiejętność rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście oceniana za pomocą techniki wyboru wielokrotnego i oparta na tekście z zakresu tematycznego „Dom” (*rozumienie tekstu czytanego*).

2.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)

Największa liczba zdających język niemiecki w maju 2011 r. pisała egzamin na poziomie podstawowym. Najwięcej problemów na tym poziomie w zakresie *wypowiedzi pisemnej* przysporzyła zdającym dłuższa forma użytkowa. Wydaje się więc zasadne przeanalizowanie właściwych rozwiązań, a także problemów, które często miały miejsce podczas realizacji tej części egzaminu. Zadanie ósme, które polegało na napisaniu listu prywatnego, uzyskało wskaźnik rozwiązywalności 59% w województwie podlaskim i 57% w województwie warmińsko-mazurskim, a więc okazało się umiarkowanie trudne dla piszących.

Zdający mógł otrzymać maksymalną liczbę punktów, jeśli przekazał informacje (4 pkt), wykazał się dobrą znajomością formy listu prywatnego z zachowaniem podanego limitu słów (2 pkt), znał proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (2 pkt), a także stosował środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (2 pkt).

Analizie zostało poddane głównie kryterium formy listu prywatnego, ale niewątpliwie często nie jest możliwe rozpatrywanie wypowiedzi zdających w oderwaniu od przekazywania informacji, bogactwa i poprawności językowych.

Warto przypomnieć, że maksymalną ilość punktów za realizację kryterium formy listu prywatnego można uzyskać, jeśli list zawiera 5 elementów obligatoryjnych, tzn. zwrot grzecznościowy rozpoczynający list (typowy dla listu prywatnego), wstęp, rozwinięcie, zakończenie, zwrot grzecznościowy kończący list (typowy dla listu prywatnego). Dodatkowo list musi być spójny i logiczny, a także powinien on zawierać od 120 do 150 wyrazów. Możliwe jest napisanie listu, który będzie zawierał do 10% wyrazów więcej lub mniej. Jeżeli list zawiera tylko 1 lub 2 z 5 obligatoryjnych elementów, to praca jest niezgodna z wymaganą formą i niezależnie od stopnia realizacji pozostałych podkryteriów (spójność i objętość) oceniana jest w zakresie kryterium formy na 0 punktów. Jeżeli praca zawiera więcej niż 200 słów, to zdający otrzyma również 0 punktów.

Praca nr 1

Lieber Georg,
danke für deinen letzten Brief. Verzeih mir, dass ich so lange nicht geschrieben habe.
Am Montag habe ich die Einladung zur Geburtstagsparty von Luise bekommen. Das hat mir sehr überrascht, denn wir uns früher viel gestritten hatten.
Die Party war toll. Luise sah sehr hübsch aus, weil sie ein schönes Kleid anhatte. Ich habe mich gut amüsiert. Die Musik hat mir sehr gefallen und so wie andere Leute habe ich die ganze Nacht getanzt.
Am meisten hat mir aber die Torte gefallen. Ich bin ein Schoko-Fan und es gibt kein Zweifel, dass die Schokotorte mir geschmeckt hat.
Meine Freundin hat viele Bücher und Stoffe Stipendien bekommen. Ich habe ihr einen interessanten Roman gekauft.
Alemu du willst, kann ich dir die Fotos aus der Party schicken. Schreib mir bitte bald zurück. Ich warte auf deinen Brief.
Viele Grüße
XYZ

Powyżej przedstawiono przykład pracy, która uzyskała maksymalną liczbę punktów.

W poniższym liście odnajdziemy 5 elementów obligatoryjnych:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list: *Lieber Georg*
- wstęp: *danke für deinen Brief. Verzeih mir, dass ich so lange nicht geschrieben habe*
- rozwinięcie
- zakończenie: *Schreib mir bald zurück. Ich warte auf deinen Brief*
- zwrot grzecznościowy kończący list: *Viele Grüße*.

Mankamentem jest niezbyt udany układ graficzny w zakończeniu. Ten problem nie prowadzi jednak do obniżenia liczby punktów.

Można odnieść wrażenie, że autor nie tylko przekazał poszczególne informacje, ale zadbał też o spójność i logikę wypowiedzi. Sprawił też, że list jest ciekawy dla czytelnika. Praca mieści się w określonym limicie słów: od 120 do 150.

Na maksymalną liczbę punktów oceniono również bogactwo językowe. Zastosowanie zdań ze spójnikami: *dass, denn, weil, wenn*, a także słownictwo, np: *Verzeih mir, überrascht, sich streiten, Zweifel, aussehen*, umożliwiły zdającemu uzyskanie 2 punktów.

W pracy odnajdziemy drobne błędy językowe i ortograficzne, ale nie mają one wpływu na obniżenie liczby punktów w zakresie poprawności językowej.

Praca nr 2

Hallo Katia!

Mch war am ge Freundln Geburtstagparty.
Ich bin ~~schon~~ im schauk, weil sie ist
nicht gut Freundln. Also ich habe die
Einladung ~~gehaben~~ bekommen um die
Geburtstag Tag meine Freundln war
sehr nett. Sie die blau Jeanshose und
rot ~~blau~~ Bluse geliebt. Die Musik war sehr
gut und interessant. Die besten war
Fußball match weil ich mag Fußball.
Sie hat viele geschenke bekommen -
die Fahrrad, der Komputer und die Musik CD.
~~Wenn~~ Brauchst du Fotos von Party?
Ich kann senden Fotos zum du.

Viele Küsse
XYZ

W kolejnej pracy zachwiana została forma listu prywatnego. Odnajdziemy w niej jedynie trzy elementy obligatoryjne:

- zwrot grzecznościowy rozpoczynający list: *Hallo Katia!*
- rozwinięcie
- zwrot grzecznościowy kończący list: *Viele Küsse.*

Brak pozostałych dwóch elementów formy skutkuje przydzieleniem tylko 1 punktu za pierwsze podkryterium. Układ tekstu jest spójny i logiczny, co skutkuje przyznaniem 2 punktów za drugie podkryterium. W liście zamieszczono jednak zbyt mało wyrazów (79),

a więc za trzecie podkryterium należało przyznać 0 punktów. Łącznie możliwe było przydzielenie 1 punktu za formę listu.

List ten czyta się zdecydowanie trudniej w porównaniu z listem nr 1. W pracy dominują mało zróżnicowane struktury gramatyczne. Zdający użył spójnika *weil*, ale nie potrafił zachować właściwego szyku zdania okolicznikowego przyczyny. Dodatkowo mało urozmaicone słownictwo i frazeologia tłumaczą przyznanie jedynie 1 punktu za bogactwo językowe.

W pracy odnajdziemy liczne błędy językowe i ortograficzne (powyżej 25% liczby wyrazów), które skutkują nieprzyznaniem punktów za poprawność językową.

Zdający stracił aż 4 punkty spośród 10 możliwych do uzyskania. Oprócz problemów z zachowaniem poprawności językowej i bogactwem językowym da się zauważyć nieznajomość form obligatoryjnych listu i brak odpowiedniej liczby wyrazów.

Praca nr 3

Lieber Max,

Ich danke für deinen letzten Brief. Es ist gut zu hören, dass bei dir alles so gut. Ich möchte mich entschuldigen, dass ich so lange nicht geantwortet habe, aber ich hatte viele Probleme in der Schule.

Ich möchte dir jetzt diesen Brief von zwei erzählen. Ich bin aus der Geburtstags Party. Meine Freunde senden mich Geburtstagskarte. Sie hat mich kommen aus die Party. Marta ist sehr schön. Sie hat lange Haare und schön jeans. Musik auf dem Party. Ich bin fantastisch. Meine sein der Text ist sehr viele interessant und lecker. Es ist größte und colored. Marta hat neu Computer und Computer games.

Ich jetzt müssen ich schon schluss machen. Ich möchte mich kitzeln, freuen, wenn du mir bald Antwort wissen wissen. Liebe grüße deine Familie!

Mit freundliche Grüßen, XYZ

Powyżej przedstawiona praca należy do grupy najłabszych. Łącznie przyznano za jej napisanie 5 punktów. Warto jednak zwrócić uwagę, że aż 2 punkty zdający uzyskał za formę. W ostatnich latach coraz częściej można spotkać takie właśnie prace, w których maturzyści korzystają z wyuczonych na pamięć formułek. Niestety, zachowanie właściwej

formy listu często nie idzie w parze z przekazywaniem informacji, użyciem bogatych i poprawnych struktur leksykalno-gramatycznych.

W omawianej pracy znajdziemy wszystkie elementy obligatoryjne. Zachowano też właściwy limit słów. Praca nie jest spójna i logiczna, więc można było przyznać jedynie 1 punkt za to podkryterium, ale w konsekwencji i tak forma została oceniona na 2 punkty.

W pracy dominują mało zróżnicowane struktury gramatyczne. We wstępie wyróżnia się zdanie *Ich möchte mich entschuldigen, dass ich so lange nich geantwortet habe, aber ich hatte Probleme in der Schule*. Jest to zdanie, które powinno wskazywać na dobrą znajomość szyku zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie, ale można jednak wysnuć przypuszczenie, że zdający zastosował tu również zdanie wyuczone na pamięć, aby pozyskać większą liczbę wyrazów. Podobną próbę podjęto w zakończeniu listu, ale tu użyte formułki zostały zapisane w sposób nieprawidłowy. Dodatkowo mało urozmaicone słownictwo i frazeologia umożliwiają przyznanie jedynie 1 punktu za bogactwo językowe. Czytanie tego typu pracy jest dla odbiorcy niewątpliwie bardzo męczące.

W pracy odnajdziemy liczne błędy językowe i ortograficzne (powyżej 25% liczby wyrazów), przez co zdający nie otrzymuje punktów za zachowanie poprawności językowej.

Praca nr 4

Lieben Peter,
ich möchte deine herzlich entschuldigend,
dass so lange ~~ich~~ nicht geschrieben haben,
aber wegen der Schule hatte ich keine
Zeit. Ich mich deine letzte Briefe sehr
gefreut. Ich habe meine English lehrerin
Am Samstag ich ^{war} ~~am~~ meine Freundin
Geburtsparty ~~am~~ Anna kommt aus
Berlin. Sie ist der Klassenbeste und ich
finde sie nicht hatte party. Sie hat
eine rote Kleidung. Die Musik war
sehr gute. Wir haben Basketball, Tennis
und Volleyball gespielt. ^{für mich werden} ~~Anna~~ hatte viele
Geschenke ~~aber~~ ^{aber} wir Basketball spielen.
Ich mag spielen Basketball. Ich habe gewonnen.
Anna hatte viele Geschenke. Ich habe eine
Robert M. CDs gekauft. Meine Bruder hat
den MP-3er player gekauft. Ich habe viele
photos. Ich kam send ~~ich~~ für dich.
Ich würde dir schnelle Antworten bekommen.
Grüße deine Familie. Freundliche Grüße.
Viele Küsse.
X.Y.Z

Warto przeanalizować kolejny list prywatny, którego ocena może nastęrczyć problemów egzaminatorom. Odnajdziemy w nim wszystkie elementy obligatoryjne listu, choć zapisane są one nieporadnie. W zwrocie do adresata: *Lieben Peter* pojawił się błąd językowy. We wstępie odnajdziemy kolejną dawkę błędów językowych i ortograficznych. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku rozwinięcia. Z trudem da się zrozumieć również zakończenie, które zlewa się już z poprawnym pod względem językowym zwrotem kończącym list. Mimo licznych błędów należało przyznać za pierwsze podkryterium – zgodność z wymaganą formą – 2 punkty. Niepokojąca jest realizacja drugiego podkryterium. Spójność i logikę tekstu zakłóca między innymi zdanie, w którym nadawca listu informuje o swojej nowej nauczycielce języka angielskiego. Można odnieść wrażenie, że osoba pisząca list chciała poprzez zapisanie tego zdania pozyskać większą liczbę wyrazów. Niepotrzebnie pojawia się też zdanie *ich finde sie nicht hatte Party* obok informacji, że koleżanka piszącego jest prymuską w klasie. Za drugie podkryterium można było w związku z tym przyznać jedynie 1 punkt. Objętość pracy (125 wyrazów) mieści się w granicach określonych w poleceniu. Z powyżej przedstawionej punktacji wynika, że za realizację kryterium formy można było przyznać 2 punkty, choć wystąpiły problemy z poprawnością językową oraz ze spójnością tekstu.

W pracy dominują mało zróżnicowane struktury gramatyczne oraz mało urozmaiczone słownictwo i frazeologia, ale zdającemu udało się przekazać 3 informacje. Za bogactwo językowe przyznano 1 punkt. W pracy odnajdziemy liczne błędy językowe i ortograficzne (powyżej 25% liczby wyrazów), które skutkują przyznaniem 0 punktów za poprawność językową.

Podsumowanie analizy prac

Podczas ostatnich egzaminów maturalnych z języka niemieckiego dało się zauważyć, że abiturienti coraz większą wagę przywiązują do właściwej realizacji kryterium formy. Wskazują na to również tegoroczne wskaźniki rozwiązywalności: 71,4 % w województwie podlaskim i 71,2% w województwie warmińsko-mazurskim. Większość zdających jest świadoma, że samo przekazanie informacji bez zastosowania elementów obligatoryjnych, spójności i logiki, a także właściwej ilości wyrazów prowadzi do utraty 2 punktów. Można jednak spotkać i takie prace, w których brak jest niektórych elementów formy listu prywatnego. Niepokojące jest też, że w pracach pojawiają się elementy formy, które nie zawsze są poprawne pod względem językowym, albo też nie są odpowiednie dla listu prywatnego. Można spotkać też prace, w których oprócz wyuczonych formułek występują zdania, które nie pasują do treści zadania. Próbuje się nimi uzupełniać brakujące wyrazy, a w konsekwencji przekazanie informacji wymaganych w poleceniu kończy się na kilku prostych zdaniach z licznymi błędami językowymi i ortograficznymi. Zdający też często koncentrują się zbyt mocno na przekazaniu informacji, zapominając o spójności i logice tekstu.

Język rosyjski

W 2011 roku egzamin maturalny z języka rosyjskiego odbył się 16 maja. Jako egzamin obowiązkowy można było zdawać język rosyjski na poziomie podstawowym, jako egzamin dodatkowy – na poziomie podstawowym lub rozszerzonym.

Do egzaminu na poziomie podstawowym przystąpiło 1615 abiturientów szkół ponadgimnazjalnych z województwa podlaskiego oraz 838 abiturientów z województwa warmińsko-mazurskiego. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło 250 uczniów z obu województw.

Warunkiem zdania egzaminu wybranego jako obowiązkowy było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia. Dla egzaminu zdanego jako dodatkowy nie określa się progu zaliczenia.

3.1. POZIOM PODSTAWOWY

3.1.1. OPIS ARKUSZA

Egzamin maturalny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym trwał 120 minut. Arkusz składał się z trzech części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemna**. Arkusz składał się z ośmiu zadań sprawdzających różnorodne umiejętności. Za ich poprawne rozwiązanie zdający mogli otrzymać 50 punktów.

Część pierwsza – **rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zdający rozwiązywali zadania na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka rosyjskiego. Każdy tekst był nagrany dwukrotnie. W nagraniu przewidziane były przerwy na przeczytanie polecenia i zapoznanie się z treścią zadania, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za tę część testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym) – po 5 punktów za każde zadanie.

Zadanie 1

Zadanie odnosiło się do zakresu tematycznego „Państwo i społeczeństwo”. Zadaniem zdających było wystuchanie odpowiedzi pięciu Rosjan na pytanie *Хочешь ли ты быть волонтером?* i określenie, czy mówiący chce być wolontariuszem, czy nie. Zadanie wykorzystano do sprawdzenia umiejętności określania głównej myśli wystuchanych wypowiedzi i w tym celu zastosowano w nim technikę prawda/fałsz. Zadanie okazało się bardzo łatwe dla maturzystów z województwa podlaskiego (rozwiązywalność 94%) i łatwe dla zdających w województwie warmińsko-mazurskim (88%).

Zadanie 2

Zadanie zostało oparte na tekście z zakresu tematycznego „Szkoła” i technice na dobieranie. Po wysłuchaniu pięciu porad, dotyczących samodzielnej nauki języków obcych, zdający musieli do każdej z nich dobrać zdanie, podsumowujące ich treść. Teksty namawiały do kupienia słownika, zapisywania interesujących myśli, trudnych słów i wieszania ich w widocznym miejscu, czy też wyjazdu za granicę lub skorzystania z kursu audio. Za pomocą tego zadania testowana była umiejętność określania głównej myśli wysłuchanych wypowiedzi. Zadanie okazało się łatwe dla zdających w obu województwach. Rozwiązywalność wynosiła w województwie podlaskim 83%, a w województwie warmińsko-mazurskim 72%.

Zadanie 3

Tekst nagrania dotyczył tematów „Sport” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zdający musieli wysłuchać wywiadu ze znanym sportowcem, a następnie wybrać odpowiedzi zgodne z treścią nagrania. Było to zadanie wyboru wielokrotnego i sprawdzano w nim dwie umiejętności: selekcjonowanie informacji (zadania 3.1 – 3.4) oraz określanie intencji autora tekstu (zadanie 3.5). Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne dla zdających i jednocześnie było najtrudniejszym zadaniem w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu. Rozwiązywalność wyniosła 57% w województwie warmińsko-mazurskim i 67% w województwie podlaskim.

Druga część arkusza – **rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych sprawdzających zrozumienie różnorodnych tekstów. Za ich rozwiązanie zdający mógł otrzymać 20 punktów, czyli 40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 4

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i zgodne było z zakresem tematycznym „Elementy wiedzy o krajach, których język jest nauczany”. Teksty opisywały nowe interesujące miejsca w Moskwie. Zdający miał za zadanie dopasować do każdej z części odpowiedni tytuł spośród podanych pod tekstem. Zadanie oparte zostało na technice na dobieranie, a jego celem było zbadanie, w jakim stopniu maturzyści opanowali umiejętność określania głównych myśli poszczególnych części tekstu. Zadanie to okazało się umiarkowanie trudne dla zdających w województwie warmińsko-mazurskim (rozwiązywalność 64%) i łatwe dla zdających w województwie podlaskim (rozwiązywalność 74%).

Zadanie 5

Zadanie zostało oparte na zabawnym narracyjnym tekście opisującym stosunki sąsiedzkie. Dotyczyło zakresów tematycznych: „Dom ” i „Człowiek”. W zadaniu tym za pomocą techniki wyboru wielokrotnego sprawdzano umiejętność selekcjonowania informacji (zadania 5.5. - 5.6) oraz określania głównej myśli tekstu (5.7). Zdający wybierali właściwą odpowiedź spośród czterech podanych możliwości. Zadanie okazało się łatwe dla zdających. Rozwiązywalność w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 74%, a w województwie podlaskim – 82%.

Zadanie 6

Zadanie dotyczyło tematów: „Kultura” i „Elementy wiedzy o krajach, których język jest nauczany”. Interesujący tekst opowiadał o osobliwości Starego Arbatu – niebieskim trolejbusie zamienionym w muzyczny klub. Zdający, na podstawie przeczytanego tekstu, musieli zdecydować, które z podanych zdań są zgodne z jego treścią, a które nie (zadania 6.1 – 6.5). Oprócz tego sprawdzano umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadanie 6.6), a techniką zastosowaną w tym zadaniu było prawda/fałsz. Zadanie było łatwe dla maturzystów z województwa podlaskiego (rozwiązywalność 75%) i umiarkowanie trudne dla zdających w województwie warmińsko-mazurskim (rozwiązywalność 67%).

Część trzecia arkusza dla poziomu podstawowego – **wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań otwartych. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: **wiadomości** oraz **listu prywatnego**. Obydwie formy wymagały użycia języka rosyjskiego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł zdobyć maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym) – 5 punktów za napisanie wiadomości i 10 punktów za zredagowanie listu.

Zadanie 7

Zadanie było zgodne z tematami: „Zakupy i usługi” „Nauka, technika” i wymagało sformułowania treści wiadomości do współlokatora z Rosji. Polecenie brzmiało:

Mieszkasz w akademiku z rosyjskim kolegą/rosyjską koleżanką. Kupiłeś/łaś przez Internet sprzęt gospodarstwa domowego. W wiadomości do współlokatora/współlokatorce:

- poinformuj o zakupionym sprzęcie
- napisz, kto pomógł Ci w jego wyborze
- poproś o odbiór przesyłki
- wyjaśnij, gdzie zostawiłeś/łaś pieniądze.

W zadaniu nie określono limitu słów. Za przekaz określonych w poleceniu informacji można było uzyskać 4 punkty, a za poprawność językową – 1 punkt.

Napisanie wiadomości okazało się zadaniem trudnym dla zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego, o czym świadczy wskaźnik rozwiązywalności zadania (województwo podlaskie – 61%, warmińsko-mazurskie – 53%).

Zadanie 8.

W zadaniu zdający mogli wykazać się znajomością leksyki z zakresów tematycznych: „Żywność” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zdający mieli za zadanie napisać list do koleżanki w Rosji, w którym musieli poinformować o fakcie otwarcia lokalu gastronomicznego przez swoich rodziców. Polecenie do zadania miało następującą treść:

Twoi rodzice otworzyli własny lokal gastronomiczny. W liście do koleżanki z Rosji:

- poinformuj o tym fakcie i przyczynach decyzji podjętej przez rodziców
- opisz, jak wygląda lokal i przedstaw proponowane w nim menu
- napisz, kto był pierwszym gościem i co otrzymał w prezencie
- wyjaśnij, w jaki sposób pomagasz rodzicom w lokalu i dlaczego to robisz.

Piszący musieli zmieścić się w limicie długości tekstu (120 – 150 słów). Kryteria oceniania uwzględniały nie tylko komunikatywny przekaz informacji (4 punkty), ale także elementy formy (2 punkty), bogactwo językowe (2 punkty) i poprawność językową (2 punkty).

Napisanie listu prywatnego okazało się dla zdających z województwa podlaskiego zadaniem umiarkowanie trudnym (57%) i trudnym dla maturzystów z województwa warmińsko-mazurskiego (47%)

3.1.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM W ROKU 2011

Arkusz maturalny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym tworzyły trzy części: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **wypowiedź pisemna**. Tabela 3.1. ilustruje stopień osiągnięć zdających w poszczególnych obszarach umiejętności.

Tabela 3.1. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach w arkuszu na poziomie podstawowym (MJR-P1_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI	Procent uzyskanych punktów	
	podlaskie	warmińsko-mazurskie
Rozumienie ze słuchu	81,4%	72,2%
Rozumienie tekstu czytanego	77,4%	68,5%
Wypowiedź pisemna	58,6%	48,8%

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

W części **rozumienie ze słuchu** trzema zadaniami zamkniętymi typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego sprawdzano stopień opanowania wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*.

Część sprawdzająca rozumienie ze słuchu badała stopień opanowania następujących standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli tekstu;
- selekcjonowanie informacji;
- określanie intencji autora lub nadawcy tekstu.

Stopień osiągnięć abiturientów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia tabela poniżej.

Tabela 3.2. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJR-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
1, 2	(II.1a) zdający określa główną myśl tekstu	10	88,6%	79,8%
3.1 – 3.4	(II.1d) zdający selekcjonuje informacje	4	66,5%	56,9%
3.5	(II.1e) zdający określa intencję autora lub nadawcy tekstu	1	69,2%	57,8%

W województwie warmińsko-mazurskim średni wynik zdającego pisemny egzamin maturalny z języka rosyjskiego w tym obszarze umiejętności to **10,8 pkt**, czyli 72,2% punktów możliwych do uzyskania, w województwie podlaskim średni wynik to **12,2 pkt**, czyli 81,4%. Maturzyści z obu województw w zadowalającym stopniu opanowali umiejętność rozumienia ze słuchu. Najlepsze rezultaty osiągnięto przy określaniu głównej myśli tekstu, najniższy wynik w selekcjonowaniu informacji.

Umiejętność określania głównej myśli tekstu sprawdzano zadaniami 1 i 2. Zadanie 1 typu prawda/fałsz odnosiło się do zakresu tematycznego „Państwo i społeczeństwo”. Po wysłuchaniu odpowiedzi pięciu Rosjan na pytanie *Хочешь ли ты быть волонтером?* zdający musieli zdecydować, czy mówiący chce zostać wolontariuszem, czy nie chce. Natomiast w zadaniu 2 zastosowano technikę dobierania. Polegało ono na wysłuchaniu pięciu porad dotyczących samodzielnej nauki języków obcych i dobraniu nagłówków do każdej z nich. W zadaniu wykorzystano tekst z zakresu tematycznego „Szkola”.

Najniższe wyniki w tej części egzaminu na poziomie podstawowym zdający uzyskiwali, rozwiązując zadania 3.1 – 3.4 sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji. Zadanie wyboru wielokrotnego zostało skonstruowane w oparciu o tekst odnoszący się do zakresów tematycznych „Sport” i „Życie rodzinne i towarzyskie”. Rozwiązując to zadanie, maturzyści wysłuchali wywiadu z wielokrotnym mistrzem świata w skoku o tyczce – Siergiejem Bubką. Wybitny sportowiec opowiadał o swoim życiu po zakończeniu kariery

sportowej. Zdający wybierali prawidłowe rozwiązanie spośród trzech proponowanych opcji. Umiejętność ta opanowana została przez zdających z obu województw w stopniu niżej zadowalającym. Zadanie 3 było dla zdających umiarkowanie trudne.

Słabą stroną zdających było także określanie intencji autora lub nadawcy tekstu. Umiejętność tę sprawdzano zadaniem 3.5 (wywiad ze znanym lekkoatletą), w którym pytano o cel, w jakim tekst został przedstawiony. Umiejętność została opanowana w stopniu niżej zadowalającym, maturzyści mieli problem z rozwiązaniem tego zadania.

Błędy popełniane przez maturzystów świadczą o tym, że zdający często wpadają w „pułapkę” językową. Sugerują się oni znaczeniem pojedynczych, wyłapanych z tekstu słów i wyrażen, a nie kontekstem całej wypowiedzi. Warto uczulić uczniów, że jeśli te same słowa powtarzają się i w zadaniu, i w tekście, to celem tego zabiegu jest skierowanie odbiorcy na niewłaściwy trop. W przygotowaniach zdających do kolejnych sesji egzaminacyjnych warto zwrócić uwagę na wzbogacanie słownictwa, a zwłaszcza na umiejętność wyszukiwania wyrażen synonimicznych, które często są kluczem do udzielania prawidłowej odpowiedzi.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

W drugiej części – **rozumienie tekstu czytanego** – trzema zadaniami zamkniętymi (na dobieranie, wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz) sprawdzano stopień opanowania następujących wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*:

- określanie głównej myśli tekstu;
- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* przedstawia tabela 3.3.

Tabela 3.3. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego* (MJR-P1_1P-112)

Numer zadania	Sprawdzana umiejętność ucznia	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
5.7, 6.6	(II.2a) zdający określa główną myśl tekstu	2	77,2%	68,0%
4	(II.2b) zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu	7	74,3%	64,0%
6.1 – 6.5	(II.2c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	77,8%	70,5%
5.1 – 5.6	(II.2d) zdający selekcjonuje informacje	6	80,8%	72,3%

Analizując wyniki maturzystów z województwa podlaskiego, należy zauważyć, że wszystkie umiejętności sprawdzane w części *rozumienie tekstu czytanego* opanowane zostały przez nich zadowalająco i zadania okazały się łatwe.

Zdający w województwie warmińsko-mazurskim uzyskali nieco niższe wyniki. Zadanie 5 okazało się w ich przypadku łatwe, zaś zadania 4 i 6 – umiarkowanie trudne. W tej części arkusza maturzyści najlepiej poradzili sobie z selekcjonowaniem informacji, najwięcej trudności mieli podczas określania głównych myśli poszczególnych części tekstu.

Umiejętność określania głównej myśli tekstu sprawdzano zadaniami cząstkowymi 5.7 i 6.6. Zadanie polegało na określeniu głównej myśli tekstów o stosunkach sąsiedzkich i niebieskim trolejbusie. Maturzyści z województwa podlaskiego uzyskali zadowalający wynik. Zadania były dla nich łatwe. Dla zdających z województwa warmińsko-mazurskiego zadania 5.7 oraz 6.6 okazały się umiarkowanie trudne.

Umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu sprawdzano zadaniem 4. W zadaniu na dobieranie wykorzystano podzielony na siedem części tekst dotyczący zakresu tematycznego „Elementy wiedzy o krajach, których język jest nauczany”. Tekst przedstawiał nowopowstałe interesujące miejsca w stolicy Rosji. Zadaniem zdających było dobranie nagłówka do każdego fragmentu. Abiturienti z województwa podlaskiego opanowali tę umiejętność w zadowalającym stopniu, abiturienti z województwa warmińsko-mazurskiego w stopniu niżej zadowalającym.

Umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje, sprawdzano zadaniem 6 typu prawda/fałsz, opartym na tekście z zakresu tematycznego „Kultura”. Tekst informował o niezwykłym niebieskim trolejbusie, znajdującym się na Starym Arbacie, znanym z piosenki Bułata Okudźawy i zamienionym w muzyczny klub. Dla maturzystów z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego zadanie było łatwe. Umiejętność stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje, została opanowana przez nich w stopniu zadowalającym.

Umiejętność selekcjonowania informacji sprawdzano zadaniem 5. Do zadania wykorzystano tekst opowiadający o stosunkach sąsiedzkich (zakresy tematyczne „Dom” i „Człowiek”). W zadaniu wykorzystano technikę wyboru wielokrotnego z czterema możliwymi odpowiedziami. Zdający z województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w zadowalającym stopniu opanowali umiejętność selekcjonowania informacji; zadania 5.1 – 5.6 były dla nich łatwe.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Trzecia część arkusza na poziomie podstawowym składała się z dwóch zadań otwartych. Zdający realizowali polecenie napisania dwóch tekstów użytkowych: **wiadomości** i **listu prywatnego**.

Arkusz egzaminacyjny sprawdzał stopień opanowania poniższych wiadomości i umiejętności zapisanych w *Standardach wymagań egzaminacyjnych z języka obcego nowożytnego*:

- uzyskiwanie, udzielanie, przekazywanie lub odmawianie informacji, wyjaśnień, pozwoleń (treść);
- wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (forma);
- znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe);
- poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do ich funkcji (poprawność językowa).

Stopień osiągnięć abiturientów z województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego w obszarze *wypowiedź pisemna* (sprawdzanych za pomocą zadania 7) przedstawia tabela 3.4., a w zadaniu 8, tabela 3.6.

Tabela 3.4. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedź pisemna* – zadanie 7 (MJR-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
7.	informacja 1	1	68,7%	62,6%
	informacja 2	1	82,9%	75,2%
	informacja 3	1	32,6%	28,9%
	informacja 4	1	82,6%	72,7%
	poprawność językowa	1	39,0%	24,0%

Przykłady podane w tabelach do zadań 7 i 8 są autentycznymi rozwiązaniami zadań zaczerpniętymi z prac zdających.

Zadanie 7

Poniższa tabela ilustruje przykładowe poprawne oraz błędne sposoby przekazywania informacji w zadaniu siódmym. W komentarzu zachowano kolejność informacji z zadania.

Tabela 3.5. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 7 (MJR-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1 (poinformuj o zakupionym sprzęcie)	
<ul style="list-style-type: none"> Я заказал, купил по Интернету (на сайте) холодильник, телевизор, стиральную машину, тостер, компьютер, миксер, плиту, утюг, самовар, электрический чайник, пылесос 	<p>Niewłaściwe użycie czasowników:</p> <ul style="list-style-type: none"> Я хочу купить/покупаю тостер (z kontekstu nie wynika, że go wybrał), <p>Błędy leksykalno – gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> Я пакупил плиту, Я покупил холодильник, Я покупилам через интернет, Я купил през интернет
Informacja 2 (napisz, kto pomógł Ci w jego wyborze)	
<ul style="list-style-type: none"> Помог мне купить папа, друг, Помогла мне выбрать моя сестра, Брат выбирал со мной, Мама мне показала холодильник и он мне очень понравился, я его купила, Выбирать эти вещи мне помог, Мама сказала, что это хороший тостер, 	<p>Z kontekstu nie wynika, kto pomógł w wyborze:</p> <ul style="list-style-type: none"> Я была на покупках с подругой, мамой <p>Błędy ortograficzne, leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> з подругом, помогла покурить, меня памогл, мне помочь мама, сестра памагала мне
Informacja 3 (poproś o odbiór przesyłki)	
<ul style="list-style-type: none"> Возьми, пожалуйста, посылку, Прими эту пачку, Забери пачку, Ты должен взять пылесос, Принесут телевизор, возьми его, Телевизор придёт почтой (по почте), прошу, возьми его, Сходи на почту за посылкой, Компьютер будет на почте, ты его возьми, Я хочу, чтобы ты взял этот пылесос. 	<p>Błędy leksykalno – gramatyczne zakłócające komunikację:</p> <ul style="list-style-type: none"> Отбери пересылку, Ты можешь одебрать пресылку (почку, пересилку), Собери телевизор из магазина, Ты должен отобрати, Тебе надо одобрать.
Informacja 4 (wyjaśnij, gdzie zostawiłeś/aś pieniądze)	
<ul style="list-style-type: none"> Деньги в книге, на столе, на полке, Деньги оставил в шкафу, Деньги лежат в сумке 	<p>Błędy ortograficzne i leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> диенги, каса, дёнги, денги зоставил, <p>Niepoprawne używanie określeń miejsca i kierunku ruchu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Я положила денги на столе, Они в шкафе, Деньги оставил в мою квартиру

Napisanie **notatki** okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym dla zdających z obu województw. Wyniki piszących wskazują, że najtrudniejszą do przekazania okazała się informacja 3, w której zdający mieli poprosić kolegę o odebranie przesyłki. Brak umiejętności

użycia czasownika w trybie rozkazującym (*возьми, прими, забери*) nie uniemożliwiało zdającym przekazania tej informacji, ponieważ istniała możliwość użycia innych konstrukcji (*ты должен взять, тебе надо принять*). Pewne trudności pojawiły się także w przekazaniu informacji 1 – poinformowanie o zakupionym przez Internet sprzęcie gospodarstwa domowego. Najczęstszy błąd to: *я покупаю / куплю тостер, я видел..., я хочу купить...*, ale z kontekstu nie wynikało, że go wybrał lub *через / през интернет*. Maturzyści w przeważającej większości nie mieli problemów z przekazaniem pozostałych informacji. Z łatwością wskazywano osobę, która pomogła w wyborze sprzętu oraz określano miejsce zostawienia pieniędzy. Wielu zdających popełniało błąd przy określaniu miejsca i kierunku ruchu, stąd często zamiast *положила на стол, лежат в шкафу* pisali *положила на столе, лежат в шкафе*.

Punkty za przekaz informacji otrzymywali maturzyści, którzy stosowali słownictwo i struktury gramatyczne na poziomie elementarnym, ale ich wypowiedź była komunikatywna, a błędy językowe i orograficzne nie przeszkadzały w zrozumieniu informacji. Niestety, były też prace na granicy komunikatywności, w których znalazły się liczne błędy leksykalno-gramatyczne, zaburzające komunikację. W wielu pracach pojawiły się słowa z języków białoruskiego i ukraińskiego lub zapisywano polskie słowa cyrylicą, np.: *отберу, одбеж, отбеш пересылку*. Słabe opanowanie umiejętności językowych potwierdza niski wynik rozwiązywalności w kryterium poprawności językowej.

Tabela 3.6. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *выповідь писемна* – zadanie 8 (MJR-P1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów	
			podlaskie	warmińsko-mazurskie
8.	informacja 1	1	60,5%	52,4%
	informacja 2	1	74,6%	70,2%
	informacja 3	1	68,1%	60,0%
	informacja 4	1	65,4%	56,2%
	forma	2	65,5%	55,1%
	bogactwo	2	50,1%	39,8%
	poprawność językowa	2	36,2%	20,2%

Zadanie 8

Poniższa tabela przedstawia przykłady poprawnych oraz błędnych sposobów przekazywania informacji w zadaniu ósmym. W komentarzu zachowano kolejność informacji z zadania.

Tabela 3.7. Przykłady poprawnych realizacji informacji oraz typowych błędów w zadaniu 8 (MJR-P1_1P-112)

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Informacja 1a (poinformuj o tym fakcie)	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Родители открыли ресторан, бар,</i> • <i>У моих родителей новый бар,</i> • <i>Купили кафе,</i> 	<p>Użycie czasu teraźniejszego lub przyszłego zamiast przeszłego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Хотят купить, мечтают открыть,</i> <p>Niewłaściwy rzeczownik oznaczający lokal gastronomiczny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>магазин, гостиница, гастроном</i> <p>Zapożyczenia z języka białoruskiego, błędy leksykalno-gramatyczne zakłócające komunikację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Отчинили рестаурант,</i> • <i>Отворили локал,</i> • <i>Отварли магазин, гостиницу,</i> • <i>Хочут купить власный ресторант,</i> • <i>Они мают новую фирму.</i>

Informacja 1b (i o przyczynach decyzji podjętej przez rodziców)	
<ul style="list-style-type: none"> • Мечтали о своём ресторане, • Они не работали, потеряли работу, • Не было денег и взяли кредит, • У них было много денег, • Мама хорошо готовит, любит готовить, • Родители хотели вместе работать, • Всегда думали о своём бизнесе, • Папа и мама выиграли деньги, • Они хотят работать на свой счёт, • У них проблемы с деньгами 	<p>Brak informacji</p> <p>Błędy leksykalno-gramatyczne zakłócające komunikację:</p> <ul style="list-style-type: none"> • У них не будет денег • Хотят меть касу
Informacja 2a (opisz, jak wygląda lokal)	
<ul style="list-style-type: none"> • Ресторан большой, маленький, • Там много цветов, вокруг много цветов, • Стены жёлтые, на них висят фотографии (картины), • В зале столы, стулья, • В ресторане зал, кухня и туалет 	<p>Wyrażenia oceniające :</p> <ul style="list-style-type: none"> • красивый ресторан, • Мне нравится ресторан , <p>Brak informacji o wyglądzie lokalu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ресторан в центре города, • В ресторане много людей, <p>Słowa z języków białoruskiego i ukraińskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • великий ресторан, • хожий бар
Informacja 2b (przedstaw proponowane menu)	
<ul style="list-style-type: none"> • Русские национальные блюда, • В меню блины, пельмени, вкусный кофе, мороженое, напитки, • Лучшего мороженого не найдёшь нигде, • Можно съесть щи, котлету с картошкой, • Можно заказать обед, • Меню разнообразное: супы, десерты, напитки, • В меню супы и вторые блюда, • Можно заказать борщ, помидорный суп, окрошку, бульон, рассольник, • На второе – шашлык с рисом, бифштекс 	<p>Brak informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разные блюда, • вкусно готовят, <p>Błędy leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • другое блюдо, второе дане (zamiast второе блюдо), • в мени, в мену (zamiast меню), <p>Polskie słowa zapisane cyrylicą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • смачный бигос, лёды, перожки, потравы мясные
Informacja 3a (napisz, kto był pierwszym gościem)	
<ul style="list-style-type: none"> • Первым гостем была бабушка (тётя, известная актриса, наша соседка, Таня), • Первой пришла моя подруга 	<p>Brak informacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • было много гостей, людей
Informacja 3b (co otrzymał w prezencie)	
<ul style="list-style-type: none"> • Первый клиент получил цветы, книгу, мороженое, бесплатный обед, собачку, • Получил скидку на обед (на любой десерт), • Мы ей дали корзину конфет и цветы 	<p>Brak informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • красивый подарок, получил сюрприз <p>Błędy leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • достал подарок, красивые рожы, • достал в подарке, дармовый обед, • отримала презент

Informacja 4a (wyjaśnij, w jaki sposób pomagasz rodzicom w lokalu)	
<ul style="list-style-type: none"> • Я помогаю родителям, делаю покупки, покупаю продукты, • Помогаю в кухне, • Мою посуду, • Убираю ресторан, • Принимаю заказы, • Помогаю маме готовить, • Я официант/ работаю официантом 	<p>Brak informacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • помогаю родителям, работаю в кафе, у меня нет времени, я помогаю им, когда вернусь из школы, <p>Błędy leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • я кельнер, мое гарки, готовлю даня, прачу ресторан
Informacja 4b (dlaczego to robisz)	
<ul style="list-style-type: none"> • Я люблю это делать, • Люблю эту работу, • Лоблю родителей и хочу им помочь, • Зарабатываю деньги на новый компьютер, • Люблю помогать родителям, • Мне нравится это, • Родители мне платят (дают деньги за эту работу) 	<p>Brak informacji</p> <p>Błędy leksykalno-gramatyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Люблю готовить, • Интересуюсь потравами, • Помогаю бо хачу

Napisanie **listu prywatnego** okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym dla maturzystów z województwa podlaskiego i trudnym dla zdających z województwa warmińsko-mazurskiego.

Mimo że tematyka listu była bliska uczniom, nie wszyscy poradzi sobie z tym zadaniem. O ile nie było kłopotów z opisaniem wyglądu lokalu gastronomicznego i przedstawieniem menu (informacja 2) oraz wskazaniem pierwszego gościa i prezentu, jaki otrzymał (informacja 3), to pozostałe informacje sprawiły wiele problemów piszącym. Najtrudniejsze okazało się przekazanie informacji 1, czyli poinformowanie o otwarciu przez rodziców lokalu oraz podanie przyczyn tej decyzji.

Nie satysfakcjonuje także niski wynik zdających w kryterium formy wypowiedzi.

Największym problemem piszących były umiejętności językowe zarówno w zakresie bogactwa, jak i poprawności językowej. Prawie połowa maturzystów z województwa podlaskiego i aż dwie trzecie zdających z województwa warmińsko-mazurskiego używa podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych, a więc leksyki i frazeologii na poziomie elementarnym, na granicy komunikatywności, a także prostych i nieurozmaiconych form gramatycznych. Często błędy językowe uniemożliwiły komunikatywny przekaz treści, gdyż używano słów białoruskich, ukraińskich lub polski tekst zapisywano cyrylicą.

Słabe wyniki w kryterium poprawności językowej potwierdzają, że zdający w przeważającej większości nie znają odmiany najczęściej używanych rzeczowników i czasowników, nie znają podstawowych zasad ortograficznych.

Należy także zauważyć, że wśród zdających była niemała grupa maturzystów, którzy z łatwością wystawiają się po rosyjsku i ich prace oceniono na maksymalną liczbę punktów.

PODSUMOWANIE

W województwie podlaskim średni wynik zdających pisemny egzamin maturalny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym wynosi **36,5 pkt** (73%). Maturzyści z województwa podlaskiego w zadowalającym stopniu opanowali umiejętność rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstu czytanego, ale pisanie tekstów użytkowych okazało się dla nich zadaniem umiarkowanie trudnym.

W województwie warmińsko-mazurskim średni wynik zdających pisemny egzamin maturalny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym wynosi **31,9 pkt** (64%). Tylko umiejętności rozumienia ze słuchu zostały opanowane w stopniu zadowalającym. Zadania sprawdzające

umiejętności czytania ze zrozumieniem okazały się umiarkowanie trudne, a pisanie tekstów użytkowych było dla maturzystów zadaniem trudnym.

Po analizie zadań na poziomie podstawowym można wnioskować, że tegoroczni maturzyści najlepiej opanowali umiejętności z obszaru *rozumienie ze słuchu*. Osiągali również dość wysokie wyniki w obszarze *rozumienie tekstu czytanego*. Najniższe wyniki zdający osiągnęli w obszarze *wypowiedź pisemna*.

Analizując wyniki za zadania zamknięte, można zauważyć, że najmniej problemów sprawiły zdającym zadania, w których zastosowano technikę *prawda/fałsz* oraz *dobieranie*. Abiturienti uzyskali niższe wyniki w zadaniach, w których wykorzystano technikę *wyboru wielokrotnego*.

3.2. POZIOM ROZSZERZONY

Ze względu na niewielką liczbę zdających (250) pisemny egzamin z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym w sprawozdaniu odniesiono się do wyników abiturientów z całego obszaru, który swoim zasięgiem obejmuje Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży.

3.2.1. OPIS ARKUSZA

Część I poziomu rozszerzonego (czas trwania: 120 minut) składała się z dwóch zadań sprawdzających umiejętność **stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych** oraz tworzenia **wypowiedzi pisemnej**. Za tę część testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 23 punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 1

Zadanie zostało skonstruowane na podstawie tekstu opowiadającego o pracy młodzieży w wolnym czasie – zakres tematyczny „Praca”. Zadaniem zdającego było uzupełnianie luk w tekście wyrazami w odpowiedniej formie, wybranymi z zestawu podanego pod tekstem. Za poprawne rozwiązanie tego zadania maturzysta mógł otrzymać maksymalnie 3 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź). Zadanie sprawdzało umiejętność stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu i okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym dla zdających. Rozwiązywalność wynosiła 55%.

Zadanie 2

Zadanie polegało na przetłumaczeniu na język rosyjski fragmentów zdań podanych w języku polskim. Zdający musieli wykazać się znajomością określonych struktur gramatycznych i leksykalnych na poziomie rozszerzonym. We wszystkich zdaniach wymagana była pełna poprawność ortograficzna. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 2 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź). To zadanie, podobnie jak poprzednie, sprawdzało umiejętność stosowania zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu i sprawiło wiele problemów piszącym. Jego rozwiązywalność wyniosła 48%.

Zadanie 3

Zadaniem zdającego było zredagowanie własnego tekstu we wskazanej w temacie formie (rozprawka, recenzja, opowiadanie) na jeden z trzech tematów. Tematy wypracowań dotyczyły następujących zakresów tematycznych: „Człowiek” i „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Kultura” i „Szkoła” oraz „Podróżowanie i turystyka” i „Praca”. Tematy brzmiały następująco:

1. Jedni narzekają na starsze rodzeństwo, inni bardzo chcą je mieć. Przedstaw w formie **rozprawki** korzyści i problemy wynikające z posiadania starszego brata lub siostry.
2. Napisz **recenzję** wystawy prac artystycznych Twoich szkolnych kolegów, która przyczyniła się do wzrostu zainteresowania Twoją szkołą w środowisku lokalnym.

3. Napisz **opowiadanie** o wydarzeniu, w którym uczestniczyłeś/łaś podczas Twojej podróży pociągiem i które wpłynęło na Twoje plany dotyczące wyboru zawodu.

W wypowiedzi pisemnej oceniano treść (5 punktów), kompozycję (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) i poprawność językową (4 punkty). Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł uzyskać maksymalnie 18 punktów. Maturzystów obowiązywał limit długości tekstu: 200 – 250 słów.

Najlepsze wyniki za zredagowanie wypowiedzi pisemnej uzyskali uczniowie piszący recenzję (77% procent punktów uzyskanych), najniższy – uczniowie piszący opowiadanie (66%).

Część druga arkusza na poziomie rozszerzonym (czas trwania: 70 minut) obejmowała następujące obszary umiejętności: **rozumienie ze słuchu**, **rozumienie tekstu czytanego** oraz **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Składała się wyłącznie z zadań zamkniętych, za rozwiązanie których można było uzyskać maksymalnie 27 punktów (54% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Część arkusza sprawdzająca umiejętność rozumienia ze słuchu trwała około 25 minut i składała się z trzech zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych i oparte zostały na trzech różnorodnych autentycznych tekstach. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Słownictwo i struktury gramatyczne zawarte w wysłuchanych tekstach zawierały elementy typowe dla poziomu rozszerzonego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane zostały przerwy na przeczytanie polecenia, zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za wykonanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 4

Zadanie oparte było na tekście dotyczącym zakresów tematycznych „Sport” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Składało się z pięciu zadań cząstkowych. Tekst (wiadomość radiowa) opowiadał o niezwykłych zawodach odbywających się w Anglii, Finlandii (rzucanie telefonem komórkowym, noszenie żon) i Rosji (bieg na obcasach). Zadaniem zdających było stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje (technika prawda/fałsz).

Zadanie 5

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i odnosiło się do zakresu tematycznego „Państwo i społeczeństwo”. W oparciu o tekst opowiadający o szczęśliwym graczu w loterii państwowej skonstruowano zadanie wyboru wielokrotnego, w którym zdający spośród czterech podanych opcji wskazywali odpowiedź zgodną z nagraniem. Umiejętnością sprawdzaną było selekcjonowanie informacji.

Zadanie 6

Zadanie korzystało z techniki na dobieranie i skonstruowane zostało na bazie tekstu z zakresów tematycznych „Dom” oraz „Państwo i społeczeństwo”. Zadaniem maturzystów było wysłuchanie pięciu rad, dotyczących sposobów zabezpieczania domów przed włamaniem, a następnie dobranie do nich odpowiednich nagłówków. W zadaniu sprawdzano umiejętność określania głównej myśli tekstu.

Zadania 4, 5, 6 okazały się dla zdających łatwe. Ich średnia rozwiązywalność wyniosła 86,2%.

Należy podkreślić, że wszystkie umiejętności sprawdzane w tej części testu opanowane zostały przez maturzystów w stopniu zadowalającym. Zdający najlepiej rozwiązali zadania sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji (89,8%) i określania głównej myśli tekstu (87,7%). Nieco niższy wynik osiągnęli w wyszukiwaniu informacji (81,0%).

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało dwa zadania (siódme i ósme), a **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** opierało się na zadaniu dziewiątym. Do sprawdzania umiejętności w tych obszarach posłużyły zadania zamknięte.

Za ich rozwiązanie zdający mógł otrzymać maksymalnie 12 punktów, czyli 24% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym.

Zadanie 7.

W zadaniu wyboru wielokrotnego wykorzystano tekst zgodny z zakresem tematycznym „Kultura”, opowiadający o akcji „Noc muzeów” w Sankt-Petersburgu. Zadanie to okazało się najłatwiejsze na poziomie rozszerzonym. W zadaniu nie odnotowano większych dysproporcji w stopniu trudności zadań cząstkowych. Jego rozwiązywalność wyniosła 91%. Sprawdzane zadaniem umiejętności selekcjonowania informacji (90,4%) i określania intencji autora tekstu (92,8%) opanowane zostały przez zdających w stopniu bardzo dobrym.

Zadanie 8.

Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego „Nauka i technika”. Polegało ono na przeczytaniu tekstu poruszającego problem samotności w sieci. Z tekstu usunięto cztery zdania i podano je wraz z jednym dodatkowym pod tekstem. Zdający mieli za zadanie dobrać zdania tak, aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Zadaniem tym sprawdzano umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu, która została opanowana w stopniu zadowalającym. Rozwiązywalność wyniosła 82,8%.

Zadanie 9.

W zadaniu wykorzystano tekst informacyjny z zakresu tematycznego „Państwo i społeczeństwo”. Tekst opowiada o działalności funduszu pomocy chorym dzieciom. W zadaniu zastosowano test luk sterowanych. Zdający musieli rozpoznać różnorodne struktury leksykalne i wybrać właściwe uzupełnienia luk w tekście. Do wykonania tego zadania niezbędna była znajomość struktur gramatycznych oraz leksyki na poziomie rozszerzonym. Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych. Zdający mogli otrzymać 0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź. Zadanie to, sprawdzające umiejętność rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych, okazało się umiarkowanie trudne na poziomie rozszerzonym (rozwiązywalność 66,1%).

3.2.2. SŁABE I MOCNE STRONY MATURZYSTÓW ZDAJĄCYCH EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM W ROKU 2011

Stopień osiągnięć abiturientów z terenu działania OKE w Łomży na poziomie rozszerzonym egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego przedstawia tabela 3.8.

Tabela 3.8. Stopień opanowania umiejętności w poszczególnych obszarach na poziomie rozszerzonym (MJR-R1_1P-112 i MJR-R2_1P-112)

OBSZAR UMIEJĘTNOŚCI		Procent uzyskanych punktów
Przetwarzanie tekstu		52,3%
Wypowiedź pisemna	Temat 1 (rozprawka)	69,5%
	Temat 2 (recenzja)	76,9%
	Temat 3 (opowiadanie)	66,2%
Rozumienie ze słuchu		86,2%
Rozumienie tekstu czytane i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych		82,0%

PRZETWARZANIE TEKSTU

Zadanie pierwsze i drugie sprawdzały tę samą umiejętność, którą jest stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu.

Tabela 3.9. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *przetwarzanie tekstu* (MJR-R1_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
1, 2	(V.2b) zdający stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu	5	52,3%

Dwa zadania, sprawdzające powyższą umiejętność, sprawiły wiele kłopotów piszącym. Średni wynik 2,62 pkt, czyli 52,3% punktów możliwych do uzyskania świadczy o tym, że zdający nadal mają duże problemy z właściwym stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych. Zadania okazały się umiarkowanie trudne dla maturzystów.

W zadaniu 1, opowiadającym o pracy dorywczej młodzieży, zadania cząstkowe 1.2, 1.3 i 1.4 okazały się dla zdających trudne, 1.6 umiarkowanie trudne, a 1.1 i 1.5 łatwe. Niewielu maturzystów bezbłędnie rozwiązało zadanie 1.4, w którym należało użyć rzeczownika *кружка* w odpowiedniej formie. Najłatwiejsze okazało się zadanie 1.5, które wymagało użycia odpowiedniej formy przymiotnika *независимый*. Zdający nieźle radzili sobie z doбором odpowiednich wyrazów, a błędy wynikały ze słabej znajomości zasad ortografii i gramatyki.

W zadaniu 2 trzy spośród czterech zadań cząstkowych (2.2, 2.3, 2.4) okazały się dla zdających trudne (rozwiązywalność od 40% do 44%). Najwięcej problemów sprawiło maturzystom utworzenie trybu rozkazującego od czasownika *съестъ* w zadaniu 2.4, często też mylono kolację ze śniadaniem, obiadem lub błędnie zapisywano słowo *ужин*. W zadaniu 2.3 zamiast przyimka *из-за* używano *через*. Niewiele lepiej zdający radzili sobie z odmianą „czystego zeszytu”. Zapominano, że *тетрадь* jest żeńskiego rodzaju, liczne błędy ortograficzne i gramatyczne wpłynęły na słaby wynik. Ciekawe natomiast, że najłatwiejsze było zadanie 2.1 wymagające użycia właściwej formy czasownika zapamiętać (*я запомню*). Było to podchwytliwe zadanie dla części zdających (skojarzenie z polskim słowem zapomnę), a mimo to 68% zdających udzieliło bezbłędnej odpowiedzi.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

W części sprawdzającej tworzenie **wypowiedzi pisemnej** sprawdzano następujące umiejętności:

- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (rozprawka);
- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (recenzja);
- tworzenie tekstu w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (opowiadanie);
- wypowiedzenia się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (kompozycja),
- stosowania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających formułowanie wypowiedzi (bogactwo językowe),
- poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa).

Tabela 3.10. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *wypowiedzi pisemnej* (MJR-R1_1P-112)

Nr zadania	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
WP – TEMAT 1			
treść	(III. 2d) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób	5	73,9%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	87,6%
bogactwo jęz.	(I.1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	60,4%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatne do ich funkcji	4	57,1%
WP – TEMAT 2			
treść	(III. 2d) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób	5	85,0%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	93,8%
bogactwo jęz.	(I.1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	73,3%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatne do ich funkcji	4	54,2%
WP – TEMAT 3			
treść	(III. 2b) zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń	5	74,6%
kompozycja	(III. 2f) zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów	4	84,2%
bogactwo jęz.	(I.1) zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi	5	56,0%
poprawność jęz.	(III. 2e) zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne adekwatne do ich funkcji	4	50,6%

Temat pierwszy (**rozprawka**) był popularny wśród zdających. Większość piszących w swych pracach odniosła się do trzech elementów tematu: posiadania starszego rodzeństwa oraz wynikających z tego faktu korzyści i problemów. Niektórzy maturzyści ogólnie odnosili się do posiadania rodzeństwa, nie podkreślając, że chodzi o rodzeństwo starsze. Zdarzały się prace z jednostronną argumentacją (wskazanie zalet lub wad posiadania starszego rodzeństwa). Część zdających nie potrafiła prawidłowo sformułować neutralnej tezy charakterystycznej dla rozprawki typu „za i przeciw”. Częstym błędem popełnianym przez zdających było formułowanie podsumowania, które nie zawsze było zgodne z tematem lub nie wynikało z przedstawionej argumentacji. Jednocześnie warto podkreślić, że maturzyści dobrze opanowali sposób pisania rozprawki oraz wyrażenia charakterystyczne dla tej formy wypowiedzi.

W temacie drugim (wybieranym najrzadziej przez zdających) należało napisać **recenzję** wystawy prac artystycznych szkolnych kolegów oraz podkreślić jej wpływ na wzrost zainteresowania szkołą w środowisku lokalnym. Zdający, którzy wybrali ten temat, na ogół dobrze redagowali swoje wypowiedzi. W kryterium treści najczęściej maturzyści odnosili się do trzech wymaganych w poleceniu elementów. Zdający potrafili dostosować treść do formy wypowiedzi. Podawali wiele informacji o recenzowanej wystawie, twórcach. Jednak większość piszących dokonywała niepełnej oceny. Zazwyczaj polecali oni tę wystawę, ale pomijali jej rolę w zainteresowaniu szkołą w środowisku lokalnym.

Temat trzeci (**opowiadanie**) był najczęściej wybierany przez zdających. Zazwyczaj w swych pracach uwzględniali oni wymagane trzy elementy: wydarzenie w podróży pociągiem, z życia piszącego oraz wpływ na plany dotyczące wyboru zawodu. Opowiadanie okazało się tematem łatwym, chociaż czasami zdający koncentrowali się na przedstawieniu następujących po sobie wydarzeń, bez szczegółowego opisu wydarzenia głównego. Nie

w pełni przekonująco opisywali reakcje ludzi oraz pobieżnie przedstawiali wnioski i konsekwencje.

Należy podkreślić, że wszystkie prace zostały zakwalifikowane jako zgodne z poleceniem. W wypowiedziach pisemnych zdający najwyższe wyniki osiągnęli w przypadku kompozycji wypowiedzi (rozwiązywalność 88,5%) i treści (77,8%). Najniżej oceniona została poprawność językowa (53,9%). Błędy gramatyczne i ortograficzne były częstym zjawiskiem we wszystkich formach wypowiedzi.

ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

Część sprawdzająca *rozumienie ze słuchu* składała się z trzech zadań zamkniętych typu prawda/fałsz, na dobieranie i wyboru wielokrotnego; część ta badała stopień opanowania poniższych standardów wymagań egzaminacyjnych:

- określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu;
- stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje;
- selekcjonowanie informacji.

Stopień osiągnięć abiturientów w obszarze *rozumienie ze słuchu* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3.11. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie ze słuchu* (MJR-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
6	(II. 1a) zdający określa główną myśl tekstu	5	87,7%
4	(II.1c) zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje	5	81,0%
5	(II. 1d) zdający selekcjonuje informacje	5	89,8%

Wiadomości i umiejętności z obszaru *rozumienie ze słuchu* sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi, a teksty do nich dwukrotnie odtworzono z płyty CD.

Średni wynik zdających pisemny egzamin maturalny z języka rosyjskiego w tym obszarze to **12,93 pkt**, czyli 86,2% punktów możliwych do uzyskania. Maturzyści w zadowalającym stopniu opanowali wszystkie umiejętności (określanie głównej myśli tekstu, stwierdzanie, czy tekst zawiera określone informacje, selekcjonowanie informacji) sprawdzane przygotowanymi zadaniami. Zadania w tej części egzaminu były dla nich łatwe. Najwyższe wyniki zdający uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji, a najniższe wtedy, gdy należało stwierdzić, czy tekst zawiera określone informacje.

ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO I ROZPOZNAWANIE STRUKTUR LEKSYKALNO-GRAMATYCZNYCH

W części – **rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** – sprawdzano trzema zadaniami zamkniętymi typu dobieranie i wyboru wielokrotnego następujące umiejętności:

- określanie intencji autora tekstu;
- selekcjonowanie informacji;
- rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu;
- rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście.

Stopień osiągnięć abiturientów w tym obszarze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3.12. Stopień opanowania umiejętności w obszarze *rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych* (MJR-R2_1P-112)

Nr zadania (czynności)	Sprawdzana umiejętność	Liczba punktów	Procent uzyskanych punktów
7.5	(II. 2e) zdający określa intencję autora tekstu	1	92,8%
7.1 – 7.4	(II. 2d) zdający selekcjonuje informacje	4	90,4%
8	(II.2f) zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu	4	82,8%
9	(II. 2j) zdający rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście	3	66,1%

Za rozwiązanie zadań w tej części arkusza zdający mógł otrzymać maksymalnie 12 pkt (24% możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym). Średni wynik zdających w tym obszarze to **9,84 pkt**, czyli 82% punktów możliwych do uzyskania.

Najwyższe wyniki zdający osiągnęli w zadaniu 7, które sprawdzało umiejętność selekcjonowania informacji i określania intencji autora tekstu. Najniższe wyniki maturzyści otrzymali w zadaniu 9, które okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym dla maturzystów. W zależności od indywidualnego zasobu słownictwa poszczególne zadania okazywały się trudne lub łatwe (od 39% do 95% rozwiązywalności). Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe 9.3, które wymagało użycia rzeczownika *болезнь* w dopełniaczu liczby mnogiej. Zadanie cząstkowe 9.6. było najłatwiejsze. Sprawdzało ono umiejętność użycia właściwego przysłówka (*далеко* w połączeniu z przyimkiem *om*), określającego położenie.

Zdający egzamin na poziomie rozszerzonym osiągnęli wysokie wyniki (średni wynik **38,1 pkt**, czyli 76%), które świadczą o świadomym wyborze tego poziomu.

Po analizie zadań na poziomie rozszerzonym można stwierdzić, że tegoroczni maturzyści najlepiej opanowali umiejętności z obszaru *rozumienie ze słuchu*. Nieco niższe wyniki zdający osiągnęli w obszarze rozumienia tekstu czytanego i rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Dość wysokie wyniki zdobywali również w obszarze *wypowiedzi pisemnej*. Warto podkreślić, że zdający osiągają wyraźnie lepsze wyniki w kryteriach treści oraz kompozycji niż bogactwa i poprawności językowej. Najniższe w całym arkuszu są wyniki maturzystów w zadaniach sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. Dlatego też w dalszym ciągu należy intensywnie pracować z uczniami przystępującymi do egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym nad doskonaleniem umiejętności stosowania struktur leksykalno-gramatycznych.

Mocne strony tegorocznych maturzystów:

- najmocniejszą stroną maturzystów zdających na obu poziomach było rozumienie ze słuchu;
- zdający potrafili w sposób komunikatywny przekazać informacje zawarte w zadaniach otwartych na poziomie podstawowym;
- zdający znali zasady pisania krótkiej i dłuższej formy użytkowej;
- zdający znali zasady kompozycji pracy na poziomie rozszerzonym;
- najlepiej opanowaną umiejętnością językową okazało się określanie głównej myśli tekstu słuchanego i czytanego.

Słabe strony zdających:

- najwięcej problemów zdający mieli z poprawnością językową;
- zdający w niesatysfakcjonujący sposób realizowali zadania badające rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych;
- zdający wykazywali się ubogim zasobem słownictwa;
- zdający zapożyczyli wyrazy z języków białoruskiego i ukraińskiego.

3.3. OCENA WYPOWIEDZI MATURZYSTÓW POD WZGLĘDEM KRYTERIUM FORMY (DFU)

Redagowanie tekstów użytkowych dla większości zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego w województwie podlaskim i warmińsko-mazurskim okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7) najważniejszy był komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8) oprócz przekazania informacji istotna była forma listu, większy nacisk położony był też na znajomość oraz poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Napisanie listu prywatnego nie jest zadaniem łatwym dla zdających egzamin maturalny z języka rosyjskiego. Zauważalna jest w tym zadaniu wyraźna różnica między realizacją zadań częściowych sprawdzających umiejętność przekazania informacji (od 52,4% do 74,6%) a pozostałymi umiejętnościami sprawdzanymi w tym zadaniu: tworzenia tekstu w określonej formie (60,3%) oraz bogactwem językowym (44,5%) i poprawnością językową (28,2%).

Umiejętności językowe zdających w zakresie bogactwa, a zwłaszcza poprawności językowej ciągle jeszcze pozostawiają wiele do życzenia.

W kryterium **formy** wypowiedzi maturzyści mieli problemy z realizacją wszystkich podkryteriów w tym obszarze. Większość mieściła się w wymaganym limicie wyrazów (120 – 150), ale zdarzały się listy poniżej 60 słów, co wpływało na ocenę bogactwa i poprawności. Oceniając spójność i logikę, egzaminatorzy mogli przyznać maksymalnie 1 punkt, jeśli zdający użył zamiast typowych zwrotów określających lokal gastronomiczny (np.: *ресторан, кафе, бар, клуб, бистро, столовая...*) innego wyrazu (*локал, гастроном, магазин, гостиница*), ale z treści listu musiało jasno wynikać, że pisze o lokalu gastronomicznym. Spójność i logikę wypowiedzi zakłócały również mieszanie czasów, rodzajów gramatycznych, wypełnianie listu treścią odbiegającą od punktów podanych w poleceniu, występowanie fragmentów zupełnie niekomunikatywnych. Z satysfakcją należy podkreślić, że pięć obligatoryjnych elementów listu prywatnego zostało przez znaczącą większość zdających opanowane w wysokim stopniu. Nawet w bardzo słabych pracach odnotowano prawidłowo użyte zwroty i poprawnie zbudowane zdania rozpoczynające i kończące list prywatny. Nadal jeszcze w nagłówku sporadycznie spotkamy słowo *Пока*, a w zakończeniu pojawia się niepoprawne w tym kontekście *Я поздравляю тебя* lub *Привет*.

Zamieszczone poniżej przykładowe prace zdających ilustrują problemy z realizacją kryterium formy.

PRACA 1

Дорогая Вера!!!
Спасибо за письмо. Хочу тебе расска-
зать историю моего любимого ресторана -
ресторана "Золотая". Он в центре города, небольшой.
В комнате есть столы, стулья, на стенах
картины, много цветов. У нас можно
есть завтрак, обед. В меню меню
блюда польской кухни. Первый гость - это
бабушка. Она пришла от нас в подарок
цветы и торт. Я часто покупаю
продукты, много посуды, делаю покупки.
Мне на письмо.
x42

Przeanalizujmy szczegółowo kryteria oceniania formy:

- 1 pkt – wypowiedź częściowo zgodna z wymaganą formą; znajdziemy tu wstęp, rozwinięcie i zakończenie; wstęp – bardzo krótki, w rozwinięciu zdający zrealizował prawie wszystkie informacje (3 pkt); uznajemy zakończenie, gdyż błąd językowy nie uniemożliwił zrozumienia komunikatu;
- 1 pkt – układ tekstu częściowo spójny, logiczny;
- 0 pkt – objętość pracy przekracza granice ponad 15% (63 słowa).

Łączna ocena formy: 1 pkt.

PRACA 2

Привет Миша.

Зимой мои родители открыли новый ресторан. Мама и папа уже давно мечтали о своём бизнесе. Когда папа искал новую работу, мама посоветовала открыть ресторан. Они купили квартиру на первом этаже. Квартира большая, светлая. В комнате находится диван, а вокруг них стулья. У окна стоит диван. Рядом с мамой мы составили меню. В нём щи, уха, грибной суп, рюба, мамалыга, чай и кофе. Нашим первым клиентом был наш сосед. Он получил подарок - фотосаппарат. Теперь у нас много гостей. Мама вкусно готовит, папа ей помогает. Когда у меня свободное время, я работаю официантом в нашем ресторане, часто с папой езжу на базар за овощами. Я хочу научиться стейк-работе и во время каникул устроиться на работу в другом ресторане. Я хочу купить себе машину.

XXZ

- 0 pkt – wypowiedź niezgodna z wymaganą formą, tzn. zawiera tylko dwa elementy z pięciu obligatoryjnych (zwrot grzecznościowy rozpoczynający list, rozwinięcie);
- 2 pkt – układ tekstu spójny, logiczny;
- 2 pkt – objętość pracy w granicach normy (125 słów).

Łączna ocena formy: 0 pkt.

Należy podkreślić, że jeśli list zawiera tylko 1 lub 2 z pięciu obligatoryjnych elementów, to praca jest niezgodna z wymaganą formą (pierwsze podkryterium) i niezależnie od stopnia realizacji pozostałych podkryteriów (spójność i objętość) oceniana jest w zakresie formy na 0 punktów.

PRACA 3

Дорогая Нина!

Мффини, что я так долго не писал. Но у меня не было времени. Мои родители открыли собственный ресторан и нуждаются в моей помощи. Они всегда мечтали ~~о~~ об этом бизнесе и теперь, когда у них много денег купили помещение в центре города и открыли ресторан. ~~Ресторан~~

Ресторан является очень большим и ~~у~~ прекрасным местом. ^{там} Красные стены, на которых висят картины самых лучших художников. ^и белый пол. Весь ресторан прекрасно украшен. Меню очень богатое, но все блюда русской и французской кухни, но пример утку запеченную с медом. У нас тоже много разных напитков: есть кофе, чай, какао и другие.

Первый ~~клиент~~ ^{клиент} - знакомый моего дедушки получил большую скидку на все блюда и фирменный чай. Я покалота родителям потому что у меня ~~много свободного времени~~ ^{каникул} и много свободного времени. Я ~~прибавлю питание~~ ^{прибавлю питание}, покупаю напитки, ~~и~~ мою посуду и выношу мусор.

А что у тебя? Передай привет родителям.

Целую

XYZ

Zdający otrzymał za tę pracę 10 pkt:

- 4 pkt – treść, przekazał wszystkie wymagane informacje;
- 2 pkt – forma, list zawiera pięć obligatoryjnych elementów, jest spójny, logiczny, 141 słów, czyli wszystkie podkryteria możemy ocenić na 2 punkty;
- 2 pkt – bogactwo językowe (*собственный ресторан, нуждались в помощи, получили скидку*);
- 2 pkt – poprawność językowa (8 błędów – 5,67%).

ISBN 978-83-62915-24-8